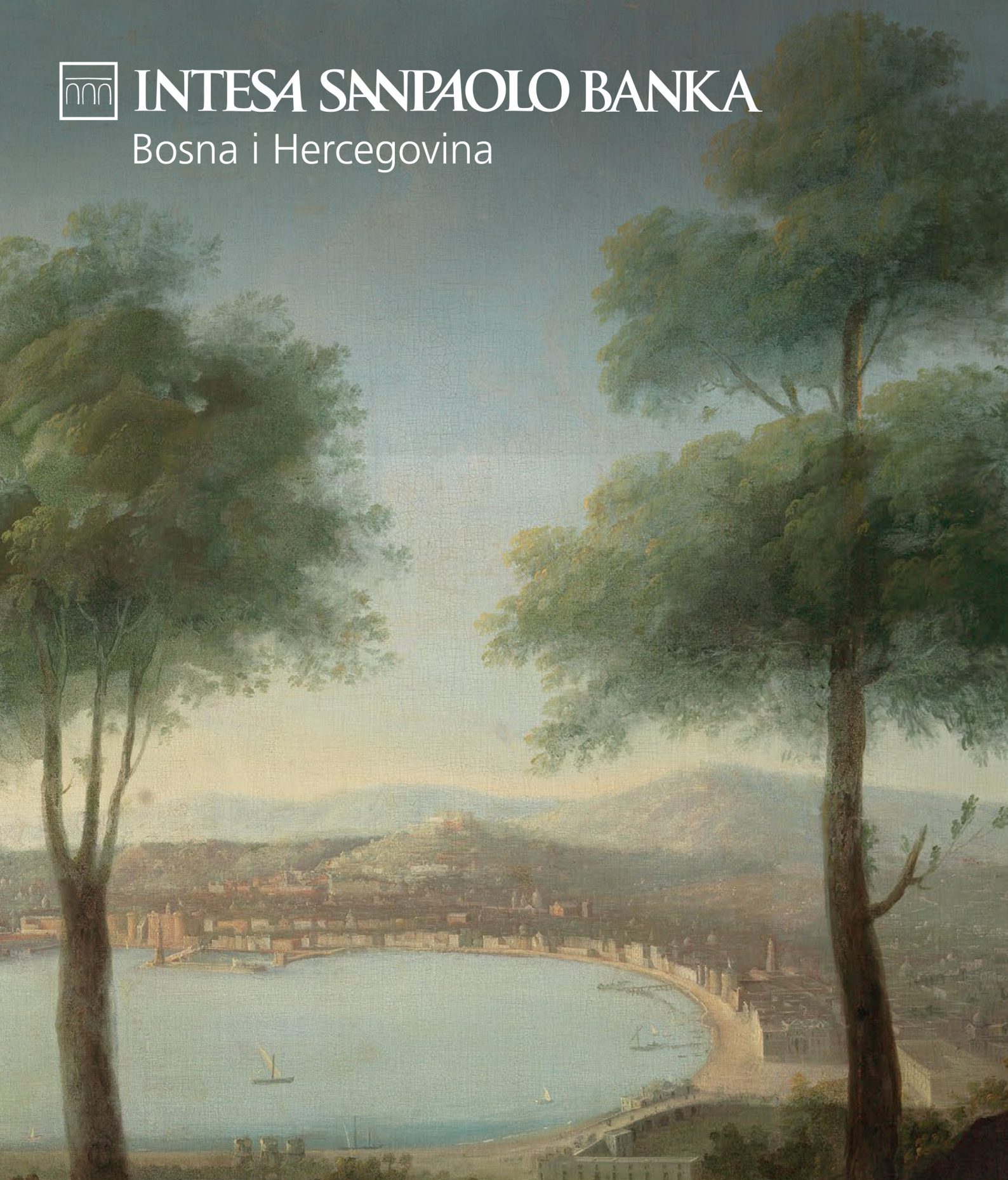

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2024 Godišnji Izvještaj

Antonio Joli, pogled na Napuljski zaljev sa obronaka Vezuva

Ova velika slika Antonija Jolija, slikara i scenografa iz 18. vijeka, predstavlja dio kolekcije umjetničkih djela Intese Sanpaolo i trajno je izložena u Gallerie d'Italia u Napulju u okviru izložbe "Od Caravaggia do Gemita", koja također uključuje još dvije panorame Napulja njegovog prethodnika Gaspara van Wittela.

Antonio Joli
(Modena, 1700. - Napulj 1777.
godine)
*Pogled na Napuljski zaljev sa
obronaka
Vezuva, 1765.-1770. ulje na
platnu, 157 x 235.5 cm*
Kolekcija Intesa Sanpaolo
Gallerie d'Italia - Napulj

Prikaz Napuljskog zaljeva koji budi sjećanja viđen sa obronaka Vezuva (jedan od najznačajnijih primjera Jolijevog proslavljenog vedutizma) pripada zreлом periodu umjetnika nakon 1762. godine. U to vrijeme, nakon čestih boravaka u Rimu i Veneciji, nastanio se i radio u Napulju, kao briljantan scenograf i slikar panorama po uzoru na Canaletta i Bellotta. Iz kasnijeg perioda njegovog stvaralaštva, ovo djelo otkriva njegova najtipičnija svojstva, kao i izbor da se predstave određeni trenuci dvorskog života, u okviru širokih i slikovitih panorama grada Napulja. U ovom slučaju, da bi animirao pejzaž, rezultat Jolijevog pažljivog i lucidnog posmatranja stvarnosti, vidi se povorka uglednih dostojanstvenika koji šetaju u vrtu kraljevske vile Portici, zajedno sa vicekraljem Ferdinandom IV iz dinastije Bourbon dok se kapućinski fratar klanja u znak poštovanja. Na ostalim platnima prikazuje Ferdinanda koji jaše konja u parku Capodimonte, igru loptom na Aragonskoj tvrđavi ili povratak kočije Ferdinanda i Marije Karoline duž Via di Foria u Napulju, a sva nude slikaru pogodne teme za orkestriranje slika koje evociraju Napulj. Ovaj pogled na grad, koji isto tako obuhvata Campi Flegrei i Ischia, je nastavak crteža koji je uradio sam Joli za dekoraciju "Topografske karte" Napulja, predložene od strane vojvode Giovannija Carafa iz Noja 1750. godine koja zapravo nije objavljena do 1775. godine. A kako se to često dešava kod umjetnika, perspektive ove panorame se multipliciraju i vješto kombinuju u široku, autentičnu i kompleksnu sliku. Kao autor potpomognut izvanrednim stručnim znanjem i veoma sugestivnim piktoralizmom, njegovo oko vidi Napulj u cjelosti, obuhvata grad, sa vizuelnim izgledom mjesta koji čini istinski modernizam Jolijevog vedutizma. Red drveća koje naglašava nebo, zapravo, otvara sliku koja ne samo da je detaljno prikazana, već treperi svjetlom i bojama, odmjerena svijetlim tonovima i delikatnim razlikama u kontrastu između zasjenčenog prednjeg plana i osvijetljene pozadine.

Sadržaj

Pismo predsjednika Nadzornog odbora	4
Izveštaj Nadzornog odbora	5
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	8
Opis poslovanja Intesa Sanpaolo Banke BiH	9
Korporativno upravljanje	10
Izveštaj o poslovanju	12
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	48
Izveštaj nezavisnog revizora	50
Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	55
Izveštaj o finansijskom položaju	57
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	59
Izveštaj o novčanim tokovima	60
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	62

PISMO PREDSJEDNIKA NADZORNOG ODBORA

Čast mi je da Vam u ime Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke Bosna i Hercegovina predstavim poslovne rezultate Banke za 2024. godinu.

U Bosni i Hercegovini, nakon rasta od 2,6% u odnosu na prethodnu godinu u trećem kvartalu 2024. godine, podaci ukazuju na mješovite trendove u posljednjem kvartalu godine. Naime, nakon rasta od 2,7% u trećem kvartalu, realna maloprodaja u četvrtom kvartalu usporila se na 1,3% u odnosu na prethodnu godinu, dok je industrijska proizvodnja ostala nepromijenjena na godišnjoj razini nakon više od dvije godine kontinuiranog pada. Izvoz robe zabilježio je pozitivan rast od 3,6% u odnosu na prethodnu godinu, a građevinska aktivnost pokazala je jačanje, što sugerira pozitivan doprinos ulaganja nakon objave podataka o BDP-u za četvrti kvartal. Rast u fiskalnoj 2024. godini procjenjuje se na 2,3% u odnosu na prethodnu godinu, budući da su teške poplave koje su pogodile središnji dio zemlje uticale na glavnu željezničku prugu povezanu sa lukom Ploče u Hrvatskoj, ključnom izvoznom rutom za izvoznike metala i hemikalija, prisiljavajući ključne izvoznike da traže alternativna rješenja, što je negativno uticalo na izvoz. Izgledi predviđaju povratak prosječnoj putanji rasta od oko 2,7% u 2025. godini. Povećanje minimalnih plata popraćeno doznakama i snažnom kreditnom aktivnošću nastaviti će podržavati privatnu potrošnju, dok se nakon dvije godine pada očekuje da će izvoz i industrijska proizvodnja postati značajniji. Rizici su uravnoteženi, uglavnom povezani s oporavkom glavnih trgovinskih partnera.

U 2024. godini vrijednost izvoza iznosila je 16,08 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od 3,7%, dok je u istom razdoblju uvoz iznosio 28,6 milijardi KM, što je povećanje od 3,2%, produbljujući trgovinski deficit na 12,6 milijardi KM. Pokrivenost uvoza vrijednošću izvoza iznosi 56,1%.

Prosječna stopa inflacije od početka godine značajno se smanjila sa 7,1% u istom razdoblju 2023. godine na 1,7% u 2024. godini, što se također općenito procjenjuje kao prosjek za cijelu 2024. godinu. U budućnosti se očekuje blagi porast prosječne inflacije u 2025. godini na 1,8%, kako se počinju pojavljivati jasniji učinci do sada prigušenog učinka povećanja cijena električne energije u avgustu. Osim očekivanog uticaja povećanja cijene električne energije, učinci koje će uzrokovati najnovije odluke vezane uz značajno povećanje minimalne plate u Federaciji BiH i RS-u još uvijek nisu jasni, ali gotovo je sigurno da će doći do povećanja cijena i novog vala inflacije u zemlji.

Javni dug BiH (zaključno sa septembrom 2024. godine) dosegao je 13,0 milijardi KM ili 24,38% BDP-a. U usporedbi s krajem prethodne godine, porastao je za +0,7% ili +85 miliona KM, pri čemu je vanjski dug ostao gotovo na istoj razini (+9 miliona KM), dok je unutrašnji dug porastao za +77 miliona KM.

U 2024. godini, Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBH) je potvrdila svoju predanost usklađivanju politike obvezne rezerve s politikom Evropske središnje banke (ECB), uzimajući u obzir razlike u primarnom cilju monetarnih politika ECB-a i CBBH, trendove u domaćem bankarskom sektoru i makroekonomsko okruženje. Međunarodna rejting agencija Standard and Poor's (S&P) potvrdila je suvereni kreditni rejting Bosni i Hercegovini „B+ izgledi stabilni“ i „B3 izgledi stabilni“.

Glavni pokazatelji bankarskog sistema poboljšali su se u 2024. godini, pokazujući solidan rast volumena kredita i depozita.

Bankarski sistem ostvario je veće stope rasta kredita i depozita nego u 2023. godini. Krediti privatnom sektoru porasli su za +9,2% u odnosu na prethodnu godinu, iako uglavnom u kratkoročnim kreditima, što ukazuje na još uvijek nisku investicijsku aktivnost korporativnog sektora u BiH. Krediti stanovništvu porasli su za 9,3% u odnosu na prethodnu godinu, s vodećom ulogom u rastu kredita na nenamjenske kredite, koji su zabilježili rast od 7,3% ili 660 miliona KM. Također, treba istaknuti rast stambenih kredita od 14,3% u 2024. godini (7,7% u 2023.).

Depoziti privatnog sektora porasli su za 10,8% u odnosu na početak godine, kao rezultat povećanja depozita stanovništva za 9,9%, uglavnom a'vista fondova, te snažnog rasta depozita pravnih lica od 12,4% u odnosu na prethodnu godinu, što je potvrdilo konzervativan pristup investicijskoj politici.

Nakon poboljšanog poslovnog okruženja u zemlji, Banka je u 2024. godini ostvarila pozitivne rezultate.

Kreditni klijentima (bruto) iznosili su 1.928 miliona KM i povećali su se u odnosu na prethodnu godinu za +162 miliona KM (+9,2%) kao rezultat rasta i u segmentu preduzeća i stanovništva. Rast kredita u segmentu preduzeća i malih i srednjih preduzeća u 2024. godini odražava povećanje potražnje na tržištu rastom volumena za +9,9% odnosno +8,3%, ali struktura portfelja u korist kratkoročnih kredita u odnosu na dugoročne kredite što pokazuje da je i dalje pod uticajem niskog apetita za novim ulaganjima i odgode kapitalnih izdataka.

Kreditima malim preduzećima zabilježili su snažan rast od +30,1% i uglavnom rastom dugoročnih kredita. Izvrsni rezultati zabilježeni su u kreditima stanovništvu koji su porasli za +8,6%, potkrijepljeni snažnim rastom stambenih i nenamjenskih kredita. Istovremeno, nivo nenaplativih kredita smanjio se za -4,9 miliona KM ili -9,4%, što je dovelo do nastavka poboljšanja omjera neprofitabilnih kredita na 2,5%.

Portfelj obveznica završio je na 156 miliona KM (+35 miliona KM u odnosu na 2023. godinu) i uglavnom se sastoji od obveznica EU. Osim aktivne uloge na inostranom tržištu, Banka je 2024. godine uzela učešće i na aukcijama na lokalnom tržištu, te posjeduje vrijednosne papire u iznosu od 26 miliona KM od Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

Depoziti klijenata porasli su za +225 miliona KM ili +11,6% u 2024. godini i iznosili su 2,174 miliona KM kao rezultat sličnog rasta depozita poduzeća i stanovništva. Banka je značajno poboljšala svoju strukturu dospeljeća rastom oročenih depozita za +14,5% u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom od dugoročnih depozita stanovništva.

U 2024. godini Banka je ostvarila neto dobit od 26,7 miliona KM i niža je za -0,7 miliona KM ili -2,6% u odnosu na prethodnu godinu. Na nižu dobit u 2024. godini uticao je snažan rast personalnih i administrativnih troškova za +15,2% odnosno +12,1% (snažno pod uticajem inflacije koja je eksplodirala u 2022. godini i nastavila se u 2023. godini), što nije bilo u potpunosti pokriveno rastom prihoda u svim segmentima i nižim rezervacijama kroz učinkovito upravljanje nenaplativim kreditima.

Poboljšanje u svim glavnim kategorijama uticalo je na solidan porast operativnog prihoda u odnosu na prethodnu godinu. Veći troškovi kamata, kao rezultat snažnog rasta oročenih depozita, više su nego nadoknađeni većim prihodima od kamata koji proizlaze iz povećanja kredita i portfelja vrijednosnih papira. Solidan porast neto provizija dolazi uglavnom od snažnog rasta POS poslovanja koji je nadoknadio nešto niže naknade od plaćanja. Rast poslovanja sa pravnim licima i stanovništvom, potaknut pozitivnim učincima rastućeg turizma, rezultirao je značajnim poboljšanjem neto prihoda od trgovanja.

Operativni troškovi zabilježili su porast u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat većih troškova zaposlenih, gdje se Banka kontinuirano usklađuje s uvjetima na tržištu rada i povećanjem plata, kao i s mjerama potpore inflaciji za zaposlenike. Također, broj zaposlenika povećao se za 46 u odnosu na decembar 2023. godine. Opći i administrativni troškovi zabilježili su rast u gotovo svim kategorijama kao rezultat inflacijskih trendova u zemlji.

Ukupni ispravci vrijednosti i rezervacije smanjili su se u odnosu na prethodnu godinu, kao rezultat nižih rezervacija, što je potaknuto poboljšanjem kvalitete portfelja i smanjenjem portfelja nenaplativih kredita, te nižim rezervacijama za porezne sporove.

Banka uživa čvrstu i stabilnu poziciju likvidnosti, sa svim pokazateljima daleko iznad propisanih regulatornih ograničenja. Stopa adekvatnosti kapitala prema lokalnoj metodologiji iznosi 18,7% (isključujući neto dobit godine), što je daleko iznad ukupnih minimalnih zahtjeva od 15,5%.

U budućnosti, Banku očekuju značajni izazovi. Ekonomski kontekst s kojim se treba suočiti karakteriše nizak nivo privrednog rasta, usporavanje inflacije, neizvjesnosti vezane uz sukob u Ukrajini i Izraelu, te i dalje restriktivna monetarna politika. U tom kontekstu, bit će ključna kontinuirana pažnja prema kvaliteti imovine, strukturi depozita i pozicijama likvidnosti, pažljivo praćenje operativnih troškova i održavanje optimalnog miksa proizvoda. Banka je više puta, čak i u nedavnoj prošlosti, pokazala svoju sposobnost da se kreće u turbulentnim vodama, čuvajući kreditnu kvalitetu, osiguravajući zdravu razinu likvidnosti i postižući adekvatne ekonomske rezultate. Čvrsto vjerujem da Banka ima sposobnost prevladati izazove s kojima se suočavamo u kratkom roku.

U ime Nadzornog odbora, želio bih izraziti zahvalnost Upravi i svim zaposlenicima Banke na njihovoj predanosti i vrijednom doprinosu.

Izveštaj o radu Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2024. godinu

Tokom 2024. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: "Banka") je održao 19 sjednica na sljedeće datume: 25.01.; 20.02.; 07.03.; 27.03.; 24.04.; 06.05.; 27.05.; 14.06.; 25.06.; 22.07.; 29.07.; 03.09.; 12.09.; 23.09.; 27.09.; 18.10.; 28.10.; 20.11.; 11.12. koje su evidentirane pod rednim brojevima od 1 do 19. Tokom 2024. godine tri sjednice su održane uz fizičko prisustvo.

Nadzorni odbor Banke je vršio svoje aktivnosti u skladu sa Zakonom, Statutom Banke, te Poslovnikom o radu Nadzornog odbora Banke uz značajnu podršku Uprave, Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor Banke je razmatrao, analizirao i diskutovao o svim procesima u njegovoj nadležnosti, uključujući politike i procedure, izrađene interno, ali i politike zaprimljene od Intese Sanpaolo i Privredne banke Zagreb (PBZ). Tokom čitave godine, Nadzorni odbor je analizirao i razmatrao finansijske izvještaje Banke, te pratio aktivnosti interne i eksterne revizije.

Nadzorni odbor Banke je usvojio izmjene Opštih uslova koje periodično predlažu funkcije Banke i Uprava. Nadzorni odbor je također pridavao posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima o sprječavanju pranja novca (SPN) koje je podnosila Direkcija za sprječavanje pranja novca.

Tokom 2024. godine, Nadzorni odbor je posvetio posebnu pažnju ocjeni adekvatnosti sistema internih kontrola Banke, u opštim i posebnim operativnim oblastima i zaprimao je informacije od Uprave i svih kontrolnih funkcija (Direkcije interne revizije, Direkcije upravljanja rizicima, Direkcije za usklađenost i Direkcije za sprječavanje pranja novca) o potencijalnim i identifikovanim slabostima i toku primjene potrebnih korektivnih radnji.

Kada su u pitanju lokalni regulatorni zahtjevi, Nadzorni odbor je također zaprimio i razmatrao informacije vezano za procjenu učinkovitosti kontrolnih funkcija u Banci, uključujući adekvatnost procesa. Nadzorni odbor je potvrdio ispravnost aktivnosti koje su te funkcije vršile.

Nadzorni odbor Banke, usvajanjem izvještaja o radu i izvještaja nezavisnih eksternih revizora, je potvrdio rad Uprave i ocijenio ga usklađenim sa zakonima, internim aktima, odlukama, politikama, procedurama i programima. Tokom 2024. godine, članovi Nadzornog odbora su analizirali nalaze Agencije za bankarstvo u pogledu obavljenih kontrola, planove korektivnih mjera definisanih od strane Banke, te date preporuke u tom pogledu.

Nadzorni odbor Banke je izvršio i implementirao sve potrebne aktivnosti putem svojih pod-odbora: Odbora za reviziju, Odbora za rizike, Odbora za imenovanja i Odbora za naknade koji su održali svoje redovne sjednice tokom godine i blagovremeno informisali Nadzorni odbor o svojim aktivnostima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke u svim njenim aktivnostima je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu, čime su postignuti solidni finansijski rezultati.

Tokom 2024. godine, sastav Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke je bio sljedeći: Dario Massimo Grassani (predsjednik), Petak Sopek (zamjenik predsjednika), Jadranko Grbelja, Ivana Jović, Michela Boiocchi, Alden Bajgorić (nezavisni član) i Massimo Malagoli (nezavisni član). Sastav Nadzornog odbora Banke je omogućio efikasno rješavanje različitih pokrenutih tema, pošto su članovi sa ekspertizom iz različitih područja iskazali svoju saradnju i pružili sveobuhvatna mišljenja i rješenja.

U skladu sa Odlukom o procjeni članova tijela Banke Agencije za bankarstvo FBiH i njenim izmjenama o dopunama („Politika“), Odbor za imenovanja je izvršio neophodne procjene u skladu sa ovom Politikom, te potvrdio da sve procijenjene osobe zadovoljavaju propisane zahtjeve i da su primjerene za date pozicije u tijelima i kontrolnim funkcijama Banke.

Nakon procjene Odbora za imenovanje i prijedloga Nadzornog odbora, dobijena je prethodna saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH za imenovanje novog sastava Uprave. Dana 19. oktobra 2024. godine Nadzorni odbor imenovao je novi sastav Uprave Banke.

Poslovnik o radu Nadzornog odbora i njegovih odbora procijenjen je u svjetlu dobrih praksi i važnosti regulatornih zahtjeva, te je potvrđeno da su važeći postupci i dalje primjereni i da trenutno ne zahtijevaju nikakve izmjene.

Nadzorni odbor će predložiti sljedeće Skupštini dioničara na usvajanje, a što će prethodno biti predmetom procjene od strane samog Nadzornog odbora na sjednici koja će prethoditi sazivanju Skupštine dioničara:

- Odluka o usvajanju Poslovnika o radu Skupštine dioničara Intesa Sanpaolo Banke d.d. BiH
- Odluka o usvajanju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za period 01.01. – 31.12.2024. godine pripremljene u skladu sa standardima izvještavanja Agencije za bankarstvo FBiH, zajedno sa Izvještajem eksterne i interne revizije, Izvještajem o radu Nadzornog odbora, Izvještajem o radu Odbora za reviziju

- Odluka o usvajanju godišnjih izvještaja za period 01.01. - 31.12.2024. godine i prijedlog za Raspodjelu dobiti za 2024. godinu
- Odluka o usvajanju Budžeta za 2025. godinu
- Odluka o usvajanju Finansijskog plana za 2025.-2028.
- Odluka o usvajanju Plana kapitala za 2025.-2028.
- Odluka o usvajanju Plana likvidnosti i finansiranja za 2025.-2028.
- Odluka o usvajanju Izvještaja o ugovorima zaključenim između Banke i lica u posebnom odnosu sa Bankom sa 30.09.2024. i 31.12.2024. godinu
- Informacija za Skupštinu dioničara Banke o platama, naknadama i svim drugim primanjima članova Nadzornog odbora, Uprave i najvišeg rukovodstva Banke
- Odluka o primjerenosti članova Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za 2024.
- Odluka o usvajanju rezultata samo-procjene Nadzornog odbora za 2024. godinu
- Odluka o usvajanju Statuta Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina.

Predsjednik Nadzornog odbora
Dario Massimo Grassani

IZVJEŠTAJ UPRAVE O POSLOVANJU BANKE ZA 2024. GODINU

Uprava Intesa Sanpaolo Banke ima čast predstaviti Vam Godišnji izvještaj i finansijske izvještaje Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: „Banka“ ili „Intesa Sanpaolo Banka“) za godinu koja je završila 31.12.2024. godine.

Procjenjuje se da će ekonomski rast BiH u 2024. godini iznositi 2,3%, potaknut rastom privatne potrošnje, plata i skromnim povećanjem investicija, a što je usporeno teškim poplavama krajem godine koje su pogodile središnji dio zemlje, oštetivši glavnu željezničku vezu s lukom Ploče, što je negativno uticalo na izvoz. Inflacija je pala s 14,0% u 2022. godini i 6,1% u 2023. godini na prosječnih 1,7% u 2024. godini. Bankarski sektor zabilježio je veće stope rasta u 2024. godini, kako u kreditima (+9,2%), tako i u depozitima (10,8%), nego u 2023. godini, nakon čega slijedi snažan rast neto dobiti.

Banka je u 2024. godini ostvarila sve ključne ciljeve zacrtane u svom poslovnom planu.

Neto dobit iznosi 26,7 milion (mln) KM i manja je za 0,7 mln KM (-2.6%) u odnosu na prethodnu godinu, što proizlazi iz snažnog rasta troškova uposlenika i administrativnih troškova (pod jakim uticajem inflacije), koji nisu u potpunosti pokriveni rastom prihoda i nižim rezervacijama kroz efikasno upravljanje nenaplativim kreditima..

Neto prihod od kamata dosegao je 66,2 mln KM i porastao je za 0,8 mln KM (1,3%) u odnosu na 2023. godinu zbog većih prihoda od kamata za 9,2 mln KM, što je nadoknadilo rastuće troškove kamata za 8,4 mln KM. Rast prihoda od kamata uglavnom je potaknut snažnim rastom volumena kredita i prihoda od plasmana stranim bankama i vrijednosnim papirima zbog povoljnog kretanja kamatnih stopa u Evropskoj uniji. Povećanje troškova kamata potaknuto je snažnim rastom oročenih depozita i ispunjavanjem MREL zahtjeva propisanih od strane lokalnog regulatora.

Neto prihodi od naknada i provizija dosegli su 31,0 mln KM i zabilježili rast od 1,3 mln KM (+4.3%) u usporedbi sa 2023. godinom. Doprinosi neto provizije ukupnom poslovnom prihodu poboljšao se na nivo od 30% (2023.: 29%). Povećanje neto provizija ostvareno je uglavnom kroz veći neto prihod od POS poslovanja (rast broja transakcija za +21%).

Prihodi od trgovanja su porasli za 1,7 mln KM u odnosu na prethodnu godinu i dostigli iznos od 5,4 mln KM što je rezultat rasta poslovanja sa segmentom pravnih lica i stanovništva, a potaknut je i pozitivnim učincima rastućeg turizma.

Operativni troškovi u iznosu od 69,7 mln KM i veći su za 8,3 mln KM (13.5%) u poređenju sa 2023. godinom. Povećanje troškova zaposlenih rezultat je povećanja broja uposlenih za 46 i povećanja plata, gdje se Banka uskladila sa uslovima tržišta. Povećanje ostalih administrativnih troškova i amortizacije uglavnom su rezultat snažnog rasta inflacije u 2022. godini, kao i kontinuirane inflacije u 2023. godini.

Neto rezervisanja su iznosila 4,7 mln KM i smanjena su za 4,4 mln KM u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat nižih rezervisanja za kredite uslijed kontinuiranog poboljšanja kvalitete kreditnog portfolia i smanjenjem volumena nekvalitetnog portfolia (udio nekvalitetnog portfolia je poboljšan za -50 bps), te manjim rezervama za sudske sporove.

Bilansna suma Banke porasla je za 12.9%, dosegnuvši iznos od 2,952 mln KM, uglavnom kao posljedica snažnog rasta kredita klijentima i kontinuiranog priliva novih depozita klijenata u oba segmenta: fizičkih i pravnih lica. Banka je također povećala svoj udio u vrijednosnim papirima i sredstvima kod drugih banaka, kako bi potaknula rast prihoda zbog povoljnih kamatnih stopa na EUR plasmane i vrijednosnice ponuđene na tržištu.

Kreditni klijentima (bruto) dosegli su nivo od 1.928 mln KM na kraju 2024. godine, što je rast za više od 162 mln KM ili 9.2% u odnosu na prethodnu godinu, čemu su podjednako pridonijela oba segmenta. Odlični rezultati zabilježeni su u segmentu fizičkih lica koji su porasli za 8.6% zahvaljujući snažnom rastu stambenih i nenamjenskih kredita. Rast kredita pravnim licima zabilježen u 2024. godini odražava povećanu tražnju na tržištu, ali uglavnom za kratkoročnim kreditima, dok su dugoročni krediti još uvijek pod uticajem slabije spremnosti za novim ulaganjima. Oprezna politika kreditiranja usmjerena na sprječavanje novih nekvalitetnih kredita i pogoršanja kvalitete portfolia rezultirala je daljnjim smanjenjem nekvalitetnih kredita, čime je omjer nekvalitetnih kredita pao ispod 2.5%. Kada je riječ o tržišnom učešću u ukupnim kreditima bankarskog sektora FBiH, Banka se na kraju 2024. godine zadržala na nešto iznad 10%, zadržavši snažnu 4. tržišnu poziciju.

Depoziti klijenata iznose 2,174 mln KM i veći su za 11.6% u odnosu na 2023. godinu, odražavajući povjerenje koje klijenti nastavljaju pokazivati Banci i Intesa Sanpaolo Grupi kao pouzdanom partneru. Depoziti stanovništva porasli su za 13,1%, uglavnom u oročenim depozitima kao rezultat sveukupne strategije Banke za proširenje baze klijenata depozita i poboljšanje ročne strukture depozita. Depoziti pravnih osoba zabilježili su također snažan rast uz izvrsne rezultate u poboljšanju ročne strukture prelaskom s tekućih računa na oročene depozite.

Banka ima solidnu i stabilnu poziciju likvidnosti, a gdje su pokazatelji likvidnosti daleko iznad propisanih regulatornih limita i dovoljni su da podrže dalju ekspanziju kreditnog portfolia. Banka ima značajne iznose ugovorenih ne povučenih novih kreditnih linija, s fokusom na ESG prihvatljivo finansiranje, što jasno ukazuje na stabilnost pozicije likvidnosti kao i dovoljnu osnovu za rast kreditnog portfolia u narednom periodu.

Kapital Banke (bez neto dobiti tekuće godine) iznosi 346 miliona KM, što je povećanje od 30 mln KM u odnosu na prethodnu godinu. **Adekvatnost kapitala** prema lokalnoj metodologiji od 18.7% daleko je iznad minimalnih zahtjeva od 15.5%

ZAKLJUČAK Banka je postigla zavidne finansijske rezultate, očuvala kvalitet aktive, te osigurala stabilnu poziciju likvidnosti uz striktno upravljanje operativnim troškovima. Banka se može spremno suočiti sa izazovima, te ujedno i iskoristiti određene prilike na tržištu. Jaku i stabilna baza kapitala, sigurni izvori finansiranja i dobra likvidnosna pozicija omogućava Intesa Sanpaolo Banci adekvatno suočavanje sa potencijalnim tržišnim nesigurnostima i podržava stabilan održivi rast u narednom periodu.

Opis poslovanja Intesa Sanpaolo Banke BiH

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH je osnovana u Sarajevu 2000. godine kao UPI Banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007. godine, Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom Bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini, Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina. U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d. Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica. Banka je dio Gruppo Intesa Sanpaolo - najveće talijanske bankarske grupe i jedne od najznačajnijih finansijskih institucija u Evropi.

Banka pruža opšte bankarske usluge stanovništvu i pravnim licima nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na nivou Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriji Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže.

Sa decembrom 2024. godine, Banka je na 6. mjestu u Bosni i Hercegovini po ukupnoj aktivni, sa tržišnim učešćem od 6.8%. Najveći dio poslovne aktivnosti (95% ukupne aktive) koncentrisano je u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima 4. mjesto u ukupnoj aktivni, ukupnim kreditima i ukupnim depozitima, s respektabilnim tržišnim učešćem od 9.2% u ukupnoj aktivni, 10.1% u kreditima i 8.8% u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka pruža usluge za oko 150.000 klijenata u zemlji putem svoje rasprostranjene mreže 43 poslovnice i modernih kanala digitalnog bankarstva. Banka ima 612 zaposlenika zaključno sa 31. decembrom 2024. godine.

Poslovanje sa stanovništvom

Misija Sektora poslovanja sa stanovništvom je služiti fizičkim licima i malim poduzećima izgradnjom, razvojem i upravljanjem održivim poslovnim odnosima, sa ciljem stvaranja trajnih vrijednosti.

Sektor poslovanja sa stanovništvom pokriva kompletnu teritoriju Bosne i Hercegovine, sa mrežom od 5 podružnica i 43 poslovnice, što predstavlja 5.8% ukupnog broja poslovnica bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine se nalazi 37 poslovnica, u Republici Srpskoj 5, te u Distriktu Brčko 1 poslovnica.

Klijenti fizička lica su podijeljeni u tri glavna segmenta: Mass, Affluent i Private. Mass segment predstavlja prevladavajuću komponentu ukupne baze klijenata. Primarni kanali za klijente fizička lica i SME su još uvijek poslovnice i bankomati.

Tokom 2024. godine misija Segmenta poslovanja sa stanovništvom bila je kontinuirano koristiti raspoložive resurse, kroz širenje i poboljšanje ponude, cijene i kvalitete usluga za klijente, uz zadržavanje najviše razine usluga, kako bi se unaprijedilo cjelokupno poslovanje.

Snažan rast kredita ostvaren je uz podjednak doprinos osiguranih i neosiguranih kredita kao rezultat kontinuirane provedbe komercijalnih i CRM kampanja, uz uvođenje ESG proizvoda u skladu sa strategijom Intesa Sanpaolo Grupe.

Sveukupna strategija Banke za diversifikaciju depozitne baze klijenata i jačanje pozicije likvidnosti rezultirala je snažnim aktivnostima prikupljanja i rasta oročenih depozita stanovništva tokom 2024. godine.

Implementacija novog distribucijskog modela nastavljena je i u 2024. godini, povećanjem prodajnog osoblja i uvođenjem novih komercijalnih uloga u mreži. Optimizacija poslovne mreže ogledala se u zatvaranju dvije poslovnice.

Tokom cijele 2024. godine, Banka je nastavila s razvojem digitalnih kanala, kao što su: uvođenje novih funkcionalnosti u aplikaciju mobilnog bankarstva, digitalizacija kartice putnog zdravstvenog osiguranja sa Visa Platinum debitnom karticom, integracija Google Pay funkcionalnosti u aplikaciju mobilnog bankarstva itd.

U kartičnom poslovanju, 2024. godinu obilježio je rad na različitim novim uslugama i proizvodima: omogućena je Google Pay usluga, implementirana je nova poslovna Mastercard kartica za pravne osobe, Visa Platinum kartica obogaćena novom funkcionalnošću Visa Concierge, implementirano je podizanje gotovine na bankomatima s otplatom na rate. Kako bi se optimizirali procesi i troškovi, implementiran je digitalni PIN i produžena je validacija debitnih kartica.

Tokom 2024. godine, Sektor poslovanja sa stanovništvom je proširio svoju ponudu proizvoda osiguranja i uveo novi proizvod La Vita životno osiguranje.

Poslovanje sa pravnim licima i SME

Sektor poslova sa pravnim licima & SME nudi širok spektar proizvoda i usluga kompanijama na domaćim i međunarodnim tržištima, sa svojom dobro organiziranom mrežom i naprednim elektronskim kanalima, što Banku čini atraktivnim partnerom za korporativne klijente.

Ponuda proizvoda obuhvata depozite i različite oblike kratkoročnog/dugoročnog finansiranja, usluge platnog prometa u zemlji i inostranstvu, proizvode Globalnog transakcijskog bankarstva, usluge finansiranja trgovine (izdavanje garancija u zemlji/inostranstvu, izdavanje akreditiva, konfirmacija garancija i akreditiva, itd.), faktoring sa i bez regresa, te POS uređaji i e-commerce.

Zahvaljujući cijelom nizu usluga koje nudi pravnim licima i prisutnosti u oba entiteta i Distriktu Brčko, Intesa Sanpaolo Banka je jedna od vodećih banaka na bh. tržištu te je poznata po svojoj sposobnosti pružanja integriranih finansijskih rješenja, osmišljenih da zadovolje individualnim zahtjevima naših klijenata.

U 2024. godini posebno se istakla daljnja promocija ESG proizvoda, čime se Banka pozicionirala kao jedan od tržišnih lidera u ovom segmentu. Banka je podržala svoje klijente i korištenjem programa državnih garancija koji pokriva 50% isplaćenih kredita i iskorištavanjem finansiranja preko ESG prihvatljivih kreditnih linija od strane međunarodnih bankarskih institucija.

Korporativno upravljanje

U skladu sa Zakonom o bankama, te Statutom Banke, tijela Banke su Skupština dioničara, Nadzorni odbor i Uprava. Spomenuti akti također regulišu njihove dužnosti i odgovornosti.

Nadzorni odbor

Tokom 2024. godine Nadzorni odbor je bio u sljedećem sastavu: Dario Massimo Grassani predsjednik, Petar Sopek zamjenik predsjednika, Ivana Jović, članica, Jadranko Grbelja član, Michela Boiocchi članica, Alden Bajgorić nezavisni član, te Massimo Malagoli nezavisni član.

Odbor za reviziju

Tokom 2024. godine Odbor za reviziju je bio u sljedećem sastavu: Andrea Nani predsjednik do 25. juna 2024. godine; Tefiku Florian predsjednik od 26. juna 2024. godine; Ana Jadrešić članica, Massimiliano Masturzo član do 3. septembra 2024. godine; Valentina Nuccio član od 4. septembra 2024. godine, James Vason stalno pozvana osoba i Davor Vodanović stalno pozvana osoba.

Uprava

Uprava se sastoji od predsjednika i dva člana koji su svoju dužnost obnašali tokom predmetne godine, a kako slijedi:

Marco Trevisan predsjednik Uprave Banke do 18. oktobra 2024. godine, Michele Castoro, zamjenik predsjednika Uprave i odgovorni član Uprave za Sektor Finansija i Sektor za IKT i Operativno poslovanje do 18. oktobra 2024. godine, predsjednik Uprave Banke i odgovorna osoba za Sektor poslova sa stanovništvom, Sektor poslova sa pravnim licima i SME, Direkciju HR i organizacije i Direkciju za PR i marketing komunikacije od 19. oktobra 2024. godine; Minja Filipović član Uprave i odgovorni član Uprave za Sektor Finansija i Sektor za IKT i Operativno poslovanje od 19. oktobra 2024. godine; Edin Izmirlija član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika do 31. marta 2024. godine; Indira Karamustafić član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika od 01. aprila 2024. godine.

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

sa 31.12.2024.

Pripremio: Sektor Finansija

Sadržaj

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor	12
Strategija Banke i planirani razvoj	16
Opis kompanije	19
Aktivnosti u oblasti istraživanja i razvoja	24
Finansijski pokazatelji i uspješnost poslovanja	24
Kupovina vlastitih dionica, udjela i promjene u kapitalu	26
Analiza segmenata	26
Sistem upravljanja rizicima	27
Pravila korporativnog upravljanja	38
Okolišne, upravljačke i društvene teme (ESG)	41
Događaji nakon izvještajnog perioda	41

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

BDP i inflacija

Intesa Sanpaolo International Research Network u svojim projekcijama očekuje nastavak pozitivnog trenda BDP-a u područjima CEE i SEE u nadolazećim mjesecima, ali i usporavanje zbog slabih uslova u međunarodnom okruženju.

Posljednji podaci o BDP-u bili su lošiji od očekivanja u nekoliko zemalja, pa nova osnovna prognoza predviđa rast BDP-a u području CEE od 2,0% na godišnjoj razini u 2024. godini, a prognoze za 2025. i 2026. godinu također su snižene na 2,6%. Također, dinamika BDP-a u području Jugoistočne Evrope smanjena je za ovu godinu (na 1,9% sa 2,3%), zbog toga što je ekonomski učinak Rumunije slabiji od prethodno očekivanog, te nastavka usporavanja sljedeće godine (na 3,0% sa 3,3%), dok je potvrđen rast BDP-a za 2026. godinu na 3,2%.

Prevladavajući rizici za ekonomske izgleda i dalje su uglavnom negativni zbog slabosti u međunarodnom okruženju. Inflacija bi mogla biti upornija nego što se očekivalo u nekoliko zemalja, a stroži globalni uvjeti finansiranja mogli bi omesti ekonomski rast. Predviđa se pad inflacije, ali sporijim tempom nego što se prethodno predviđalo, posebno u onim zemljama u kojima je dinamika plaća značajno ojačala.

Monetarna politika i finansijska tržišta

U području CEE i SEE monetarna politika je na privremenoj pauzi, osim u Češkoj i Albaniji gdje su kamatne stope smanjene na posljednjim sastancima. U skladu sa septembarskim scenarijem, ciklus smanjenja kamatnih stopa mogao bi se nastaviti tokom sljedeće godine za gotovo sve zemlje.

Profili za dugoročne prinose revidirani su neznatno prema gore u cijelom prognoziranom horizontu u odnosu na septembarski scenarij u regiji CEE/SEE, zbog prognoziranog dugoročnog putanja za prinose na obveznice. Na deviznim tržištima očekuje se da će se kurs kretati oko trenutnih vrijednosti u području CEE/SEE općenito 2025. i 2026. godinu, ali u Mađarskoj se sada očekuje veća slabost lokalne valute.

Bankarski sektor i kamatne stope

Predviđa se da će krediti u CEE porasti u 2024. godini za 4,2% i za 4,7% u 2025. godini. Međutim, na kredite će i dalje negativno uticati više realne kamatne stope, zbog pada inflacije. Nadalje, potražnja za kreditima mogla bi se podržati povećanjem realnog raspoloživog dohotka koji podupire potrošačko kreditiranje, kao što se događalo u posljednjih nekoliko mjeseci u mnogim zemljama. Ekonomska slabost Njemačke mogla bi negativno uticati i na pravna lica u CEE u 2025. godini. Porezi će uticati na aktivnost banaka, posebno u Slovačkoj, gdje se očekuje da će smanjenje protucikličke rezerve kapitala na 1,5% također uticati na kreditiranje.

Prognoze za bankarske volumene malo su revidirane za mnoge zemlje Jugoistočne Evrope za 2024. godinu, uglavnom zbog boljih od očekivanih nedavnih mjesečnih performansi. Novo ekonomsko okruženje uticat će na rast kredita, za koji se predviđa da će se 2024. godini povećati za 6,9% u tom području, a zatim se očekuje da će lagano usporiti (+5,6% i 5,5%) u sljedeće dvije godine. Što se tiče aktive, banke imaju koristi od niskih omjera loših kredita, te visoke profitabilnosti i kapitala. Istovremeno, na kreditiranje će negativno uticati realno više kamatne stope zbog usporavanja inflacije. Nadalje, potražnja za kreditima mogla bi se podržati povećanjem realnog raspoloživog dohotka koji podržava potrošačko kreditiranje, kao što je to bio slučaj u posljednjih nekoliko mjeseci u mnogim zemljama. Nasuprot tome, očekuje se porast problematičnih kredita, posebno tamo gdje je povećanje realnih kamatnih stopa - i povezano povećanje troškova servisiranja duga privatnog sektora - bilo posebno oštro.

Prognoze depozita potvrđene su u 2024. godini (na 5,3%) kao rezultat revizije navise u Češkoj Republici i nekih smanjenja u drugim zemljama, te na 5,8% sa 6,0% u području SEE (uglavnom u Rumuniji, +4,8%), a potvrđene su projekcije i za naredne godine. Očekuje se da će 2025. godini depoziti usporiti u mnogim zemljama zbog nižih kamata i sve veće popularnosti uzajamnih i mirovinskih fondova, ali neizvjesnosti oko privrede i razvoj rata mogli bi podržati rast depozita.

Izvor: Economic and Banking Outlook; Decembar 2024; Intesa SanPaolo International Research Network

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Ekonomska aktivnost

Pregled i projekcija za Bosnu i Hercegovinu

Nakon rasta od 0,7% na godišnjem nivou u posljednjem tromjesečju 2023. godine, rast BDP-a ubrzao se na 2,4% na godišnjem nivou u prva dva tromjesečja 2024. godine, potaknut privatnom potrošnjom i ulaganjima, iako je neto inostrana potražnja imala negativan uticaj. Podaci za treće tromjesečje ukazuju na značajno usporavanje privatne potrošnje, pri čemu se rast obima trgovine na malo usporio za 2,7% na godišnjem nivou, u usporedbi s dvocifrenim rastom zabilježenim u prvim kvartalima. Oktobarski podaci dodatno su otkrili pad, budući da je realni rast trgovine na malo pao na samo 0,7% yoy, najniže od februara 2021. godine. Istovremeno, robni izvoz u trećem tromjesečju smanjio se za 1,4% yoy, unatoč blagom pozitivnom rastu u julu i avgustu, nakon čega je uslijedio ponovni pad od 4,7% u septembru. Ohrabrujuće je da je u oktobru zabilježen rast robnog izvoza od 7% na međugodišnjem nivou, iako je to bilo praćeno sličnim rastom uvoza. S obzirom na teške poplave i klizišta početkom oktobra, koji su prouzročili značajne žrtve i štetu na stambenim objektima, poslovnim objektima i infrastrukturi, prekinuvši ključne željezničke i cestovne veze, Intesa Sanpaolo International Research Network predviđa da će se manje povoljni trendovi industrijske proizvodnje i izvoza zadržati do kraj godine. Posljedično, procjenjuje se da će rast BDP-a za tekuću godinu pasti s 2,7% na 2,3% yoy. Za 2025. godinu projicirani rast iznosi približno 2,7%, nešto niže od prethodnih procjena, prvenstveno zbog sporijeg oporavka izvoznog sektora od očekivanog. Unatoč tome, očekuje se da će privatna potrošnja nastaviti podržavati ukupni rast, iako sporijim tempom nego ove godine, dok će ulaganja u obnovu infrastrukture i objekata oštećenih u oktobru pridonijeti ekonomskoj aktivnosti. Općenito, rizici su uglavnom uravnoteženi, a politički faktori igraju ključnu ulogu.

Izvor: Prognozirani podaci dostavljeni od Intesa Sanpaolo International Research Network (Decembar 2024.)

Inflacija

Nakon održavanja stabilne stope inflacije od 2,0% tokom prvih pet mjeseci, inflacija je dodatno pala tokom ljeta, zaključivši treće tromjesečje na 0,8%, prije nego što je u oktobru porasla na 1,0%. Stoga je prosječna stopa inflacije od početka godine (YTD) značajno smanjena sa 7,1% u istom razdoblju prošle godine na 1,7% ove godine, što se također općenito procjenjuje kao prosjek za cijelu 2024. godinu. Gledajući unaprijed, očekuje se blagi porast prosječne inflacije sljedeće godine na 1,8%, kako se počnu materijalizirati jasniji učinci dosad prigušenog učinka poskupljenja električne energije u avgustu. Pored očekivanog učinka poskupljenja električne energije, još uvijek nisu jasni efekti koje će izazvati posljednje odluke koje se odnose na značajno povećanje minimalne plate u FBiH i RS, ali skoro je sigurno da će doći do povećanja cijena i novog vala inflacije u zemlji.

Izvor: Prognozirani podaci dostavljeni od Intesa Sanpaolo International Research Network (Decembar 2024.)

Plate i zaposlenost

Pokazatelji tržišta rada upućuju na smanjenje stope nezaposlenosti od 6,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Vidljivi su znakovi povezanosti između nominalnih plata i inflacije, zbog sve većeg pritiska sindikata i pada ionako niskog životnog standarda građana. Prosječna neto plata u novembru 2024. godine zabilježila je rast u odnosu na isti period prethodne godine za 7,8%, što je uglavnom odraz snažnog inflatornog pritiska započetog 2022. godine (+14%) i nastavka u 2023. godini (+6,1%).

Izvor: BHAS

Javni dug

Javni dug Bosne i Hercegovine (sa stanjem u junu 2024. godine) je dostigao 13,0 milijardi KM ili 25,24% BDP-a, od čega vanjski dug u iznosu od 8,8 milijardi KM (68%) i unutrašnji dug u iznosu od 4,2 milijardi KM (32%). U odnosu na kraj prethodne godine veći je za +0,1% ili 10 miliona KM, pri čemu se smanjio vanjski dug za 149 miliona KM, a povećao unutarnji dug za 159 miliona KM. Udio u BPD je veći za 24 bps.

Izvor: Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Vanjska trgovina

U 2024. godini, vrijednost izvoza u razdoblju januar - decembar je iznosila 16,08 milijardi KM, što predstavlja pad od 3,7%, dok je u istom razdoblju uvoz iznosio 28,6 milijardi KM i povećao se za 3,2%, što je povećalo trgovinski deficit na 12,6 milijardi KM. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 56,1%.

Izvor: BHAS

Bankarski sektor

Sa decembrom 2024. godine, bankarski sistem Bosne i Hercegovine čini 21 komercijalna banka, vrlo blizu regionalnom prosjeku tržišta u SEE, od kojih 13 posluje u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) i 8 u Republici Srpskoj (RS). Tri banke imaju sjedišta u oba entiteta: Addiko Banka, NLB Banka i UniCredit Banka. Bankarski sektor ima visoku koncentraciju, a pet najvećih zajmodavaca drže tržišni udio od oko 63%, što je značajan nivo i ne olakšava daljnju konsolidaciju.

Na osnovu podataka objavljenih od strane Agencije za Bankarstvo FBiH i Agencije za Bankarstvo RS (septembar 2024. godine), ukupni krediti na tržištu BiH rasli su za +7% u odnosu na 2023. godinu (FBiH: +7,2%; RS: +6,4%), dok su depoziti zabilježili rast od 5,5% (FBiH: +5,8%; RS: +4,8%).

Kod rasta kredita je blago jači učinak u sektoru stanovništva (+7,6%) dok je sektor pravnih lica imao rast od +6,4%.

Na strani depozita, ukupni volumeni su rasli za +5,5% u odnosu na kraj prethodne godine sa sličnim doprinosom sektora stanovništva i sektora pravnih lica.

Omjer nekvalitetnih kredita je 3,5% i poboljšan je za -34bps u odnosu na decembar 2023. godine.

Bankarski sektor je dobro kapitaliziran, sa ukupnim omjerom kapitala od 19,52% u septembru 2024. godine (19,71% u 2023. godini).

Trend dugoročnog kretanja kredita i depozita prikazan je na grafikonu (izvor: Centralna banka BiH)

U 2024. godini, Centralna banka BiH (CBBiH) je zadržala isti iznos naknada na obaveznu rezervu koje plaća komercijalnim bankama. Shodno tome, na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti KM, CBBH komercijalnim bankama isplaćuje naknadu po stopi od 50 baznih poena (0,50%), a na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom po stopi od 30 baznih poena (0,30%).

S druge strane, CBBH je nastavila proces implementacije novog okvira obavezne rezerve definisan Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi. Primjena novog okvira obavezne rezerve je prvobitno planirana za 01.10.2023. godine, da bi potom bila odgođena na 01.01.2024. godine, a onda na 01.07.2025. godine. Ključne izmjene odnose se na izmjenu valutne strukture sredstava obavezne rezerve koju banke drže kod CBBiH, odnosno to što će banke morati da drže i dio obavezne rezerve u EUR valuti umjesto dosadašnjeg cjelokupnog iznosa u KM valuti.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Bankarski sektor (nastavak)

Međunarodna rejting agencija Standard and Poor's (S&P) zadržala je kreditni rejting Bosne i Hercegovine, 'B+' sa stabilnim izgledima. U izvještaju za Bosnu i Hercegovinu, analitičari S&P navode da je, uprkos unutrašnjim i vanjskim uticajima, bh. ekonomija pokazala otpornost u prvoj polovini 2024. godine, te da očekuju da će povećana potrošnja, podržana sniženom inflacijom i rastom realnih plata, podići realni rast u BiH na 2,8% u ovoj godini. Očekuju također da će od 2025. godine doći do nešto snažnijeg investiranja, posebno u oblasti energije i izgradnje puteva i povećanja vanjske potražnje, usljed ekonomskog oporavka ključnih trgovinskih partnera u eurozoni, što će rezultirati realnim rastom od skoro 3% u periodu 2025.-2027. godine. Neto dug Bosne i Hercegovine je ispod 20% GDP-a, što je umjeren dug za zemlje u razvoju. Oko 65% konsolidovanog bruto duga opšte vlade odnosi se na bilateralne i multilateralne kreditore sa dužim rokom dospeljeća i povoljnim kamatnim stopama. Analitičari nadalje očekuju da će deficit tekućeg računa ostati nizak u naredne četiri godine, na nešto iznad 3%, te da će Bosna i Hercegovina zadržati aranžman valutnog odbora. Prema navodima analitičara, do povećanja kreditnog rejtinga može doći ukoliko se postignu na konsenzusu zasnovane političke odluke, što bi moglo ubrzati strukturalne reforme, uključujući i one koje se odnose na pristupanje zemlje Evropskoj uniji, kao i ekonomski rast.

Moody's Rating je također potvrdio kreditni rejting Bosni i Hercegovini, B3 sa stabilnim izgledima. Potvrda kreditnog rejtinga odražava stav analitičara agencije Moody's da vrlo visoka politička nestabilnost BiH i dalje ometa provedbu reformi i odražava institucionalnu slabost. Moody's očekuje oporovak rasta realnog BDP-a na 3% u 2025. godini. Reformski zamah mogao bi pomoći u otključavanju pristupa novom pretpristupnom finansiranju koje može podržati veće investicije. S druge strane, privreda se suočava sa značajnim negativnim rizicima od predstojeće implementacije Mehanizma Evropske unije za podešavanje granica ugljika (EU CBAM), što će negativno uticati na veliki dio izvoza BiH u nedostatku značajnih reformi dekarbonizacije, navodi se u izvještaju Moody's-a. Stabilni izgledi odražavaju, između ostalog, stav analitičara da će dug opšte države ostati umjeren čak i u slučaju povećane socijalne potrošnje. Kreditni rejting, kako navodi Moody's, može biti povećan ukoliko dođe do implementacije reformi koje bi ojačale upravljanje zemljom i riješile dugogodišnje strukturalne izazove, te vodile do vidljivog progresa na putu ka Evropskoj uniji. Tome bi doprinijela bliska saradnja sa Međunarodnim monetarnim fondom i Evropskom unijom.

U 2024. godini, početak godine je obilježen stagnacijom referentne kamatne stope ECB, nakon dostizanja rekordnog nivoa od 4% u septembru 2023. godine, a što je u konačnici imalo za rezultat smanjenje rasta inflacije. U junu 2024. godine, ECB započinje ciklus smanjenja referentne kamatne stope za 25 baznih poena. Ublažavanje monetarne politike je nastavljeno do kraja godine, kada referentna kamatna stopa dostiže nivo od 3%.

Unatoč tome, referentna stopa prosječnog ponderiranog troška finansiranja banaka u BiH je zabilježila rast do 6 baznih poena posmatrajući ročnosti od 3, 6 i 12 mjeseci na depozite u KM, dok je za depozite u EUR zabilježen rast do 32 bazna poena.

Na strani kredita, kamatna stopa na potrošačke kredite na periode od 1 do 5 godina, zabilježila je rast od 14 baznih poena. Kamatne stope na stambene kredite preko 10 godina su ostale stabilne.

Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima su nastavile rasti i u 2024. godini, a ovisno o iznosu i ročnosti, bilježi se rast do 86 baznih poena.

Očekivanja za 2025. godinu

Predviđena stopa rasta realnog BDP-a za 2025. godinu iznosi +2,7%. Privatna potrošnja - potaknuta snažnim rastom plaća, usporavanjem inflacije i poticajnim tržištem rada - bit će ključni pokretač rasta, dok će, zauzvrat, investicije ostati prigušene, odražavajući nepovoljno poslovno okruženje obilježeno političkim napetostima i dosadašnjim rezultatima sporih strukturnih reformi. Inflacija (prosječna) se predviđa na 1,8% u 2025. godini.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I BANKARSKI SEKTOR (nastavak)

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Očekivanja za 2025. godinu (nastavak)

	Jedinica	Prognoze za 2024.	Prognoze za 2025.
Realni BDP p.a.	%	2,3	2,7
Nominalni BDP	loc curr bn	52,9	55,4
Nominalni BDP	EUR curr bn	27,1	28,3
BDP po glavi stanovnika	Euro	7.917	8.245
Stopa nezaposlenosti (prosječna)	%	27,8	25,4
Plate godišnji rast (prosjek)	%	9,2	5,0
CPI (Indeks potrošačkih cijena) godišnji rast (prosjek)	%	1,6	1,8
CPI (kraj perioda)	%	1,7	2,0

Izvor: Projicirani podaci dostavljeni od Intesa Sanpaolo International Research Network (Decembar 2024.)

Projekcija bankarskog sektora predviđa rast kreditnih aktivnosti i prikupljanja depozita u okviru pozitivnog makroekonomskog scenarija, sa stabilnim rastom BDP-a od oko 2,7%, smanjenjem stope nezaposlenosti i smanjenjem inflacije, nakon snažnog rasta inflacije u 2022. godini (14%) koji se nastavio u 2023. godini (6,1%).

Predviđa se da će aktivnosti kreditiranja stanovništva i nefinansijskih preduzeća porasti u 2025. godini za +5,1%, ali s višim stopama rasta za stanovništvo u odnosu na nefinansijska preduzeća.

Depoziti će porasti za +6,1% u 2025. godini, uz sličan rast kod stanovništva i nefinansijskih preduzeća.

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ

Strateška orijentacija Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (Banka) je nastaviti jačati svoju poziciju u bosanskohercegovačkom bankarskom sektoru, oslanjajući se na stabilan rast i održivo stvaranje vrijednosti, te aktivno doprinositi ekonomskom razvoju zemlje.

Strateški ciljevi za razdoblje 2025. - 2028. godina usmjereni su na poboljšanje tržišne pozicije i rast prihoda iskorištavanjem novih poslovnih prilika, uz održavanje kvalitete kreditnog portfelja i troškovne discipline pojednostavljivanjem poslovnih procesa i povećanjem učinkovitosti. Banka potvrđuje svoju predanost ESG-u sa snažnim fokusom na društveni uticaj, te klimatske i ekološke inicijative, podržavajući klijente kroz digitalnu i klimatsku tranziciju.

Glavne strateške inicijative predstavljene su u nastavku:

Rast kreditnih aktivnosti

Sektor za poslovanje sa stanovništvom će se fokusirati na stambene kredite i nenamjenske kredite kao primarne proizvode na lokalnom tržištu. Plan rasta također će pratiti plasiranje novih proizvoda (uključujući nove ESG proizvode) s prepoznatljivim obilježjima i opsežnom upotrebom CRM-a za podršku promotivnim kampanjama u ciljanim segmentima. U segmentu malih preduzeća (Small Business) planira se povećanje kreditnog portfelja kroz ciljane prodajne kampanje, unaprijed odobrene kredite za nove i postojeće klijente, korištenje povoljnih kreditnih linija i "onboarding" kreditni program za nove klijente.

Poslovanje sa velikim korporacijama (Corporate) i srednje velikim kompanijama (SME) će se bazirati na MID i Large corporate klijente sa većim odobrenim iznosima uz istovremeno povećanje broja klijenata u oba segmenta. Za SME segment planira se sticanje novih klijenata i nastavak trenda rasta, kvantitativni i kvalitativni rast u okviru multinacionalnih klijenata poboljšanjem sinergije sa bankama članicama Intesa Sanpaolo Grupe i promovisanje zajedničkih inicijativa i zajedničkog poslovnog razvoja. Rast obima kredita bit će podržan korištenjem kreditnih linija od supranacionalnih institucija, kao što su Evropska investiciona banka (EIB) za društveno odgovorne projekte i razvoj ESG proizvoda i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Njemačka razvojna banka (KfW) koji je usmjeren na zelenu komponentu ESG-a, a sve u sklopu provedbe grupne strategije (ESG - Strategija održivog

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ (nastavak)

Rast kreditnih aktivnosti (nastavak)

finansiranja). Uz gore navedeno, Banka će nastaviti iskorištavati sinergijski pristup PBZ HUB-a projektnom financiranju, posebno u projektima obnovljive energije, gdje bi se front-end i prodajne vještine Banke udružile s poslovnim i pokroviteljskom specifičnom stručnošću Matične Banke.

U cilju proširenja svojih usluga, a uzimajući u obzir nemogućnost korištenja domaćeg faktoring poslovanja u punom potencijalu, Banka planira klijentima pravnim licima ponuditi i usluge prekograničnog faktoringa bez prava na regres kroz Confirming uz punu saradnju banaka unutar Intesa Sanpaolo Grupe.

Razvoj poslovanja zasnovanog na naknadama

Strategija poslovanja sa stanovništvom će se fokusirati na dvije glavne stavke:

- Bankoosiguranje, uvođenje novih proizvoda za fizička lica u partnerstvu s primarnim osiguravajućim društvima aktivnim na domaćem tržištu;
- Širenje servisa za VIP i Affluent segment (Apple Pay), kontinuirano uvođenje dodatnih funkcionalnosti mobilnog bankarstva;
- Implementacija debitne kartice i kids wallet za dječije račune;
- Fokusiranje na nišu klijenata: mladi - srednjoškolce i studente s prilagođenim paketom usluga;
- Proširenje kataloga proizvoda za Small Business segment za novu poslovnu karticu Mastercard, SMS bankarstvo i novi paket proizvoda za Small Business klijente.
- Fokus na rast klijenata kroz nekoliko inicijativa: Bank@work, MGM i ponovno aktiviranje neaktivnih klijenata.

U segmentu poslovanja sa velikim i srednjim poduzećima (Corporate i SME), ključni pokretači organizacijskog i tržišnog rasta definirani su kao: jačanje CRM-a i odjela za mrežnu podršku za koje se očekuju da povećaju učinkovitost kroz dva toka:

1. Snažna CRM funkcija kako bi se pružila jasna detaljna analiza i potencijalni smjer u aktivnostima unakrsne prodaje, pokrivajući sve postojeće klijente i potencijalne nove klijente
2. Dalje jačanje odjela podrške mreži, kako bi se kreirali novi procesi i oslobodili prodajni menadžeri operativnih zadataka koliko je to moguće.

Tako će u oba segmenta (Corporate i SME) rast kamatnih prihoda i naknada biti podržan opsežnijom upotrebom CRM-a za povećanje unakrsne prodaje i za nepokrivene tržišne niše i podsegmente ili prethodno zanemarene grupe klijenata. Globalno transakciono bankarstvo je ključni stub razvoja poslova u vezi sa naknadama, sa akcentom na finansiranje trgovine, međunarodna plaćanja, međunarodni prekogranični faktoring s fokusom na Balkan i jačanje saradnje sa članicama Intesa Sanpaolo Grupe.

Uz korištenje punog potencijala CRM-a kroz specijalizirane kampanje dodatni fokus se stavlja na sljedeće proizvode kao ključne stubove za generisanje naknada.

- Dokumentarno poslovanje s ciljem centralizacije i smanjenje opterećenja prodajne mreže;
- Unaprjeđenje procesa međunarodnog platnog prometa;
- Adekvatnije upravljanje gotovinom sa direktnim uticajem na domaći i međunarodni platni promet;
- Optimizacija poslovanja prihvata kartica na POS terminalima i e-commerce prodajnim mjestima kroz stalni monitoring trgovaca kao i kroz proširenje mreže terminala kako bančinih tako i Single POS terminala ugovornih partnera.

Unapređenje strategije distribucije

Usvajanje novog modela distribucije ima za cilj povećati komercijalnu prodaju kroz uvođenje novih uloga u mreži, povećati učinkovitost i obezbijediti nižu cijenu usluge za klijente sa manjim obimom poslovanja.

STRATEGIJA BANKE I PLANIRANI RAZVOJ (nastavak)

Unapređenje strategije distribucije (nastavak)

Nova distribucija uključuje relevantan zaokret za implementaciju:

- Pojednostavljenje procesa;
- Unaprijeđenje efikasnosti i produktivnosti;
- Osposobljavanje ljudskih resursa;
- Revizija mreže poslovnica.

Modernizacija i inovacije

Banka će nastaviti sa višegodišnjim planom modernizacije i digitalizacije fokusirajući se na tri glavne oblasti:

1. Razvoj sistema i operativnih rješenja koja poboljšavaju komercijalnu ponudu proizvoda i usluga uz povećanje učinkovitosti već postojećih procesa:

- Nadogradnja core bankarskog sistema centralne aplikacije prema obaveznim zahtjevima, te razvoj i nadogradnja interface-a na vanjske aplikacijske sisteme;
- Implementacija digitalnog potpisa;
- Open banking (like PSD2);
- Integracija platnog sistema (Apple pay i slično);
- MS cloud rješenje.

2. Optimiziranje pozadinskih (back-office) i administrativnih procesa s ciljem poboljšanja učinkovitosti korisničkih usluga i učinkovitosti procesa donošenja odluka koji zahtijevaju pravovremene informacije i podatke za brži odgovor na promjene na tržištu:

- nastavak automatizacije i centralizacije pozadinskih (back-office) procesa;
- implementacija sistema upravljanja dokumentima i digitalnog arhiviranja;
- implementacija SW robotike sposobne naučiti ručnu obradu podataka i dokumenata, te zamijeniti ljude u procesu (rezervacije i izvršenje plaćanja računa, ručno kreiranje izvještaja itd.);
- poboljšati upravljački informacijski sistem (MIS) kako bi postao upravljački alat za analizu profitabilnosti na nivou poslovnih jedinica, podružnica, relationship menadžera, proizvoda i klijenata, te napredne funkcije izvještavanja;

3. Digital. Razvijanje dodatnih opcija u aplikacijama za internet/mobilno bankarstvo radi povećanja penetracije mobilnog bankarstva kroz implementaciju Digital-a kako bi se nastavio rast poslovanja i zadržala konkurentnost.

Jačanje kreditnog procesa

Poboljšanje internih procesa i autonomije donošenja odluka kako bi se kreditni procesi učinili učinkovitijim:

- Novi kreditni proces za fizička lica;
- Novi tok za interni kreditni rejting za pravna lica;
- Poboljšanja E-kolekcije;
- Poboljšanje upravljanja kolateralima i ugovorima;

ESG

Program ESG transformacije koji uključuje koordinaciju svih aktivnosti povezanih s ESG-om i pregleda procesa/ponude proizvoda za stanovništvo i pravna lica, a u skladu sa trenutnim razvojem na području ESG-a (između ostalog jačanje poslovanja u spektru „uticaja ESG finansiranja”).

ESG (nastavak)

ESG strategija za 2025.-2028. godina usmjerena je na holistički pristup ekološkim, društvenim i čimbenicima upravljanja, pokazujući našu predanost održivosti i odgovornom bankarstvu. Ključni aspekti naše strategije uključuju.

- Ulaganje u ESG kulturu;
- Kontinuirana Smart work radna praksa;
- Racionalizacija kancelarijskih prostora;
- Izračun CO2 otiska;
- Smanjenje upotrebe papira;
- Ravnopravnost spolova;
- Saradnja s vjerodostojnim partnerima;

Banka će nastaviti s daljim poboljšanjem postojećih i razvojem novih ESG prihvatljivih proizvoda, iskorištavajući sinergijski pristup HUB-a i znanje i stručnost članica Intesa Sanpaolo Grupe i Matične Banke (posebno za projektna finansiranja obnovljivih izvora energije putem ESG kliringa specifičnih dužnika i poslova finansiranja). Banka planira uvesti dva nova proizvoda sa ESG komponentom u 2025. godini: General S loan i General dedicated S loan - za dugoročna ulaganja sa LMA usklađenim ekološkim svrhama.

Upravljanje rizikom, likvidnosti i kapitalom

Banka će nastaviti s opreznim pristupom preuzimanja rizika.

Banka će nastaviti s optimizacijom strukture bilansa i poboljšanjem upravljanja likvidnošću/pokazatelja likvidnosti, kroz aktivno upravljanje aktivom i pasivom, kako bi osigurala održavanje dobre likvidne pozicije i optimizirala odnos rizik/prinos.

Upravljanje kapitalom će se usredotočiti na optimizaciju izvora finansiranja, a u svjetlu zahtjeva vezanih za MREL.

OPIS KOMPANIJE

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH (Banka) je osnovana u Sarajevu 2000. godine kao UPI Banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A. Luxembourg sa 94,92% vlasništva. U julu 2007. godine, Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom Bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini, Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina.

U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d. koja je tokom 2017. godine preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Intesa Sanpaolo Banke sa 99,99% dionica.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriji Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te daljim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže. Intesa Sanpaolo Banka pruža opšte bankarske usluge stanovništvu i pravnim licima nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na nivou Bosne i Hercegovine.

U septembru 2024. godine, Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina nalazi se na 6. mjestu u Bosni i Hercegovini prema udjelu u ukupnoj aktivni, sa 37 poslovnica u Federaciji Bosne i Hercegovine, 5 poslovnica u Republici Srpskoj i 1 poslovnici u Brčko Distriktu. Najveći dio poslovne aktivnosti koncentrisano je u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima 4. mjesto u ukupnoj aktivni, ukupnim kreditima i ukupnim depozitima, s respektivnim tržišnim učešćem od 9,2% u ukupnoj aktivni, 10% u kreditima i 8,9% u depozitima.

SEKTOR POSLOVA SA STANOVNIŠTVOM

Misija Sektora poslova sa stanovništvom je služiti fizičkim licima i malim poduzećima izgradnjom, razvojem i upravljanjem održivim poslovnim odnosima, sa ciljem stvaranja trajnih vrijednosti.

SEKTOR POSLOVA SA STANOVNIŠTVOM (nastavak)

Sektor poslovanja sa stanovništvom pokriva kompletnu teritoriju Bosne i Hercegovine, sa mrežom od 5 podružnica i 43 poslovnice, što predstavlja 5,8% ukupnog broja poslovnica bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine se nalazi 37 poslovnica, u Republici Srpskoj 5, te u Distriktu Brčko 1 poslovnica.

Klijenti fizička lica su podijeljeni u tri glavna segmenta: Mass, Affluent i Private. Mass segment predstavlja prevladavajuću komponentu ukupne baze klijenata. Primarni kanali za klijente fizička lica i Small Business su još uvijek poslovnice i bankomati.

Sektor poslova sa stanovništvom organiziran je u sljedećim organizacijskim jedinicama: Direkcija za upravljanje poslovnom mrežom, Direkcija za „Mass“ klijente, Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente, Direkcija za poslove sa malim preduzećima, Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing, Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima klijenata, Kontakt centar/Digitalna poslovnica i Odjel za zastupanje u osiguranju.

Direkcija za upravljanje poslovnom mrežom koordinira s komercijalnog stajališta regijama i drugim mrežnim strukturama i odgovorna je za postizanje komercijalnih ciljeva Mreže, u saradnji sa direkcijama za segmente. Pod Direkcijom za upravljanje mrežom, Digitalna poslovnica upravlja svim zahtjevima za kontakt od strane korisnika putem različitih kanala (pozivi, e-pošta, mobilne aplikacije, društvene mreže itd.).

Direkcija za „Mass“ klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segmente.

Direkcija za 'Affluent' & 'Private' klijente definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment. U okviru ove Direkcije namjenska jedinica Odjel za zastupanje u osiguranju upravlja razvojem novih proizvoda, odnosima s osiguravajućim društvima i prati prodajne aktivnosti.

Direkcija za poslove sa malim preduzećima definira i provodi poslovne strategije i politike, proizvode/usluge i vrijednosne prijedloge za segment.

Direkcija za direktne distribucijske kanale i digitalni marketing koordinira djelatnost Multichannel, CRM & Digital Analytics i Digital Marketing & Experience. Pruža analize i izvješća o tržišnom potencijalu, ponašanju i potrebama specifičnih ciljnih klijenata za poslovnu analizu. U kontekstu digitalne transformacije, razvija višekanalni model usluge i identifikira vrijedna i inovativna rješenja za korisnike i podržava evoluciju mobilne ponude, te proizvoda i usluga digitalnog plaćanja.

Odjel za upravljanje zadovoljstvom i prigovorima klijenata promovira poboljšanje korisničkog iskustva, povećanje zadovoljstva korisnika i lojalnosti za dugotrajne odnose, praćenjem nivoa kvalitete usluge i identifikiranjem akcija za poboljšanje zadovoljstva korisnika i praćenjem planova poboljšanja. Također, se bavi pritužbama kupaca, praćenjem i izvještavanjem o uzrocima pritužbi, upravljanjem kritičnim problemima i prijedlozima klijenata.

Poslovanje u 2024. godini

Tokom 2024. godine, misija Sektora poslova sa stanovništvom je bila kontinuirano koristiti raspoložive resurse kroz širenje i unaprjeđenje ponude, cijena i kvalitete usluga za klijente, pri tom održavajući najviši nivo usluga, a sve sa svrhom poboljšanja sveukupnog poslovanja.

U segmentu poslova sa fizičkim licima, portfolij kredita je kontinuirano rastao sa povećanjem od 7,88% na godišnjem nivou. Rast portfolija je ostvaren razvojem i uvođenjem novih ESG proizvoda, u skladu sa strategijom Grupe i kontinuiranom vođenju komercijalnih i CRM kampanja.

Portfolio depozita je ostvario rast od 12,46% u odnosu na početak godine, rastom na tekućim računima i dugoročnim depozitima.

U toku 2024. godine, optimizacija poslovne mreže se ogledala u preseljenju jedne poslovnice. U 2025. godini će se nastaviti sa usvajanjem novog distributivnog modela usmjerenog na pojednostavljenje procesa, povećanjem produktivnosti, osposobljavanjem kadrova i revidiranjem poslovne mreže.

U segmentu kartičnog poslovanja, 2024. godinu je obilježio rad na novim vrstama različitih usluga i proizvoda: omogućeno je Google Pay plaćanje, uvedena je nova poslovna Mastercard kartica, kako za Small Business, tako i za SME/Corporate segment, te je obogaćena nova premium Platinum kartica sa novim funkcionalnostima poput usluge Visa Concierge, omogućeno je podizanje gotovine na ATM-u uz otplatu na rate. U cilju optimizacije procesa i troškova, implementiran je digitalni PIN, te produžen i prolongiran rok važenja debitnih kartica.

SEKTOR POSLOVA SA STANOVNIŠTVOM (nastavak)

Poslovanje u 2024. godini (nastavak)

Tokom 2024. godine, Sektor poslova sa stanovništvom je nastavio obogaćivati paletu proizvoda osiguranja, te je uveo novi proizvod La Vita - riziko životno osiguranje. U cilju unapređenja kvalitete usluge prema klijentu, kao i optimizacije radnih procesa, uveden je paperless proces ugovaranja stand alone polica osiguranja.

Protekle godine Sektor za poslovanje sa stanovništvom je kroz tender proces uspio ugovoriti nove uslove osiguranja korisnika kredita za 2025. godinu, a čime je postignuto povećanje opsega pokrića za klijente za iste cjenovne uslove, te profitabilnost samog proizvoda za Banku. Tokom cijele 2024. godine Banka je nastavila sa razvojem u oblasti digitalnih kanala, poput: uvođenja novih opcija Zaokruži i uštedi, te Doniraj u aplikaciji mobilnog bankarstva, digitalizacije kartice putnog zdravstvenog osiguranja uz Visa Platinum debitnu karticu, integracije Google Pay funkcionalnosti u aplikaciji mobilnog bankarstva i slično. Dalja unaprijeđenja će se nastaviti i u 2025. godini.

Mreža bankomata sa 31. decembrom 2024. godine je imala ukupno 114 bankomata, od čega je 30 bilo uplatno-isplata i 84 isplata bankomata. Prosječna starost bankomata je 3 godine. U toku 2024. godine, uspješno je implementiran projekat podizanje gotovine na rate na bankomatima, te je implementirana beskontaktna funkcionalnost korištenja bankomata. Model optimizacije mreže bankomata će se nastaviti i u 2025. godini, sa posebnim fokusom na profitabilnost bankomata i uvođenje novih MTA radi omogućavanja transformacije gotovinskih transakcija - uplata na alternativne kanale.

U segmentu malih preduzeća, nakon očekivanog pada portfolija kredita na početku godine, portfolio kredita se stabilizirao, a zahvaljujući dobrom radu i velikom obimu tokom cijele godine, portfolio kredita pravnih lica koja pripadaju segmentu malih pravnih subjekata se povećao za 30,3% u poređenju sa 31.12.2023. godine.

Pozitivni poslovni rezultati na osnovu naknada su ostvareni zbog velikog broja i obima transakcija i u unutrašnjem i u vanjskom platnom prometu, daljim oporavkom POS poslovanja i ciljanim kampanjama prodaje proizvoda i usluga Banke.

SEKTOR POSLOVA SA PRAVNIM LICIMA & SME

Sektor poslova sa pravnim licima & SME nudi širok spektar proizvoda i usluga kompanijama na domaćim i međunarodnim tržištima, sa svojom dobro organiziranom mrežom i naprednim elektroničkim kanalima, što Banku čini atraktivnim partnerom za korporativne klijente.

Ponuda proizvoda obuhvata depozite i različite oblike kratkoročnog/dugoročnog finansiranja, usluge platnog prometa u zemlji i inostranstvu, proizvode Globalnog transakcijskog bankarstva, usluge finansiranja trgovine (izdavanje garancija u zemlji/inostranstvu, izdavanje akreditiva, konfirmacija garancija i akreditiva, itd.), faktoring sa i bez regresa, te POS uređaji i e-commerce. Zahvaljujući cijelom nizu usluga koje nudi pravnim licima i prisutnosti u oba entiteta i Distriktu Brčko, Intesa Sanpaolo Banka je jedna od vodećih banaka na bh. tržištu, te je poznata po svojoj sposobnosti pružanja integriranih finansijskih rješenja, osmišljenih da udovolje individualnim zahtjevima naših klijenata.

Sektor poslova sa pravnim licima & SME je organiziran u sljedećim organizacionim jedinicama: Direkcija za velika pravna lica, Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima, Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva i Odjel za upravljanje odnosima sa pravnim licima (CRM) kao podrška poslovnoj mreži.

Direkcija za velika pravna lica je zadužena za upravljanje bankarskim poslovima sa velikim pravnim licima, multinacionalnim preduzećima, javnim institucijama i kompanijama, kao i nebankarskim finansijskim institucijama. Glavne poslovne aktivnosti uključuju prodaju proizvoda i usluga Banke postojećim i potencijalnim klijentima, te struktuiranje transakcija radi dobivanja optimalnog modela finansiranja za pojedinačne klijente.

Unutar Direkcije za velika pravna lica postoji Desk za multinacionalne klijente, koji upravlja poslovnim odnosima sa preduzećima u stranom vlasništvu, te Desk za institucionalne klijente, zadužen za vođenje poslova sa javnim preduzećima u vlasništvu centralne vlade i nebankarskih finansijskih institucija. Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima upravlja poslovanjem sa srednje velikim pravnim licima i jedinicama lokalne vlade. Direkcija za poslove sa srednje velikim preduzećima je organizirana u 5 podružnica i ima dobru geografsku pokrivenost u cijeloj državi.

SEKTOR POSLOVA SA PRAVNIM LICIMA & SME (nastavak)

S obzirom na strukturu ekonomije u BiH, poseban fokus je na jačanju ove organizacione jedinice kako bi se povećao tržišni udio. Direkcija za proizvode korporativnog bankarstva radi na tome da se velikim i srednjim preduzećima omogući ponuda proizvoda i usluga sa jednog centralnog mjesta, s obzirom na poslovanje i potrebe klijenata, te da poboljša ponudu. Direkcija je organizirana u nekoliko posebnih jedinica koje pokrivaju sve proizvode i usluge: transakcijsko bankarstvo, krediti, POS uređaji, faktoring, dokumentarni poslovi.

Prodajnim kampanjama se upravlja putem CRM instrumenata preko dostupnih komunikacijskih kanala Banke. CRM omogućava Banci uvid u mišljenje klijenata o određenim proizvodima, te da intenzivno radi na njihovom poboljšanju.

Poslovanje u 2024. godini

Portfolij kredita je krajem 2024. godine povećan za 9,96% u odnosu na kraj 2023. godine.

U toku 2024. godine Banka je provela sljedeće aktivnosti u oblasti kredita:

- Redovna produženja i novi plasmani za klijente sa prihvatljivim nivoom rizika;
- Redovno finansiranje preko kreditnog razvojnog programa sa državnim garancijama u iznosu od 50% plasmana;
- Ubrzani postupak odobravanja kredita za plasmane do 500.000,00 KM za klijente sa prihvatljivim rejtingom i finansijskim pokazateljima;
- Razvoj ESG proizvoda u sklopu provedbe strategije Grupe (ESG - održivo finansiranje);
- Plasman kredita iz kreditnih linija sa supranacionalnim institucijama.

Za 2025. godinu, Banka očekuje dalji razvoj u oblasti ESG i korištenje kreditnih linija Evropske banke za obnovu i razvoj (Go-Digital, Go Green, Youth in Business and Women in Business), Evropske investicione banke (Social Impact) i KfW Low Carbon Facility.

Banka je zabilježila značajan rast depozitnog poslovanja sa rastom depozita od 10,77% u odnosu na 2023. godinu. Tokom 2025. godine, Banka će intenzivno raditi na proširenju palete depozitnih proizvoda kako bi adekvatno odgovorila zahtjevima klijenata te povećala svoju konkurentnost na tržištu.

Iako neutralni poslovi u 2024. godini Sektora poslova sa pravnim licima nisu pratili rast volumena kreditnih i depozitnih poslova u smislu ostvarenja plana po osnovu naknada isti su imali značajan uticaj na sve parametre profitabilnosti. Povećanje prihoda od naknada se očekuje u 2025. godini, uzimajući u obzir sljedeće aktivnosti:

- Fokus na platnom prometu sa inostranstvom i confirming (međunarodni faktoring);
- Aktivne prodajne kampanje putem CRM alata;
- Proces optimizacije i unaprijeđenja usluga pologa gotovine radi povećanja broja transakcija u domaćem i inostranom platnom prometu;
- Dalji rast prihoda od prihvata kartica penetracijom korištenja usluga e-commerce u skladu sa tržišnim trendovima.

SREDSTVA I FINANSIJKA TRŽIŠTA

Direkcija sredstava i finansijskih tržišta je nadležna za upravljanje likvidnošću Banke, kamatnim i valutnim rizikom, kao i portfolijem vrijednosnih papira Banke. Direkcija izvršava transakcije na tržištima novca, stranog novca i kapitala. Putem svojih proizvoda, pruža usluge pristupa tržištu stranih valuta klijentima Banke.

Direkcija sredstava i finansijskih tržišta je organizirana u sljedećim organizacionim jedinicama: Odjel za upravljanje aktivom i pasivom i Odjel finansijskih tržišta i trgovanja sa klijentima.

SREDSTVA I FINANSIJKA TRŽIŠTA (nastavak)

Odjel za upravljanje aktivom i pasivom nadležan je za optimiziranje strukture i upravljanje bilansom stanja Banke sa aspekta likvidnosti, rizika kamatnih stopa i valutnog rizika, kao i strukture kapitala, tako da Banka ostvari maksimalan prihod u okvirima prihvatljivog rizika. Kako poslovni segmenti daju glavni doprinos dodanoj ekonomskoj vrijednosti u Banci, proces upravljanja aktivom i pasivom služi da se postigne optimalna struktura poslovnih aktivnosti Banke sa ciljem ostvarenja maksimalne dodane ekonomske vrijednosti kroz ispravno i objektivno utvrđivanje internih cijena (FTP) i putem upravljanja strukturom izvora finansiranja Banke.

Odjel finansijskih tržišta i trgovanja s klijentima je nadležan za međubankarsko trgovanje valutama i depozitima, investiranje u vrijednosne papire, trgovanje gotovim novcem, kao i poslove trgovanja stranim valutama sa klijentima Banke, kroz širok spektar proizvoda.

Poslovanje u 2024. godini

Direkcija sredstava i finansijskih tržišta je zabilježila značajan rast prihoda u 2024. godini u poređenju sa prethodnom godinom. Direkcija sredstava i finansijskih tržišta prihode/rashode ostvaruje od trgovanja devizama, plasmanima depozita na tržištu novca i investiranjem u vrijednosne papire.

Trgovanjem devizama u 2024. godini, ostvaren je prihod u iznosu od 5,4 miliona KM, plasiranjem depozita ostvaren je prihod od 9,44 miliona KM, dok je investiranjem u vrijednosne papire ostvaren prihod od 3,15 miliona KM.

Važno je napomenuti da je Banka u 2024. godini ulagala u vrijednosne papire EU država ali i u vrijednosne papire Federacije BiH. Na dan 31.12.2024. godine, ukupni portfolio vrijednosnih papira je iznosio 153,22 miliona KM.

Direkcija je nastavila svoje aktivnosti sa supranacionalnim subjektima da bi osigurala kreditne linije u okviru ESG: Go Digital i Go Green - krediti Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) namijenjeni malim i srednjim preduzećima (SME). Dodatno, Direkcija je finalizirala Okvir zajedničkog preuzimanja rizika sa EBRD-om i dodjeli garancija Evropskog investicionog fonda (EIF) malim i srednjim preduzećima.

AKTIVNOSTI U OBLASTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

U toku 2024. godine, razvojne aktivnosti Banke u Sektoru poslova sa stanovništvom su bile usmjerene na proširenje ponude i unaprijeđenje zadovoljstva klijenata u segmentu fizičkih lica i malih preduzeća, radi boljeg pozicioniranja Banke na tržištu, uvođenjem novih proizvoda za održivo finansiranje i osiguranje, poboljšanjem ponude funkcionalnostima debitne kartice i novim uslugama u oblasti platnog prometa.

Najvažnije istraživačke i razvojne aktivnosti za fizička lica su detaljno navedene u nastavku:

- Uvođenje novih ESG kreditnih proizvoda u skladu sa strategijom Grupe;
- Redizajn paketa proizvoda i usluga za srednjoškolce i studente i prilagođavanje tržišnim trendovima;
- Konituirani fokus na proizvode osiguranja u saradnji sa vodećim osiguravajućim društvima na bh tržištu;
- Nove usluge u oblasti transakcijskog bankarstva, kojim se omogućavaju transakcije na rate na svim bankomatima Banke;
- Uvođenje inovativnih usluga/proizvoda, poput Google Pay usluge;
- Implementacija novih funkcionalnosti u aplikaciji mobilnog bankarstva;
- Povećanje korištenja kanala za direktnu distribuciju.

Za klijente u segmentu malih preduzeća, istraživačke i razvojne aktivnosti su bile usmjerene na slijedeće:

- Uvođenje SMS usluge za mala preduzeća;
- Uvođenje prve police osiguranja za mala preduzeća;

AKTIVNOSTI U OBLASTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA (nastavak)

- Uvođenje “paketa” novih proizvoda za mala preduzeća;
- Korištenje povoljnih kreditnih linija u okviru ESG;
- Unaprijed odobreni krediti za nove klijente;
- Onboarding program za nove klijente sa jakim fokusom na ključne klijente

Tokom 2024. godine, razvojne aktivnosti Banke u Sektoru poslova sa pravnim licima i SME su bile usmjerene na proširenje transakcijskih bankarskih usluga, unaprijeđenje ESG proizvoda, razvoj novih usluga u platnom prometu i Faktoringu i akvizicijske poslove.

Najvažnije aktivnosti za Sektor poslova sa pravnim licima i SME su detaljno navedene u nastavku:

- Projekat Grupe - finansiranja trgovine i praćenje plovila (Trade Finance and Vessel Tracking) je u primjeni sa početkom 2024. godine, čime se uveo prvi nivo kontrole za prekogranične Trade Finance Proizvode;
- Pokrenute su aktivnosti na implementaciji Smart Safe, čija se produkcija očekuje u 2025. godini;
- Uvođenje uvoznog/izvoznog faktoringa/međunarodnog potvrđivanja – Confiming, kao prvi međudržavni proizvod Grupe je započeto u 2023. godini, te okončano u 2024 godini. Efekat na profitabilnost Banke se očekuje u 2025 godini;
- Fokus na multinacionalne kompanije i kompanije koje posluju unutar PBZ HUB-a, uz podršku Grupe;
- Dodatna poboljšanja ESG kreditnih proizvoda u skladu sa strategijom Grupe;
- Dalja penetracija e-trgovine (e-commerce) u skladu sa tržišnim trendovima;
- Optimizacija Acquiring poslovanja kroz izradu izvještaja koji omogućavaju monitoring poslovanja trgovaca u segmentu prihvata kartica;
- Soft POS projekat planiran u 2024. godini, ali u skladu sa Odlukom Grupe je pomjeren na 2025. godinu;
- Uvedena je nova Mastercard charge business kartica;
- Optimizacija depozita kroz uvođenje novog proizvoda Flexi deposit, čija se implementacija očekuje u prvom kvartalu 2025. godine

FINANSIJSKI POKAZATELJI I USPJEŠNOST POSLOVANJA

Banka je, u 2024. godini zabilježila neto dobit u iznosu od 26,7 miliona KM, što je manje za -0,74 miliona KM ili 2,6% u poređenju sa prethodnom godinom. Do smanjenja neto dobiti je došlo zbog snažnog rasta troškova rada i administrativnih troškova za +15,2% odnosno +12,1% (pod snažnim utjecajem inflacije koja je buknuła 2022. godine i nastavila tokom 2023. godine), a što nije u potpunosti pokriveno ostvarenim rastom prihoda u svim segmentima i manjim troškovima rezervacija kroz efektivno upravljanje NPL-om.

Neto prihod od kamate je dosegao iznos od 66,2 miliona KM, što je povećanje za +0,8 miliona KM (+1,3%) u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat rasta prihoda od kamata za +9,2 miliona KM koji su premašili rast kamatnih rashoda od +8,4 miliona KM. Povećanje prihoda od kamata za +12,1% uglavnom je rezultat većih neto kamatnih prihoda na kredite (+3,7 miliona KM kao rezultat snažnog rasta volumena kredita), plasmane drugim bankama (+3 miliona KM) i vrijednosnih papira (+2 miliona KM) što je uglavnom potaknuto povoljnim kamatnim stopama za plasmane drugim bankama. Rashodi od kamata veći su za +8,4 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu uglavnom zbog viših troškova kamata na depozite klijenata (+7,1 miliona KM) uglavnom uzrokovano većom kamatnom stopom za 31 bps i snažnim rastom oročenih depozita (+10,9%). Banka je također u 2024. godini zabilježila kamatne rashode u iznosu od 1,2 miliona KM povodom uzete kreditne linije radi ispunjenja MREL zahtjeva.

Neto prihod od naknada je dostigao 31 milion KM i veći je za 1,3 miliona KM ili +4,3% u poređenju sa 2023. godinom. Učešće neto prihoda od naknada u operativnom prihodu je 30% (2023: 29%). Povećanje neto prihoda od naknada je postignuto putem većeg neto prihoda od kartičnog poslovanja za +1,4 miliona KM. Kartično poslovanje bilježi značajan porast prihoda, uglavnom zbog većih prihoda od POS poslovanja (rast broja transakcija za 21%).

FINANSIJSKI POKAZATELJI I USPJEŠNOST POSLOVANJA (nastavak)

Neto prihod od aktivnosti trgovanja je veći za +1,1 miliona KM na godišnjem nivou i dostigao je nivo od 5,4 miliona KM kao rezultat rasta operacija poslovanja sa kompanijama i stanovništvom, dodatno potpomognutim pozitivnim efektima rasta u oblasti turizma.

Operativni troškovi iznose 69,7 miliona KM i veći su za 8,3 miliona KM ili +13,5% u poređenju sa prethodnom godinom. Povećanje troškova zaposlenih za +4,3 miliona KM (+15,2%) uzrokovano je povećanjem fiksnih plata jer je Banka povećala plate kako bi se uskladila s uslovima na tržištu rada, kao i poduzela mjere podrške zaposlenicima uslijed snažnog inflatornog pritiska. Također, se povećao broj zaposlenih za 46 u odnosu na decembar 2023. godine. Ostali administrativni troškovi i amortizacija veći su za +4 miliona KM (+12,1%) što je uglavnom uzrokovano efektom snažnog inflacijskog pritiska u 2022. godini (+14%) i njegovog nastavka u 2023. godini uz visokih +6,1%.

Ukupna neto rezervisanja iznose 4,7 miliona KM i smanjena su za -4,4 miliona KM u poređenju sa prošlom godinom, uglavnom usljed manjih neto ispravki vrijednosti za kredite, zbog poboljšanja kvalitete portfolija i smanjenjem udjela nekvalitetnih kredita (omjer nekvalitetnih kredita poboljšan za -50 baznih poena) i manjih troškova rezervacije na sudske sporove za -3,4 miliona KM (rezervacije za slučaj spora sa UIO knjižene u 2023. godini koji su se odnosili na prethodne godine).

Aktiva Banke se povećala za 12,9% u odnosu na kraj 2023. godine dostigavši nivo od 2.952 miliona KM, uglavnom zbog povećanja kredita klijentima (bruto krediti porasli su za +162 miliona KM) na strani aktive i kao rezultat kontinuiranog priliva depozita od pravnih i fizičkih lica (depoziti klijenata porasli su za +225 miliona KM).

Banka je također povećala svoj portfolio vrijednosnih papira (+35 miliona KM) i sredstava kod drugih banaka (+149 miliona KM) kako bi podstakla rast prihoda zbog povoljnih kamatnih stopa na plasmane u EUR valuti i kamatnih stopa na tržištu vrijednosnih papira.

Kreditni klijentima iznose (bruto) 1.928 miliona KM, što je više od prošlogodišnjeg nivoa za +162 miliona KM (+9,2%) kao rezultat dobrog poslovanja segmenta pravnih lica i segmenta stanovništva. Istovremeno nivo nekvalitetnih kredita smanjen je za -4,9 miliona KM ili -9,4%, što je dovelo do daljeg poboljšanja omjera problematičnih kredita na nivo od samo 2,5%.

Rast u segmentu poslovanja sa pravnim licima (Corporate i SME) u 2024. godini odražava povećanje potražnje na tržištu što je vidljivo kroz rast volumena za +9,9% i +8,3% pojedinačno, ali struktura portfolija je u korist kratkoročnih, a ne dugoročnih kredita što pokazuje da je potražnja i dalje pod uticajem niskog nivoa sklonosti ka novim investicijama ili odlaganju kapitalnih investicija (dugoročni krediti blago rasli za +0,6%). S druge strane, mala preduzeća (SB) su zabilježila snažan rast od +30,1% uglavnom zbog rasta dugoročnih kredita. Izvrsne rezultate bilježi i segment poslovanja sa stanovništvom gdje su krediti porasli za +8,6% (+62 miliona KM), uz snažan rast stambenih (+17,6%) i potrošačkih kredita (+6,1%), dok kartično poslovanje i prekoračenja po računima bilježe pad portfolija.

Portfolio obveznica iznosi 156 miliona KM (+35 mln KM u odnosu na 2023. godinu) i sastoji se uglavnom od EU obveznica. Banka je pored aktivnosti na stranom učestvovala i na lokalnom tržištu u 2024. godini i drži vrijednosne papire Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 26 miliona KM.

Depoziti klijenata su se povećali za 225 miliona KM ili +11,6% p.a i iznose 2.174 miliona KM, kao rezultat sličnog rasta depozita pravnih lica i stanovništva. Banka je značajno unaprijedila ročnu strukturu rastom u okviru oročenih depozita za +14,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Depoziti veliki pravnih lica su se povećali za +13,1% uglavnom zbog rasta a'vista računa, ali i uz poboljšanje ročne strukture prebacivanjem sredstava sa kratkoročnih oročenja na dugoročno oročene depozite (-55 miliona KM kratkoročno oročeni depoziti; +52 miliona KM dugoročno oročenih depozita). Depoziti SME i malih preduzeća (SB) su također porasli u okviru oročenih depozita za +15 miliona KM odnosno +2 miliona KM.

Depoziti stanovništva su zabilježili rast od +111 miliona KM godišnje (+13,1%), od čega rast dugoročno oročenih depozita za +68 miliona KM.

FINANSIJSKI POKAZATELJI I USPJEŠNOST POSLOVANJA (nastavak)

Depoziti banaka i finansijskih institucija (FI) rasli su za +28 miliona KM zbog rasta depozita finansijskih institucija.

Pozajmice su rasle za 44 miliona KM uglavnom zbog korištenja namjenske MREL kreditne linije odobrene od strane Grupe (60 miliona KM na dan 31.12.2024. godine) radi ispunjenja MREL zahtjeva za 2024. godinu.

Pozicija likvidnosti Banke je i dalje čvrsta i stabilna sa svim indikatorima likvidnosti iznad propisanih regulatornih limita.

Kapital Banke (bez neto dobiti za tekuću godinu) iznosi 345,8 miliona KM te je veći za 29,6 miliona KM u poređenju sa prethodnom godinom najvećim dijelom zbog raspodjele ukupne neto dobiti 2023. godine u zadržanu dobit (27,45 miliona KM). Adekvatnost kapitala na osnovu lokalne metodologije jednaka je 18,7%, što je značajno iznad minimalnih regulatornih zahtjeva od 15,5%.

KUPOVINA VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE U KAPITALU

Banka nije otkupljivala svoje vlastite dionice niti udjele tokom 2024. godine. Privredna Banka Zagreb d.d. je vlasnik dionica s pravom glasa, na dan 31.12.2024. godine u procentu od 99,99% (2023.: 99,99%).

ANALIZA SEGMENTA

Kao dio svog redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja i doprinos ključnih segmenata. Poslovanje sa stanovništvom, pravnim licima i finansijskim institucijama su poslovne linije koje su prepoznate kao značajni poslovni segmenti.

Banka je uzela u obzir učešće segmenata u vrijednosti ukupne imovine Banke i ukupnim prihodima Banke, te identifikovala tri osnovne poslovne linije: Poslovanje sa stanovništvom, Poslovanje sa pravnim licima i Segment za upravljanje sredstvima i finansijskim tržištima.

Osnovne poslovne linije	Aktiva	% od ukupne aktive	Prihodi	% od ukupnih prihoda
	(mln KM)		(mln KM)	
Pravna lica	1,067.4	36.8%	40.1	29.8%
Stanovništvo	839.0	28.9%	74.7	55.6%
Sredstva i finansijska tržišta	996.7	34.3%	19.6	14.6%

Segment poslovanja sa stanovništvom čini 29% ukupne aktive Banke, te doprinosi ukupnim prihodima Banke sa 56%, dok segment poslovanja sa pravnim licima čini 37% ukupne aktive i 30% ukupnih prihoda Banke. Segment za upravljanje sredstvima i finansijskim tržištima čini 34% aktive i 15% ukupnih prihoda Banke.

Kako bi se prikazao doprinos pojedinačnih CBL-a u ukupnim konsolidiranim podacima Banke za 2024. godinu, u sljedećoj tabeli prikazani su podaci o bilansu uspjeha i bilansu stanja za tri osnovne poslovne linije.

ANALIZA SEGMENTA (nastavak)

Ključni indikatori profitabilnosti i indikatori po segmentima:

<i>u mil KM</i>	2024.		
Bilans stanja	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Gotovina i plasmani bankama	50,10	0,00	837,80
Obveznice i trezorski zapisi	0,00	0,00	154,80
Kreditni klijenata (neto)	783,80	1066,80	0,00
Depoziti klijenata	963,30	1210,80	0,00
Depoziti banaka i ostalih FI	0,00	104,40	17,70
Uzeti krediti i pozajmnice	0,00	0,00	219,90

<i>u mil KM</i>	2023.		
Bilans stanja	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Gotovina i plasmani bankama	42,50	0,00	720,40
Obveznice i trezorski zapisi	0,00	0,00	120,80
Kreditni klijenata (neto)	725,00	962,00	0,00
Depoziti klijenata	851,90	1097,20	0,00
Depoziti banaka i ostalih FI	0,00	87,40	6,00
Uzeti krediti i pozajmnice	0,00	0,00	175,60

Učešće segmenta pravnih lica u ukupnim kreditima iznosi 58% (+62 baznih poena, na godišnjem nivou) i u ukupnim depozitima klijenata 56% (-60 baznih poena, na godišnjem nivou), dok je učešće segmenta poslovanja sa stanovništvom 42% u kreditima i 44% u depozitima.

Segment za upravljanje sredstvima i finansijskim tržištima raspolaže sa 34% ukupne imovine Banke na dan 31.12.2024. godine.

<i>u mil KM</i>	2024.		
Bilans stanja	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Operativni prihodi	61,00	28,40	15,40
Operativni rashodi	52,30	14,40	3,00
Trošak rezervacija	-3,30	-0,90	-0,50
Dobit prije poreza	5,40	13,10	11,90

<i>u mil KM</i>	2023.		
Bilans stanja	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i FT
Operativni prihodi	61,20	30,30	10,20
Operativni rashodi	46,50	12,60w	2,30
Trošak rezervacija	-4,30	-4,50	-0,40
Dobit prije poreza	10,50	13,20	7,50

ANALIZA SEGMENTA (nastavak)

Segment poslovanja sa stanovništvom nosi 75% operativnih troškova, a učestvuje u operativnim prihodima sa 58%. Segment poslovanja sa pravnim licima nosi 21% operativnih troškova, a učestvuje u operativnim prihodima Banke sa 27%.

- Što se sektora za upravljanje sredstvima, glavni izvori prihoda su:
- Prihodi od kamata i naknada na novčana sredstva kod Centralne Banke BiH;
- Prihodi od kamata i naknada na novčana sredstva kod drugih bankarskih institucija na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Prihodi od kamata na vrijednosne papire na domaćem i međunarodnom tržištu;
- Prihodi od trgovanja valutama.

Svi poslovni segmenti su zabilježili pozitivne rezultate u 2024. godini.

Dobit prije oporezivanja segmenta pravnih lica ostala je na sličnom nivou kao i 2023. godine (-1%) pri čemu su manji troškovi rezervacija skoro u potpunosti pokrili smanjenje Operativnih prihoda (-1,9 miliona KM uglavnom zbog rasta kamatnih rashoda na depozite zbog rasta kamatnih stopa i rasta volumena) i rast Operativnih troškova (+1,8 miliona KM zbog rasta indirektnih troškova).

Rast dobiti zabilježen je u segmentu Sredstava i finansijskih tržišta za 4,3 miliona K ili +58% što je nastavak trenda iz 2023. godine kada je dobit rasla sa 0,6 miliona KM na 7,5 miliona KM. Ovom rezultatu najviše je pridonio rast neto kamatnih prihoda na plasmane bankama koji su veći za 3 miliona KM u odnosu na prethodnu godinu zahvaljujući povoljnim kamatnim stopama na plasmane bankama u stranoj valuti, te rast prinosa na vrijednosne papire za 2 miliona KM zbog dobrih kamatnih stopa dostupnih na tržištu, uglavnom EU ali i na lokalnom tržištu vrijednosnih papira.

Dobit prije oporezivanja segmenta stanovništva je smanjena u 2024. godini za -5,1 miliona KM primarno zbog rasta Operativnih troškova (alokacija indirektnih troškova). Banka je značajno povećala troškove zaposlenih na nivou Banke (povećanje plaća) kako bi uskladila plaće zbog povećanja troškova života i pritiska već postojećeg niskog životnog standarda u zemlji. Administrativni troškovi također su značajno porasli zbog snažnog inflatornog pritiska koji je započeo 2022. godine (+14%) i nastavio se 2023. godini (+6,1%). Ukupni operativni rashodi veći su za 13,5% godišnje ili za više od 8 miliona KM što je direktno uticalo na alocirane troškove prema segmentima i najvećim dijelom je vidljivo u rezultatima Segmenta poslovanja sa stanovništvom.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku, operativnom riziku i kamatnom riziku.

Politike upravljanja rizicima su dokumenti kojima Banka, po potrebi, na godišnjoj osnovi konkretizira i precizira provođenje strategije upravljanja rizicima. Politike se donose za upravljanje jednim rizikom ili većim brojem rizika, a njima se prvenstveno utvrđuju smjernice za ovladavanje rizicima, te osnovni limiti i indikatori u odnosu na koje će se analizirati profil rizičnosti i izloženost rizicima. Za slučajeve prekoračenja definisanih limita, određene su jasne eskalacijske procedure ovisno o vrsti prekoračenog limita.

Isto tako, sistem upravljanja rizicima uspostavlja se na nivou Banke, te podrazumijeva usklađenost i koordiniranost aktivnosti svih organizacijskih dijelova Banke u pogledu upravljanja rizicima.

Uprava osigurava odgovarajuću primjenu strategije upravljanja rizikom koja se utvrđuje u politikama za upravljanje rizicima za:

- ✓ Kreditni rizik;
- ✓ Operativni rizik;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

- ✓ Tržišne rizike;
- ✓ Kamatni rizik u knjizi banke;
- ✓ Rizik likvidnosti.

Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom

Sistem upravljanja kreditnim rizikom se sastoji od organizacione strukture, pravila, procesa, procedura, sistema i izvora koji imaju za cilj identifikovanje, mjerenje /procjenu, upravljanje, monitoring i izvještavanje o izloženosti kreditnom riziku, odnosno, sveukupno upravljanje kreditnim rizikom, što podrazumijeva postojanje adekvatnog korporativnog upravljanja i kulture upravljanja kreditnim rizikom.

Osnovni elementi sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke su:

1. Strategija upravljanja rizicima i politika upravljanja kreditnim i srodnim rizicima koji predstavljaju konkretizaciju strategije u smislu ukupnog apetita kreditnog rizika, limita, i pokazatelja praćenja profila rizika.
2. Ključni procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
 - proces kreditnog odobrenja;
 - proces kreditnog monitoringa (proces pregleda kredita);
 - proces ranog upozorenja (proces rane detekcije povećanog kreditnog rizika) - PCEM;
 - proces klasifikacije imovine kako je definisano odlukama Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) i Pravilima Intesa Sanpaolo Grupe;
 - proces naplate;
 - proces upravljanja kolateralom;
 - analiza portfolija i proces monitoringa kreditnog rizika;
 - proces računanja adekvatnosti kapitala za kreditni rizik.
3. Uloge i odgovornosti u ključnim procesima sistema upravljanja kreditnim rizikom dodijeljene su sljedećim organizacionim jedinicama:
 - Direkcija upravljanja rizicima;
 - Direkcija za procjenu kreditnog rizika;
 - Direkcija naplate potraživanja;
 - Direkcija za analizu kreditnog portfolija i administracija;
 - Direkcija interne revizije;
 - Direkcija pravnih poslova;
 - Funkcija ugovaranja plasmana koja je organizirana u nekoliko organizacionih jedinica.

Glavne strateške odrednice upravljanja kreditnim rizikom sadržane su u Strategiji upravljanja rizicima i politikama upravljanja kreditnim rizikom. Strategija upravljanja rizicima donosi se u pisanom obliku u skladu sa Smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, a u pogledu upravljanja kreditnim rizikom minimalno obuhvata sljedeće:

- ciljeve i temeljna načela preuzimanja kreditnog rizika;
- apetit za kreditni rizik, odnosno razinu rizika kojeg Banka smatra prihvatljivim preuzeti u ostvarenju svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja kreditnim rizikom (nastavak)

Politike upravljanja kreditnim rizikom i povezanim rizicima predstavljaju konkretizaciju Strategije za upravljanje rizicima u svrhu jednostavnog i učinkovitog upravljanja ukupnim nivoom kreditnog rizika kojeg je Banka spremna preuzeti.

Kroz Politiku, koju jednom godišnje zajednički pripremaju poslovne linije i funkcije rizika, a usvaja Nadzorni odbor Banke, predstavlja se smjer i plan razvoja kreditnog portfelja Banke u predmetnoj poslovnoj godini. Politika obuhvata sljedeće cjeline:

- pregled općih smjernica i limita za upravljanje kreditnim portfeljem koji proizlaze iz analize okruženja te Strategije za upravljanje rizicima, a Politikom se nadopunjavaju, dalje razrađuju i definišu.
- pregled pravila i smjernica za pojedina poslovna područja (poslovanje sa stanovništvom i sa pravnim licima) i segmente klijenata kojima se na operativnom nivou konkretizira preuzimanje i upravljanje kreditnim rizikom.

Smjernice i pravila definisana Politikom upravljanja kreditnim rizikom dalje se ugrađuju u Kreditne priručnike Banke koji predstavljaju operativne dokumente i upute svima zaposlenicima uključenima u kreditne procese. Na taj način, Politika ima za cilj dati smjernice nižim organizacijskim dijelovima kako strukturirati transakcije, te ostvariti portfeljske i budžetske ciljeve, čime ispunjava i svoju ulogu u edukaciji i širenju kulture upravljanja kreditnim rizikom na svim organizacionim nivoima Banke.

Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvata načela, pravila, postupke i metode za upravljanje operativnim rizikom, te jasno definisane uloge i odgovornosti na svim nivoima upravljanja koje su utvrđene smjernicama za opći okvir upravljanja rizicima, pravilnicima, uputama, metodologijama i procedurama.

Glavni cilj upravljanja operativnim rizikom je identifikacija i mjerenje (kvantifikacija) rizika čime se omogućava praćenje i primjereno ublažavanje rizika radi usklađivanja sa sklonošću Banke izloženosti operativnom riziku.

Nivoi upravljanja operativnim rizikom su

- Centralizirano upravljačko - nadzorni nivo (Nadzorni odbor, pododbori Nadzornog odbora, Uprava Banke, CRO, Odbor za operativni rizik) zadužen za uspostavljanje sistema upravljanja operativnim rizikom, te za praćenje i nadziranje izloženosti operativnom riziku i adekvatnosti upravljanja operativnim rizikom;
- Decentralizirani nivo rukovoditelja organizacijskih dijelova, procesa i projekata zadužena za identifikaciju, evidenciju, procjenu i praćenje identificiranih operativnih rizika;
- Funkcija kontrole rizika zadužena za koordinaciju i kontrolu prikupljenih podataka o operativnim rizicima, analizu historijskih i očekivanih budućih događaja operativnog rizika i kvantifikaciju njihovih učinaka, te izvještavanje Uprave i nadzornih tijela Banke i Grupe;
- Svi uposlenici u svojim područjima nadležnosti aktivno učestvuju u upravljanju operativnim rizikom, te u integriranju upravljanja operativnim rizikom u svakodnevno poslovanje PBZ Grupe.

Identifikacija, mjerenje i praćenje rizika provodi se kroz sljedeće procese:

- Opće metode koje se sistemski i redovno primjenjuju na cjelokupno poslovanje;
- Prikupljanje i analiza podataka o internim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u Banci;
- Prikupljanje i analiza podataka o vanjskim gubicima obuhvata prikupljanje podataka o događajima koji su se dogodili u kreditnim ili finansijskim institucijama izvan PBZ Grupe, a ti su događaji povezani s izloženošću tih institucija operativnom riziku;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja operativnim rizikom (nastavak)

- Proces samodijagnoze, koji obuhvata Analizu scenarija i Procjenu poslovnog okruženja. Analiza scenarija (SA) obuhvata kvantifikaciju, odnosno mjerenje operativnog rizika na temelju procjene posljedica mogućih budućih događaja, u smislu njihove učestalosti, prosječnog iznosa, te scenarija u najgorem mogućem slučaju. Procjena poslovnog okruženja (VCO) podrazumijeva identificiranje operativne kritičnosti, te procjenjivanje operativnog rizika po faktorima rizika (uzrocima rizika) na način da se procjenjuje važnost svakog pojedinog faktora rizika, te nivo njegovog ovladavanja. Proces samodijagnoze uključuje i procjenu rizika informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT rizik) i procjenu rizika/gubitka koji mogu proizaći iz parcijalnih metoda mjerenja operativnih rizika (projekata, proizvoda, eksternalizacije, promjene poslovnih procesa i sl.);
- Parcijalne metode koje se primjenjuju u određenim situacijama: identifikovanje i procjenjivanje operativnog rizika prije: (a) uvođenja novih proizvoda; (b) provođenja značajnih poslovnih promjena; (c) prije i tokom projekata; (d) prije i tokom eksternalizacije i sl. Parcijalne metode su također uključene u proces analize Profila izloženosti operativnom riziku.

Banka mjeri/procjenjuje identifikovane operativne rizike u svim svojim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima.

Politikom upravljanja operativnim rizikom definisan je apetit za operativni rizik, praćenje izloženosti operativnom riziku i iskorištenosti limita, eskalacijske postupke u slučaju prekoračenja limita, te smjernice i načine ovladavanja operativnim rizikom.

Apetit za operativni rizik, odnosno sklonost preuzimanju operativnog rizika na nivou Banke predstavlja iznos, odnosno nivo rizika koji Banka smatra prihvatljivim preuzeti u ostvarenju poslovne strategije i ciljeva u postojećem i budućem okruženju. Temelji se na operativnim gubicima, prikupljenim u procesu prikupljanja podataka i na temelju procjena ukupnih očekivanih gubitaka u postupku analize scenarija kao sastavnom dijelu procesa samodijagnoze.

Praćenje operativnog rizika podrazumijeva redovno analiziranje i strukturiranje rezultata identifikiranja i mjerenja/procjenjivanja operativnog rizika, analizu profila rizičnosti, te informacija o aktivnostima ovladavanja operativnog rizika.

Ovladavanje operativnim rizikom podrazumijeva preventivne i korektivne aktivnosti radi smanjenja izloženosti operativnom riziku, izbjegavanje rizičnih aktivnosti, unaprjeđenje i promjene u procesima, uvođenje internih kontrola, te prijenos operativnog rizika na treće osobe kroz osiguranje i ostale specifične finansijske instrumente. Ovladavanje operativnim rizikom provodi se za identifikovane operativne rizike u svim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima Banke.

Cilj izvještavanja o operativnom riziku je pružanje podrške za učinkovito upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima odgovornosti.

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se primjenom jednostavnog pristupa - BIA.

Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja tržišnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti tržišnom riziku unutar definiranih ograničenja i pragova.

Okvir upravljanja tržišnim rizikom Banke uključuje sljedeće elemente:

- principi, pravila, politike, procedure i metode koje imaju za cilj upravljanje tržišnim rizikom definiranim u internim propisima;
- proces upravljanja tržišnim rizikom koji uključuje upravljanje, identifikaciju i mjerenje, monitoring, izvještavanje;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja tržišnim rizikom (nastavak)

- učinkovit nadzor odbora i menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Politikom upravljanja tržišnim rizicima Banka definiše svoj apetit prema riziku i to u smislu neočekivanog gubitka (rizična vrijednost VaR koja predstavlja potencijalni maksimalni gubitak u jednom danu izračunato sa 99% sigurnošću) i ograničene izloženosti u zavisnosti o vrsti emitenta (limiti emitenta).

Osim VaR limita, apetit prema riziku se definiše i ograničenjima ovisno o vrsti izdavatelja kao ukupan nominalni limit za određenu vrstu izdavatelja, te za pojedinog izdavatelja obzirom na njegov rejting.

Rizična vrijednost i drugi limit se računaju i prate na dnevnoj osnovi i izvještavaju svim relevantnim poslovnim funkcijama i funkcijama za upravljanje rizikom, uključujući Upravu Banke. Ciljani profil tržišnog rizika Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja tržišnim rizikom koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti

Glavni cilj upravljanja likvidnošću jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku likvidnosti unutar definiranih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom likvidnosti Banke uključuje sljedeće elemente:

- učinkovit nadzor Odbora i Menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija;
- sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku likvidnosti;
- dokumentacija za upravljanje rizikom likvidnosti sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- striktno definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- stres testiranje uključujući formalni plan za nepredviđene aktivnosti za krize likvidnosti.

Za procjenu i praćenje izloženosti riziku likvidnosti Banke, koriste se eksterni standardi i interni standardi kako slijedi:

Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) predstavljaju regulatorne limite koje propisuje FBA:

- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive;
- Obavezna rezerva u Centralnoj banci BiH.
- Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR); te
- Omjer stabilnog neto finansiranja (NSFR).

Interni standardi za upravljanje likvidnosti u Banci su sljedeći osnovni modeli za mjerenje rizika likvidnosti:

- monitoring unutar dnevne likvidnosti;
- monitoring rezervi likvidnosti;
- omjer stabilnog neto finansiranja (NSFR);
- stres testiranje;
- period preživljavanja;
- omjeri koncentracije;
- pokazatelji plana za slučaj krize likvidnosti.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Ciljevi i politike upravljanja rizikom likvidnosti (nastavak)

Ciljani profil rizika likvidnosti Banke je detaljno definisan u Polici upravljanja rizikom likvidnosti koju odobrava Uprava i Nadzorni odbor.

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti. Izvještavanje korporativnih tijela banka obavlja se na dnevnom, sedmičnom, mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Ciljevi i politike upravljanja kamatnim rizikom

Glavni cilj modela upravljanja kamatnim rizikom jeste da se osiguraju sigurne i ispravne aktivnosti Banke, sa ciljem održavanja izloženosti riziku kamatne stope unutar definisanih limita i pragova.

Okvir upravljanja rizikom kamatne stope Banke uključuje sljedeće elemente:

- Sistem za mjerenje, ocjenjivanje i izvještavanje o izloženosti riziku kamatne stope;
- Dokumentacija za upravljanje kamatnim rizikom sa jasno definisanim okvirom, smjernicama, modelima i pretpostavkama koje se koriste u procesu upravljanja rizikom;
- Striktne definisane menadžerske odgovornosti i aktivnosti unutar ugovorenih standarda i uspostavljenih limita;
- Učinkovit nadzor Odbora i Menadžmenta kroz detaljan i sveobuhvatan sistem protoka informacija.

Za procjenu i praćenje izloženosti kamatnom riziku Banka primjenjuje eksterne i interne standarde.

Eksterni standardi Agencije za bankarstvo FBiH (FBA) predstavljaju regulatorne limite koje je propisala FBA i odnose se na dovoljan nivo regulatornog kapitala Banke koja bi osigurala pokriće za procijenjenu promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke.

Interni standardi za upravljanje kamatnim rizikom u Banci se sastoje od sljedećih osnovnih modela za mjerenje rizika kamatne stope:

- analiza promjene kamatne stope;
- osjetljivost promjene fer vrijednosti;
- osjetljivost neto kamatnog prihoda;
- stres testiranje;
- osnovna procjena rizika;
- rizična vrijednost (Value at Risk, VaR).

Struktura limita za kamatni rizik, u skladu s okvirom za mjerenje rizika, ima za cilj održati nizak nivo izloženosti, što je u skladu s apetitom rizika. Limiti kamatnog rizika u bankarskoj knjizi su izraženi kako u smislu osjetljivosti promjene ekonomske vrijednosti (EVE), uzimajući u obzir relevantnost koja se pripisuje upravljanju bankarskom knjigom u srednjoročnoj perspektivi i u smislu osjetljivosti promjene neto prihoda od kamata (NII) da ostvaruje zarade i efekte bilansa stanja na promjene stopa u kratkoročnom roku.

Ovi limiti su također propisani detaljno u smjernicama Intesa Sanpaolo Banke za upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i periodično se revidiraju.

Upotreba tehnika smanjenja rizika

Obzirom da kapitalni zahtjev za kreditni rizik zauzima najveći dio u ukupnom regulatornom zahtjevu, te da kreditni rizik predstavlja ključni i najznačajniji rizik u Banci, u nastavku su predstavljene tehnike smanjenja kreditnog rizika (CRM).

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja rizika(nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja kreditnog rizika

Obzirom da pri izračunu izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom Banka primjenjuje standardizirani pristup, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik koristi tehnike smanjenja kreditnog rizika u skladu sa FBA Odlukom o izračunavanju kapitala Banke, te njezinim izmjenama i dopunama.

Metodologija izračuna izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik, minimalni kriteriji za priznavanje svakog pojedinog instrumenta osiguranja, načini i dinamika inicijalnih i ponovnih procjena vrijednosti instrumenata osiguranja, propisani su internim aktima. Ispravna primjena u procesu izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik osigurana je kontrolnim točkama integriranim u sam proces izračuna.

Tehnike smanjenja kreditnog rizika označavaju tehnike koje se mogu koristiti u svrhu smanjenja kreditnog rizika povezanog s izloženošću.

Banka u izračun regulatornog kapitala uključuje na propisan način samo one instrumente kreditne zaštite koji ispunjavaju sve zahtjeve iz Odluke, pri čemu kreditnim rizikom ponderirani iznos izloženosti umanjen zbog korištenja tehnika umanjenja kreditnog rizika ne može biti viši od kreditnim rizikom ponderiranog iznosa izloženosti koji je izračunat za isti plasman - bez primjene tehnika umanjenja kreditnog rizika.

Za pokriće jedne izloženosti Banka istovremeno koristi više vrsta kreditne zaštite. U takvim slučajevima, tokom primjene standardiziranog pristupa, iznos izloženosti dijeli se na zasebne dijelove od kojih je svaki pokriven jednom vrstom kreditne zaštite, te se nakon toga za svaki dio izloženosti zasebno izračunavaju kapitalne potrebe na način propisan Odlukom.

Banka u izračunu iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom (ponderirana rizična aktiva) uključuje uticaj ročne neusklađenosti koja nastaje kada je preostali rok do dospijeca ugovorene kreditne zaštite kraći od dospijeca zaštićene izloženosti.

Ako postoji ročna neusklađenost, u sljedećim situacijama se kreditna zaštita ne priznaje i tehnike smanjenja kreditnog rizika ne koriste:

- Ako je preostalo dospijee kreditne zaštite kraće od tri mjeseca i ako je rok do dospijeca zaštite kraći od dospijeca odnosne izloženosti;
- Ako je ugovoreni (izvorni) rok dospijeca kreditne zaštite kraći od jedne godine.

Shodno definicijama iz Odluke, za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik po standardiziranom pristupu, Banka može koristiti sljedeće vrste kreditne zaštite:

- Materijalnu kreditnu zaštitu i
- Nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

- Novčani depozit;
- Dužnički vrijednosni papiri prema rejtingu u skladu s Odlukom koji kotiraju na priznatoj burzi, dionice koje kotiraju na priznatoj burzi.

Ostala materijalna kreditna zaštita

- Gotovinski polog kod druge banke kreditora;
- Polica životnog osiguranja (vrijednost police je njezina otkupna vrijednost utvrđena od strane osiguravajućeg društva koje je izdalo policu osiguranja).

Kod instrumenata ostale materijalne kreditne zaštite, tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika korigiran u ovisnosti o ponderu rizika pružatelja kreditne zaštite.

SISTEM UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM (nastavak)

Upotreba tehnika smanjenja rizika(nastavak)

Nematerijalna kreditna zaštita

Jamstva i garancije (neopozive i na prvi poziv) prihvatljivih pružatelja kreditne zaštite:

- (a) centralne vlade i centralne banke;
- (b) jedinice regionalne vlade i lokalne vlasti,
- (c) multilateralne razvojne banke,
- (d) međunarodne organizacije čijim se izloženostima dodjeljuje ponder 0%,
- (e) subjekti javnog sektora, potraživanja koja imaju tretman "centralne vlade",
- (f) institucije i
- (g) ostala privredna društva, uključujući i matična i pridružena privredna društva kreditne institucije pod uslovom da imaju kreditni rejting prema pravilima za ponderiranje izloženosti prema trgovačkim društvima u skladu s odredbama Odluke.

Banka za osiguranje plasmana najvećim dijelom koristi garancije izdane od strane centralne vlade, te lokalne uprave, dok se preostali dio odnosi na garancije banaka. Kod instrumenata nematerijalne kreditne zaštite, tehnike smanjenja kreditnog rizika koriste se na način da se na osigurani dio izloženosti primjenjuje ponder rizika pružatelja nematerijalne kreditne zaštite.

Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite ima za cilj osigurati potpunu i tačnu evidenciju instrumenata kreditne zaštite u poslovnim knjigama Banke s ciljem osiguravanja informacija o stepenu pokrivenosti kreditnog portfelja (u cijelosti, ili po pojedinim segmentima) instrumentima kreditne zaštite, te optimizirati njihovo korištenje.

Banka je uspostavila robustan sistem za ograničenje kreditnih izloženosti koji uzima u obzir niz faktora rizika, a posebno u segmentu stambenog kreditiranja i raspoložive instrumente osiguranja na način da se omogućiti kreditiranje samo u slučajevima gdje su krediti primjereno pokriveni stambenim nekretninama. S tim u svezi, Banka predviđa omjer pokrivenosti plasmana instrumentima osiguranja (LTV) vrlo važnim indikatorom umanjavanja rizika, dok istovremeno izravno upravlja rizikom neispunjenja obaveze kroz već adekvatne standarde kreditiranja.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI

STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA

Strategija upravljanja rizicima je dokument kojim Banka, u skladu s poslovnom strategijom, na godišnjoj osnovi utvrđuje apetit za rizik, osnovne strateške smjernice planiranja kapitala, ciljeve upravljanja rizicima i osnovna načela ovladavanja rizicima, uključujući rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje, te uzimajući u obzir stanje poslovnog ciklusa u kojem je Banka.

Na kraju, osvrtno na 2024. fiskalnu godinu možemo zaključiti sljedeće:

- Nije bilo značajnih promjena u ukupnom profilu rizičnosti. Kreditni rizik i u nadolazećem razdoblju ostaje najznačajniji rizik uzimajući u obzir da kreditni portfolio čini najveći dio ukupne aktive Banke i s obzirom na neizvjesnost makroekonomskih kretanja uzrokovanih Rusko-Ukrajinskom krizom, te pratećeg rasta inflacije i kamatnih stopa;

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak) STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

- Kao sastavni dio kreditnog rizika Banka je prepoznala relativno značajnu izloženost riziku koncentracije, te izračunava kapitalne zahtjeve uzimajući u obzir individualnu i sektorsku koncentraciju. Uzimajući u obzir trend rasta kamatnih stopa, Banka je prepoznala izloženost kamatnom riziku kao jedan od značajnih rizika, te za isti izdvaja relativno značajan iznos kapitala;
- Banka je dobro kapitalizirana: regulatorni kapital i raspoloživi interni kapital sastoje se najvećim dijelom od komponenti osnovnog kapitala (Tier I), što se općenito smatra najkvalitetnijim kapitalom;
- Aktivnostima praćenja i izvještavanja nisu utvrđena ozbiljna kršenja internih politika i pravila;
- Banka je bila usklađena sa svim regulatornim limitima.

Izloženosti Banke kreditnom riziku

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospeljeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja, te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Za potrebe izračuna rizikom ponderisane aktive, te izračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka određuje status neizmirenja obaveza u skladu sa Članom 2. tačka II), te Članom 61. Odluke o izračunavanju kapitala, te Uredbe (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i vijeća, Član 178.

U skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, lokalnim regulatornim propisima i praksama upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreira rezerve za očekivane kreditne gubitke.

Cjelokupan okvir upravljanja baziran je na MSFI 9 (Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 9), gdje se očekivani kreditni gubici računaju i prepoznaju bez čekanja na događaj okidača (engl. trigger) i sa perspektivom predviđanja (engl. forward looking).

Dodatno, pod MSFI 9 standardom, treba da se vrši detaljnija klasifikacija portolija u tri nivoa kreditnog rizika u skladu sa predefinisanim setom kriterija:

- ✓ **Stage 1** uključuje finansijske instrumente koji nisu značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja;
- ✓ **Stage 2** Stage 2 s druge strane uključuje finansijske instrumente koji su značajno pogoršani u kvaliteti kredita od prvobitnog priznavanja, ali nemaju objektivni dokaz događaja kreditnog gubitka;
- ✓ **Stage 3** uključuje izloženosti za koje je utvrđen objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti.

Za instrumente klasificirane kao Stage 2 i Stage 3, gdje je kreditni rizik finansijskog instrumenta značajno porastao od prvobitnog priznavanja, prepoznat je očekivani gubitak u toku postojanja instrumenta (engl. lifetime expected loss). Očekivani gubitak tokom postojanja pokriva očekivani gubitak za cijelo rezidualno dospeljeće finansijskog instrumenta. Za instrumente klasificirane kao Stage 1, računa se očekivani gubitak za 12 mjeseci.

Pri računanju očekivanih gubitaka, elementi predviđanja se uključuju u procjenu PD/LGD (makroekonomsko uslovljavanje), da bi se uzela u obzir očekivanja promjena u PD/LGD procjeni kao rezultat promjena u makroekonomskom okruženju do kojeg može doći u budućim godinama u odnosu na datum izvještavanja.

Rezerve se izdvajaju i obračunavaju na kolektivnoj osnovi, na bazi procjene gubitaka izvršenih na pojedinačnim homogenim pod-portfolijima formiranih po sličnim karakteristikama, kao što su vrsta klijenta, plasmana, i prisustvo kolaterala.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak) STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Izloženost Banke tržišnom riziku

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom, Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima, koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji;
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti;
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik - koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

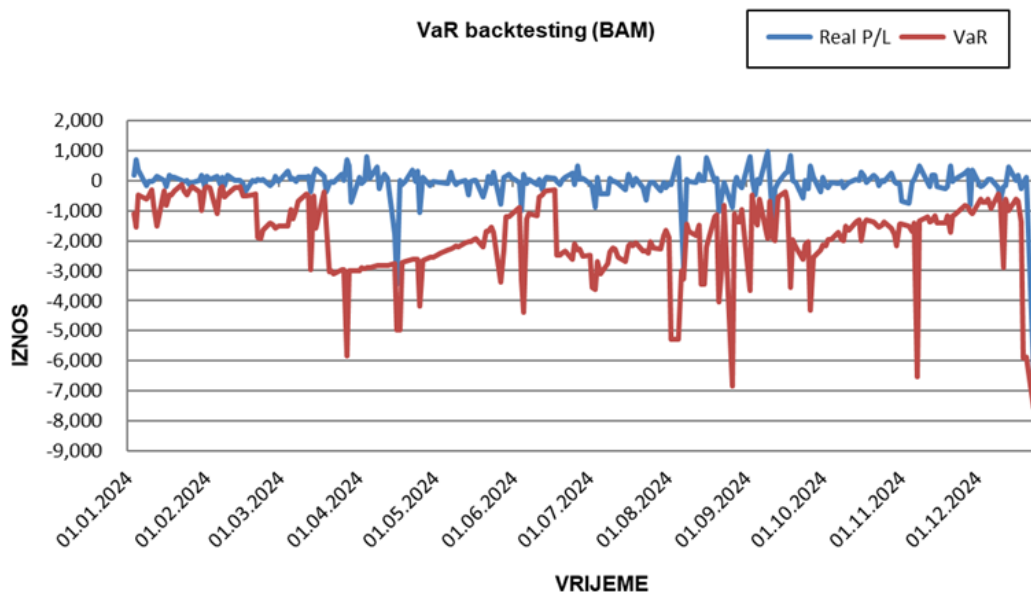
Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije - od pojedinačne pozicije, do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Izloženosti Banke tržišnom riziku (nastavak)

Tokom 2024. godine, rezultati testiranja modela pokazali su da je Banka zabilježila jedno izuzeće u testiranju modela (2023.: bilo je 0 izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izloženo riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa eura (EUR) u odnosu na konvertibilnu marku (KM) nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute američki dolar (USD) i švicarski frank (CHF). Tabela koja je prikazana u bilješci 5.3.1 Finansijskog izvještaja Banke za 2024. godinu prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta.

Detaljnije informacije i prikaz pozicija Bilansa stanja i izloženost deviznom riziku može se naći u bilješci 5.3.1 Finansijskog izvještaja Banke za 2024. godinu.

Izloženost Banke riziku likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitaka koji proizilazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospjele novčane obaveze.

Likvidnosnim rizicima smatraju se:

- Rizik likvidnosti;
- Rizik unutardnevne likvidnosti;
- Rizik finansiranja likvidnosti;

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Izloženost Banke riziku likvidnosti (nastavak)

- Rizik tržišne likvidnosti;
- Rizik koncentracije izvora finansiranja.

Cilj izvještavanja o riziku likvidnosti je pružanje podrške za učinkovito upravljanje rizikom likvidnosti na svim nivoima odgovornosti.

Dnevno praćenje obavezne rezerve, minimalnog koeficijenta likvidnosti po ročnosti, koeficijenta likvidnosne pokrivenosti, te koeficijenta neto stabilnog finansiranja su eksterni zahtjevi koje je propisala Agencija za bankarstvo FBiH. Interni standardi za upravljanje likvidnošću predstavljaju osnovne modele za mjerenje rizika likvidnosti, te obuhvataju unutardnevno praćenje indikatora likvidnosti, praćenje rezervi likvidnosti, koeficijent likvidnosne pokrivenosti, koeficijent stabilnih izvora finansiranja, stres testiranje, pokazatelje koncentracije i indikatore za pokretanje plana postupanja u kriznim situacijama. Osim gore navedenih metrika, primjenjuju se alati za praćenje likvidnosti kojima je cilj davanje sveobuhvatne slike profila likvidnosnog rizika kreditne institucije, uzimajući u obzir prirodu, veličinu i složenost imovine. Ključne metrike odnose se na analizu ugovorenih dospijeca i povezanih neusklađenosti, analizu koncentracije finansiranja prema drugoj ugovornoj strani/proizvodu i koncentracije rezervi likvidnosti prema izdavatelju/drugoj ugovornoj strani, analiza znavljanja finansiranja, trošak i trajanje finansiranja za drugu ugovornu stranu, te analiza koncentracije kapaciteta uravnoteženja izdavatelja/ugovorne strane.

Banka objavljuje koeficijent pokrića likvidnosti na bazi Uputstva o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti Banke koje se odnose na komponente LCR-a.

Na dan 31.12.2024. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti iznosio je 294,22%.

C 76.00.a - Likvidnosna pokrivenost - Izračuni (K 76 LCR - Izračuna)		Vrijednost/ Procenat
010	Zaštitni sloj likvidnosti	538,653
020	Neto likvidnosni odlivi	183,076
030	Koeficijent likvidnonse pokrivenosti (%)	294.22%

Izloženost ostalim rizicima

Kamatni rizik predstavlja izloženost Banke nepovoljnim promjenama kamatnih stopa. Rizik promjene kamatnih stopa utiče na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod, te na ostale novčane tokove osjetljive na promjenu kamatnih stopa.

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- **Kamatni rizik u bankarskoj knjizi** - rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjene kamatnih stopa;
- **Rizik odstupanja** je rizik koji proizilazi iz ročne strukture kamatno osjetljivih instrumenata, odnosno razlika u periodu do promjene njihove kamatne stope, te obuhvata promjene ročne strukture kamatnih stopa koje se pojavljuju dosljedno na krivoj prinosa (paralelni rizik) ili različite po periodu (neparalelni rizik);
- **rizik krive prinosa** je rizik kome je Banka izložena zbog promjene obilika i nagiba krive prinosa;
- **rizik osnove** je rizik koji proizilazi iz primjene različitih referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim dospijecom ili vremenom do sljedeće promjene kamatne stope, odnosno iz nesavršenosti korelacije referentnih kamatnih stopa za kamatno osjetljive instrumente;

IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI (nastavak)

STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Izloženost ostalim rizicima (nastavak)

- **rizik opcije** je rizik koji proizilazi iz opcija (ugrađenih i izričitih) pri kojem Banka ili njen klijent mogu promijeniti nivo ili ročnost novčanih tokova kamatno osjetljivih instrumenata.

U svrhu mjerenja kamatnog rizika generiranog bankarskom knjigom, na mjesečnom nivou računa se osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti (mjeri promjenu ekonomske vrijednosti portfelja Banke koji proizilazi iz paralelnog pomaka krivulje prinosa), osjetljivost promjene neto kamatnog prihoda (mjeri uticaj kamatnih šokova na neto prihod od kamata) te Value at Risk – VaR, koji se koristi u svrhu mjerenja FVOCI portfolia.

Osim navedenih metrika, prilikom mjerenja kamatnog rizika u knjizi Banke provode se na mjesečnom i kvartalnom nivou i testiranja otpornosti na stres (osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti i neto kamatnog prihoda u slučaju različitih scenarija pomaka kamatnih stopa). U okviru Apetita za rizik, dodatno su na nivou Banke definisani limiti za osjetljivost neto kamatnog prihoda u scenariju paralelnog rasta kamatnih stopa za 50 bp, te paralelnog pada kamatnih stopa za -50 bp za sve valute i osjetljivost promjene ekonomske vrijednosti u scenariju paralelnog pomaka krive prinosa od 100 bp. Također, u skladu sa propisima lokalnog regulatora i Banka prati i regulatorni limit koji se odnosi na procjenu promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige pri kamatnom šoku od 200 bp.

Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima prati izloženosti kamatnom riziku te usklađenost sa limitima na mjesečnoj osnovi.

Promjena ekonomske vrijednosti - paralelni pomak 200 bp na dan 31.12.2024. godine.

(000 KM, %)				
Regulativa Agencije za bankarstvo FBiH	Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige	Regulatorni kapital	Limit	Utiliz.%
Promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige +200bps (min KM%)	12,809	342,097	20%	3.74%

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (Banka) svoju registrovanu djelatnost obavlja i razvija na području Bosne i Hercegovine, uz uvažavanje odgovornog i etički utemeljenog ponašanja kao nužnog preduslova za razvijanje kvalitetnih odnosa i lojalne konkurencije između poslovnih partnera i za učinkovito funkcionisanje tržišta. U tom smislu, Banka se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja, te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom i praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitom poslovanju.

Svojim poslovanjem Banka objedinjuje principe korporativne prakse i organizacijske kulture u okviru regulatorne osnove uspostavljene na nivou entiteta.

Osnovni principi korporativnog upravljanja su:

- ✓ Transparentnost poslovanja;
- ✓ Jasno razrađene procedure za rad upravljačkih tijela;
- ✓ Izbjegavanje sukoba interesa, i
- ✓ Efikasan sistem interne revizije i usklađenosti.

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Transparentnost poslovanja

Banka obezbjeđuje blagovremeno objavljivanje i javnost informacija u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima kao i pravilima organizovanog tržišta u koje je Banka uključena i internim aktima Banke, kojim se omogućava jednak pristup informacijama dioničarima i drugim zainteresovanim licima.

Komunikacija s javnošću se zasniva na principima istinitosti, tačnosti, potpunosti podataka, blagovremenosti, jednake dostupnosti, jačanja povjerenja i ekonomičnosti, kako bi se dioničari i zainteresovana lica na istinit i objektivan način upoznali s činjenicama i događajima od značaja za poslovanje Banke.

Banka sastavlja svoje finansijske izvještaje u skladu sa zakonima, podzakonskim aktima kao i međunarodnim računovodstvenim standardima finansijskog izvještavanja.

Javnost informacija se postiže objavljivanjem, dostavljanjem kao i omogućavanjem uvida u određene isprave.

Banka izvještaje o poslovanju i druge informacije za koje je propisana obaveza objave, objavljuje na web stranici Banke i/ili dnevnim novinama, kao i drugim medijima u rokovima propisanim za objavljivanje izvještaja.

Organi Banke

Organi Banke koji obezbijavaju provedbu dobre prakse korporativnog upravljanja su:

- Skupština;
- Nadzorni odbor, i
- Uprava Banke.

U postupku izbora i imenovanja članova organa upravljanja, Banka uzima u obzir širok raspon kvaliteta i kompetencija kandidata s ciljem zastupanja različitih stavova i iskustva, te nezavisnog mišljenja i opreznog odlučivanja.

Banka promoviše osiguranje jednake zastupljenosti osoba različitih karakteristika, poput obrazovanja, profesionalnog iskustva, spola i dobi, a sve u cilju sprječavanja diskriminacije na osnovu spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog porijekla, genetskih karakteristika, vjere ili uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, starosti ili seksualne orijentacije.

Skupština Banke

Skupština Banke je organ putem kojeg dioničari ostvaruju svoja glavna upravljačka prava odlučujući o pitanjima koja su u njihovoj nadležnosti. Nadležnosti Skupštine Banke propisane su zakonskim propisima i Statutom Banke i ne mogu biti prenesene na drugi organ Banke.

Banka svojim aktivnim postupanjem omogućava dioničarima ostvarenje i ostalih prava, a naročito prava koja se tiču upravljanja Bankom zavisno od visine uloženi sredstava u dionički kapital, raspodjele dobiti, diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije Banke te drugih prava.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor vrši nadzornu funkciju u skladu sa zakonskim propisima, propisima Agencije za bankarstvo FBiH i Agencije za bankarstvo RS i drugim propisima, te u skladu sa Statutom.

Nadzorni odbor čini sedam članova, koje imenuje i razrješava Skupština. Nadzorni odbor u svom sastavu mora imati najmanje dva nezavisna člana.

Članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost reizbora, te moraju ispunjavati propisane uslove i odgovarajuće standarde u pogledu obrazovanja, profesionalnog iskustva i ugleda, a u skladu s važećim propisima i aktima Banke.

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Nadzorni odbor (nastavak)

Za člana Nadzornog odbora može biti imenovano lice koje u svakom trenutku ima dobar ugled, odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti, koje nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, dioničare, članove Nadzornog odbora, Upravu i nositelje ključnih funkcija, koje je spremno i u mogućnosti posvetiti dovoljno vremena obavljanju obaveza i odgovornosti iz nadležnosti Nadzornog odbora.

Nadležnosti Nadzornog odbora propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

Stručnu podršku radu Nadzornog odbora pružaju specijalizirani odbori, i to:

- Odbor za rizike;
- Odbor za imenovanje, i
- Odbor za naknade.

Kao obavezan odbor Nadzorni odbor imenuje Odbor za reviziju.

Uprava Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Uprava Banke je odgovorna za poslovanje Banke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i RS. Uprava Banke sastoji se od najmanje tri člana, od kojih se jedan imenuje za Predsjednika Uprave.

Nadležnosti Uprave Banke propisane su zakonskim i podzakonskim propisima, te Statutom Banke.

Ključne funkcije

Ključne funkcije su kontrolne funkcije i ostale funkcije u Banci koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom.

Kontrolne funkcije koje se uspostavljaju u Banci su:

- Funkcija upravljanja rizicima;
- Funkcija praćenja usklađenosti i
- Funkcija interne revizije.

Ostale ključne funkcije koje imaju značajan uticaj na upravljanje i poslovanje Bankom utvrđuje i uspostavlja svojom odlukom Nadzorni odbor u skladu sa Zakonom i odlukama Agencije za bankarstvo.

Upravljanje sukobom interesa

Banka upravlja sukobom interesa, kako postojećim, tako i potencijalnim, na način da izbjegne zloupotrebu situacije sukoba interesa te povredu svojih obaveza prema klijentima kao i povredu pozitivnih zakonskih propisa.

Relevantna lica i lica koja su posredno ili neposredno povezana s Bankom, obavezni su da u obavljanju svojih poslova postupaju odgovorno, pošteno, savjesno i nepristrasno zastupajući interese Banke i klijenata, kao i da brinu da svojim radnjama ne nanose štetu ugledu i povjerenju Banke. Aktivnosti Banke ne smiju koristiti za vlastite interese i korist, niti mogu biti u bilo kom odnosu zavisni prema licima koji bi mogli uticati na njihovu objektivnost.

Ublažavanje sukoba interesa postiže se kroz:

- Organizacionu strukturu;
- Postojanje posebnih politika/internih akata; i
- Etički kodeks, kodeks poslovnog ponašanja i edukaciju.

PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA (nastavak)

Interna revizija i usklađenost

U skladu sa zakonskim odredbama, Banka je organizovala Direkciju interne revizije kao nezavisni organizacioni dio koji direktno odgovara Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Glavni zadatak Direkcije interne revizije je da Upravi Banke, Odboru za reviziju i Nadzornom odboru dostavi objektivnu i nepristrasnu procjenu o kvaliteti i efikasnosti interne kontrole.

Praćenje usklađenosti je u okviru nadležnosti Direkcije za usklađenost, koja je nezavisna u svom radu i ne obavlja druge funkcije radi sprječavanja sukoba interesa.

OKOLIŠNE, UPRAVLJAČKE I DRUŠTVENE TEME (ESG)

Intesa Sanpaolo Banka je u skladu sa opredjeljenjem Grupe nastavila jačati okolišne, društvene i upravljačke aktivnosti, sa ciljem ispunjavanja zahtjeva koji se postavljaju prema bankama od strane regulatornih tijela i samog tržišta. U prethodnoj godini Banka je aktivno radila na ispunjenju zadataka, koje je Agencija za Bankarstvo FBiH (FBA), kroz „Smjernice za upravljanje rizicima povezanim sa klimatskim promjenama i okolišnim rizicima“ postavila pred banke, sa ciljem usmjerenja banaka na teritoriji FBiH ka utvrđivanju, mjerenju, upravljanju i kontroli klimatskih i okolišnih rizika, te objavi podataka o istim.

U 2024. godini, realizovano je niz aktivnosti s ciljem implementacije ESG principa, te pozicioniranja Banke kao odgovornog finansijskog posrednika u uslovima sve većih globalnih izazova, uključujući ublažavanje klimatskih promjena i smanjenje štetnog uticaja na okoliš, osnaživanje marginaliziranih zajednica, uključenost neformalnog sektora, osiguravanje rodne jednakosti i rad na većoj odgovornosti putem transparentnog izvještavanja.

Na osnovu uočenih potreba, Banka je prihvatila svoju ulogu u zaštiti okoliša i društvenoj odgovornosti i shodno tome, prilagodila svoju ponudu proizvoda sa zelenim kreditima i u segmentu poslovanja sa stanovništvom i u segmentu poslovanja sa pravnim licima, slijedeći smjernice Matične kompanije. U cilju implementacije ESG principa poslovanja, Banka je uspostavila saradnju sa međunarodnim kredibilnim organizacijama, kao što je UNDP „Net Zero Mission“, te sa vladinim organizacijama kao što je Grad Sarajevo, kao i diplomatskim predstavništvima stranih zemalja u Bosni i Hercegovini (Francuska ambasada).

Okolišni aspekt Banka je realizirala kroz potpisivanje sporazuma sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP). Saradnja sa UNDP ogleda se kroz nekoliko aspekata, a ključni su zajednički program UNDP i Intesa Sanpaolo Banke za pripremu SME za ESG povezano finansiranje i primjenu cirkularnih i low-carbon poslovnih modela. UNDP je izvršio evaluaciju CO2 otiska Banke. Banka je dobila sertifikat kojim potvrđuje ukupnu emisiju CO2 u atmosferu. U saradnji sa UNDP-om, Banka će donijeti Plan smanjenja CO2 otiska Banke. Zajedno sa Francuskom ambasadom u BiH i Francuskim institutom u BiH, Banka je organizovala konferenciju pod nazivom „From pollution to Solution“, a sve u okviru UN SDG Week-a. Konačan rezultat ove konferencije je Priručnik o efektima zagađenja zraka na javno zdravlje u Kantonu Sarajevo. Banka je također ostvarila saradnju i sa 100 Net Zero Cities Mission u Bosni i Hercegovini. Navedenu saradnju Banka planira realizirati kroz inicijative koje će doprinijeti smanjenju ukupnog nivoa emisija CO2 u atmosferu u regiji Sarajeva.

Društveni aspekt je realizovan kroz veliki broj donacija socijalno ugroženim osobama, kao i institucijama koje se brinu o socijalno ugroženim osobama. Zajedno sa Gradom Sarajevo, Banka je organizovala obilježavanje Europske sedmice mobilnosti kroz donaciju vaučera građanima Sarajeva za kupovinu bicikala. Podršku projektima koji unapređuju kvalitet života u zajednici, te posvećenost socijalnom aspektu ESG-a, Banka je realizovala i kroz donaciju Osnovnoj školi Umihana Čuvidina sa ciljem nabavke energetski efikasnih klima uređaja. U cilju poboljšanja efikasnosti sistema upravljanja u Banci, usmjerenog na principe održivog razvoja, uzimajući u obzir sve zahtjeve i pravila sistema upravljanja u Intesa Sanpaolo Grupi, koja zadnjih godina radi aktivno na provedbi ESG principa širom svijeta, Banka je formirala ESG odjel, koji djeluje kao centralna tačka kontakta za sve ESG inicijative, te osigurava primjenu Grupnih strategija vezanih za ESG, nadzire progres Banke na polju ESG-a, koordiniše regulatorno i interno izvještavanje, vrši evaluaciju ESG povezanih kreditnih prijedloga i razvija ESG kulturu unutar Banke. ESG odjel također radi na razvoju saradnje sa kredibilnim partnerima i daje podršku u selekciji projekata doniranja, kao i etičke i održive prakse unutar Banke.

DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

U skladu sa Strategijom koju slijedi, Banka je oglasila prodaju zgrade Uprave Banke koja se nalazi u Sarajevu, što je u skladu s planom preseljenja na novu lokaciju u 2025. godini. U skladu s dogovorenim rokovima, očekuje se da će prodaja biti završena najkasnije do kraja 2025. godine. Navedena imovina je prikazana u bilješki 7 - Poslovni segmenti - Imovina, u koloni Ostali neraspoređeni iznosi.

Na dan 31. decembra 2024. godine, do datuma izdavanja finansijskih izvještaja, osim prethodno navedenog, nije bilo događaja koji bi mogli značajno utjecati na finansijski izvještaj za 2024. godinu ili koji su bili od značajne važnosti za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu unutar bilješki uz finansijske izvještaje za 2024. godinu.

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine

Sadržaj

Izvještaj Uprave	8
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	48
Izvještaj nezavisnog revizora	50
Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	55
Izvještaj o finansijskom položaju	57
Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	59
Izvještaj o novčanim tokovima	60
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	62
- Osnove za pripremu	62
- Značajne informacije o računovodstvenim politikama	65
- Značajne računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjesnosti	82
- Upravljanje finansijskim rizikom	85
- Fer vrijednost finansijskih instrumenata	112
- Operativni segmenti	117
- Bilješke	121
- Događaji nakon datuma izvještavanja	147
- Prilog 1 - Izvještaj o poslovanju	

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine je naveden u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (bilansu uspjeha) na stranici broj 9.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2024. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor	
Dario Massimo Grassani	Predsjednik
Petar Sopek	Zamjenik predsjednika
Jadranko Grbelja	Član
Ivana Jović	Član
Michela Boiocchi	Član
Massimo Malagoli	Nezavisni član
Alden Bajgorić	Nezavisni član

Tokom 2024. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju	
Tefiku Florian	Predsjednik, od 26.06.2024.
Andrea Nani	Predsjednik, do 25.06.2024
Ana Jadrešić	Član
Valentina Nuccio	Član, od 04.09.2024.
Massimiliano Masturzo	Član, do 03.09.2024.
James Vason	Redovno pozvana osoba
Davor Vodanović	Redovno pozvana osoba

Na dan 31. decembra 2024. godine Upravu Banke čine Predsjednik i dva izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke	
Michele Castoro	Predsjednik Uprave Banke, odgovorna osoba za Sektor poslova sa stanovništvom, Sektor poslova sa pravnim licima i SME, Direkciju HR i organizacije i Direkciju za PR i marketing komunikacije, od 19.10.2024. Zamjenik Predsjednika Uprave i odgovorni član Uprave za Sektor Finansija i Sektor za IKT i Operativno poslovanje, do 18.10.2024
Minja Filipović	Član Uprave i odgovorni član Uprave za Sektor Finansija i Sektor za IKT i Operativno poslovanje, od 19.10.2024.
Indira Karamustafić	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika, od 01.04.2024. (i ponovno izabrana na istu poziciju 19.10.2024. godine).
Marco Trevisan	Predsjednik Uprave Banke, odgovorna osoba za Sektor poslova sa stanovništvom, Sektor poslova sa pravnim licima i SME, Direkciju HR i organizacije i Direkciju za PR i marketing komunikacije, do 18.10.2024.
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika, do 31.03.2024

U ime Banke:

Michele Castoro
Predsjednik Uprave Banke

Minja Filipović
Član Uprave Banke

Sarajevo, 17.02.2025. godine

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom koja se primjenjuje na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 9 do 96 odobreni su od strane Uprave dana 14. februara 2025. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Banke:

Michele Castoro

Predsjednik Uprave Banke

Minja Filipović

Član Uprave Banke

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2024. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2024. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovini.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja, uključujući i u odnosu na povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Aдекватnost očekivanih kreditnih gubitaka

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 1.850.624 hiljada KM (ili 63% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2024. godine. Kao što je opisano u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima - Kreditni rizik, vrednovanje obezvrjeđenja za očekivane kreditne gubitke se određuje na osnovu Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje očekivanih kreditnih gubitaka, na individualnoj i grupnoj osnovi.

Ključna područja procjene uključuju tumačenje zahtjeva da se odredi umanjenje vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikaciju izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori kao i procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjenje vrijednosti, a kao što je objelodanjeno u Napomeni 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima – Kreditni rizik.

Mogući ishodi su zasnovani na diskontovanim novčanim tokovima za pojedinačno ocijenjene kredite i uključuju procjene i kompleksna područja, kao što su indikatori za umanjenje vrijednosti, vjerovatnoće relevantnih scenarija zasnovanih na naplati iz novčanih tokova i same procjene novčanih tokova, uključujući i realizaciju kolaterala.

Dodatno, Banka je dužna poštovati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i prilagoditi internu metodologiju očekivanih kreditnih gubitaka i proračune kako bi bili u skladu s tim zahtjevima.

Takođe, rat u Ukrajini imao je negativan uticaj na mnoge industrije, uticao je na dalji rast inflacije, što bi, uz ekonomsku neizvjesnost, moglo negativno uticati na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Neizvjesnost oko ovih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Razumjeli smo proces i ocijenili dizajn i operativnu učinkovitost kontrola za ispravku vrijednosti po osnovu kolektivnog umanjenja vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i proces procjene umanjenja vrijednosti za individualno ocijenjene kredite.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog i pregled makroekonomskog modela, kao i IT stručnjake za testiranje efektivnosti IT aplikacija korištenih za izračun očekivanih kreditnih gubitaka.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve Zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine. Dodatno, ocijenili smo prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Također, ocijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima, u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili pravovremenost identifikacije izloženosti koje imaju značajno povećanje kreditnog rizika i adekvatnu klasifikaciju finansijskih instrumenata u Faze u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje bi mogle ukazivati da je došlo do obezvrjeđenja kako bismo procijenili da li je Uprava identifikovala događaje obezvrjeđenja.

Naše procedure su uključile procjenu kreditne sposobnosti klijenata, provjeru parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, sistem ranog upozorenja, kreditni rejting, listu posmatranja, reprogrami, kao i uticaj rata u Ukrajini i rastućih cijena na te parametre.

Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjenje vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na kolektivnoj osnovi.

Također smo ispitali uzorak klijenata iz industrija koje su jako pogođene ratom u Ukrajini i inflacijom, dobili najnovije finansijske podatke iz tekuće godine i procijenili postoje li okidači za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) ili neizvršenje obaveza koje mogu zahtijevati reklasifikaciju klijenata na faza 2 ili faza 3.

Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili da li je uticaj rata u Ukrajini i inflacije adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obaveza (PD) i informacija usmjerenih ka budućnosti (FLI).

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Aдекватnost očekivanih kreditnih gubitaka

Za više informacija, pogledati Napomenu 3t) Finansijska imovina i finansijske obaveze i Napomenu 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima - Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Za individualno obezvrjeđene kredite, naše procedure su uključivale procjenu identifikacije događaja obezvrjeđenja i testiranje pretpostavki korištenih u modelima na bazi uzorka. Za uzorak pojedinačno obezvrjeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika.

Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove, njihovo vrijeme i procjenu založenog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama. Također, provjerili matematičku preciznost izračuna za umanjenje vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na individualnoj osnovi.

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomenu 3 t) Finansijska imovina i finansijske obaveze i Napomenu 5.1 Upravljanje finansijskim rizicima - Kreditni rizik priloženih finansijskih izvještaja.

Ostale informacije sadržane u Izvještaju o poslovanju Banke

Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izvještaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Uprava je odgovorna za pripremanje ostalih informacija u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (nastavak)

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosni i Hercegovini i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazanje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1(SCC-Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 33 870 014
Fax: + 387 33 870 018
www.ey.com

Izvještaj neovisnog revizora (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima zaduženim za upravljanje s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o preduzetim mjerama radi eliminacije prijetnji ili mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažovani partner u reviziji koji za rezultat ima ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.

Sarajevo, 17. februara 2025. godine

Danijela Mirković,
Prokurista

Dženita Kadrić,
Ovlašteni revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC- Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu (bilans uspjeha) za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

BILANS USPJEHA	Bilješka	2024.	2023.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	8	84.776	75.616
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	9	(18.524)	(10.187)
		—	—
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi		66.252	65.429
		—	—
Prihodi od naknada i provizija	10	42.051	39.341
Rashodi od naknada i provizija	11	(11.082)	(9.657)
		—	—
Neto prihodi / (rashodi) od naknada i provizija		30.969	29.684
		—	—
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	12	(4.715)	(9.167)
Ostali dobici od finansijske imovine	13	137	43
Neto dobici od derivatnih finansijskih instrumenata	14	504	388
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	14	4.716	3.851
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	15	(6)	(70)
Prihodi od dividendi	16	47	15
Ostali prihodi	17	2.155	2.446
Troškovi zaposlenih	18	(32.910)	(28.577)
Troškovi amortizacije	27,28	(6.163)	(5.485)
Ostali troškovi i rashodi	19	(30.608)	(27.328)
		—	—
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		30.378	31.229
		—	—
Tekući porez na dobit		(3.642)	(3.925)
Odgođeni porez na dobit		(4)	146
		—	—
POREZ NA DOBIT	20	(3.646)	(3.779)
		—	—
NETO DOBIT GODINE		26.732	27.450
		—	—

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu (bilans uspjeha) za godinu koja je završila 31. decembra

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Bilješka	2024.	2023.
Dobit za godinu		26.732	27.450
		=====	=====
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu			
<u>Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz izvještaj o dobiti ili gubitku</u>			
Promjena u fer vrijednosti (bilješka 27)		-	5
<u>Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku</u>			
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)		2.189	2.566
		=====	=====
Ostala sveobuhvatna dobit		2.189	2.571
		=====	=====
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		28.921	30.021
		=====	=====
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	21	59,70	61,31
		=====	=====

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju (bilans stanja)

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

IMOVINA	Bilješka	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22	643.954	538.330
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	23	956	270
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	24	154.845	120.847
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	25	2.103.249	1.922.671
Derivatni finansijski instrumenti	26	27	4
Unaprijed plaćeni porez na dobit		3.750	3.402
Odgođena porezna imovina	33	776	779
Materijalna imovina i imovina s pravom korištenja	27	37.721	21.937
Nematerijalna imovina	28	3.774	3.938
Dugoročna imovina namijenjena prodaji	29	-	-
Ostala imovina i potraživanja	30	3.078	1.610
		=====	=====
UKUPNA IMOVINA		2.952.130	2.613.788
		=====	=====
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	31	2.573.806	2.263.912
Derivatni finansijski instrumenti	32	-	311
Odgođene porezne obaveze	33	77	76
Rezervisanja	34	4.835	4.815
Ostale obaveze	35	841	1.024
		=====	=====
UKUPNO OBAVEZE		2.579.559	2.270.138
		=====	=====
KAPITAL			
Dionički kapital	36	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Rezerve		240.029	212.579
Revalorizacije rezerve		3.613	1.424
Dobit		26.732	27.450
		=====	=====
UKUPNO KAPITAL		372.571	343.650
		=====	=====
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		2.952.130	2.613.788
		=====	=====

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Dobit	UKUPNO
Stanje na dan 1. januar 2024. godine	44.782	57.415	212.579	1.706	(282)	27.450	343.650
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	27.450	-	-	(27.450)	-
Isplata dividende u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	-	-	-	26.732	26.732
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	27.450	27.450
	-						
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)	-	-	-	-	2.189	-	2.189
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.189	-	2.189
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.189	26.732	28.921
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	44.782	57.415	240.029	1.706	1.907	26.732	372.571
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Rezerve fer vrijednosti za nekretnine	Rezerve fer vrijednosti za imovinu FVOCI	Dobit	UKUPNO
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	44.782	57.415	207.001	1.701	(2.848)	26.078	334.129
Raspodjela u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	5.578	-	-	(5.578)	-
Isplata dividende u skladu sa Odlukom Skupštine Banke	-	-	-	-	-	(20.500)	(20.500)
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	27.450	27.450
	-						
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti Nekretnina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 28)	-	-	-	5	-	-	5
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bilješka 24)	-	-	-	-	2.566		2.566
<i>Ukupno ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	5	2.566	-	2.571
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.566	27.450	30.021
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	44.782	57.415	212.579	1.706	(282)	27.450	343.650
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	Bilješka	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		81.876	72.843
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		(17.060)	(7.465)
Prilivi od od naknada i provizija		51.092	45.355
Odlivi od od naknada i provizija		(14.919)	(12.209)
Neto prilivi od trgovanja finansijskom imovinom po fer vrijednost kroz bilans uspjeha	14	504	388
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate		1.844	2.265
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(31.891)	(26.919)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova		(29.952)	(25.775)
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		734	560
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		-	-
Plaćeni porez na dobit		(3.970)	(3.078)
		—	—
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		38.258	45.965
		=====	=====
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke		(19.375)	(21.501)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka		-	-
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od clijenata		(164.637)	(106.788)
Neto (povećanje) / smanjenje potraživanja po finansijskim najmovima		-	-
Neto (povećanje) / smanjenje ostale imovine i potraživanja		2.356	(6.204)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih fin. Institucija	38	28.593	(115.629)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od clijenata	38	223.975	178.423
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih fin. obaveza po amort. trošku		(5.098)	6.056
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze		(1.986)	(593)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		(183)	128
		—	—
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		101.903	(20.143)
		=====	=====

Izvještaj o novčanim tokovima

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
Sticanje instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz OSD		(115.405)	(84.286)
Prilivi od otuđenja instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz OSD		83.226	68.716
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	27	(1.923)	(1.417)
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		-	45
Sticanje nematerijalne imovine	28	(1.028)	(1.331)
Primljene dividende	16	47	15
Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		226	(207)
Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(778)	141
		—	—
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti		(35.635)	(18.324)
		=====	=====
GOTOVINSKI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
Isplaćene dividende		-	(20.500)
Prilivi od kredita od banaka	38	88.599	17.600
Otplate glavnice kredita od banaka	38	(44.257)	(38.667)
Otplate glavnice kredita od drugih finansijskih institucija		-	-
Otplate glavnice po najmovima		(4.614)	(4.452)
Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		-	-
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		-	-
		—	—
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		39.728	(46.019)
		=====	=====
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		105.996	(84.486)
		—	—
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		538.330	624.067
		—	—
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(372)	(1.251)
		—	—
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA		643.954	538.330
		=====	=====

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

(svi iznosi su izraženi u hiljadama KM, ukoliko nije drugačije navedeno)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (Banka), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVE ZA PRIPREMU

Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH), a koji se temelji na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH usvojenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravke vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 „Financijski instrumenti“ (MSFI 9) ne zahtijeva.
- Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22, 99/23). Navedeni pravilnici propisuju formu izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na kapitalu. Ovi lokalni propisi koji uređuju mjerenje i prezentaciju finansijskih izvještaja imaju prednost u odnosu na zahtjeve definisane u tom pogledu MSFI koje objavljuje Savez.

Odluka također utiče na procjenu nefinansijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-jeva).

U skladu s odredbama Odluke, Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 8.031 hiljada KM na dan 31. decembar 2024. godine (8.962 hiljada KM decembar 2023. godine) u odnosu na iznos dobiven izračunavanjem koji proizlazi iz internog model Banke, kako se zahtijeva u MSFI-ju 9. Ova razlika nastaje iz sljedećih razloga:

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (nastavak)

Osnova mjerenja (nastavak)

- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 23. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 1 - razlika u iznosu od 3.631 hiljadu KM na dan 31. decembar 2024. godine (3.564 hiljade KM, decembar 2023. godine).
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 24. Odluke za nivo kreditnog rizika izloženosti 2 - razlika u iznosu od 1.155 hiljada KM na dan 31. decembar 2024. godine (892 hiljade KM, decembar 2023. godine)
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih članom 25. Odluke za nivo izloženosti kreditnom riziku 3 (nekvalitetna imovina) - razlika u iznosu od 3.245 hiljada KM na dan 31. decembar 2024. godine, od čega se iznos od 1.762 hiljade KM odnosi na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, iznos od 1.483 hiljade KM na izloženosti koje su osigurane prihvatljivim kolateralom (31. decembar 2023. godine: 4.344 hiljada KM, od čega se iznos od 2.177 hiljada KM odnosi na izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom, a iznos od 2.167 hiljada KM na izloženosti koje su osigurane prihvatljivim kolateralom).
- primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u članu 26. Odluke o potraživanjima, potraživanjima po faktoringu i finansijskom leasingu i ostalim potraživanjima - razlika u iznosu od 183 hiljade KM zaključno sa 31. decembrom 2024. godine (31. decembar 2023. godine: 162 hiljade KM).
- Otpis vanbilansnih izloženosti nakon što je banka evidentirala očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i proglasila je dospelom u ukupnom iznosu od 8.257 hiljada KM (6.620 hiljada KM na 31. decembar 2023. godine).

U skladu sa članom 32. Odluke, banke su dužne, ako ne prodaju stečenu materijalnu imovinu više od tri godine od datuma stjecanja, procijeniti vrijednost na 1 KM.

Kao što je prikazano u nastavku, Banka je formirala umanjjenja vrijednosti, a za svu imovinu stečenu prije tri godine već je formirala umanjjenje vrijednosti, tako da nije zabilježen utjecaj na račun dobiti i gubitka tokom godine.

Imovina stečena naplatom	2024.			2023.		
	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos	Bruto iznos	Rezerva	Neto iznos
Imovina stečena u posljednje tri godine	16	16	0	16	16	5
Imovina stečena u periodu dužem od tri godine	18	18	0	18	18	0
Ukupno	34	34	0	34	34	5

Prethodno opisane razlike između zakonskih računovodstvenih propisa primjenjivih na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanje i mjerenje prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja rezultirale su sljedećim razlikama *:

	31. decembar 2024. IFRS	Efekti FBA Odluke 31. decembar 2024.	31. decembar 2024.
Aktiva	(72.157)	(79.781)	(7.624)
Obaveze	2.076	2.482	406
Kapital	(74.233)	(82.263)	(8.030)

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (nastavak)

Osnova mjerenja (nastavak)

	31. decembar 2023. IFRS	Efekti FBA Odluke 31. decembar 2023.	31. decembar 2023.
Aktiva	(72.585)	(80.958)	(8.373)
Obaveze	1.590	2.179	589
Kapital	(74.175)	(83.137)	(8.962)
Finansijski rezultat prije poreza za godinu koja je završila 31.12.2024. godine u slučaju primjene IFRS metodologije bio bi veći za 932			

* Napomena: pozitivni broj predstavlja povećanje vrijednosti, a negativni smanjenje vrijednosti

a) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

b) Koncept poslovne neodređenosti

Finansijski izvještaji sastavljeni su po načelu neograničenosti poslovanja, što znači da će Banka nastaviti s poslovanjem u doglednoj budućnosti i biti u mogućnosti podmirivati svoja potraživanja i obaveze u redovnom poslovanju.

c) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješki 4.

d) Uporedni podaci

Finansijski izvještaji za godinu koja završava 31.12.2024. godine su pripremljeni u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i ostale finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22, 99/23), te instrukcijama Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Tokom 2024. godine nije bilo reklasifikacije pozicija u odnosu na period izvještavanja sa 31.12.2023.godine.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine (KM) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke BiH za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2024. godine	EURO 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,872683
31. decembar 2023. godine	EURO 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,769982

b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

c) Plaćanja temeljem najma

Na početku ugovora Banka procjenjuje da li ugovor predstavlja ugovor o najmu, odnosno da li sadrži elemente najma. Ugovor je ugovor o najmu, odnosno sadrži elemente najma, ukoliko se njime ustupa pravo kontrole nad korištenjem određene imovine tokom datog perioda uz određenu naknadu.

Na početku ili na izmjeni ugovora koji sadrži komponentu najma, Banka dodjeljuje naknadu u ugovoru svakoj komponenti najma na temelju njegove relativne samostalne cijene. Banka priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu najma na datum početka najma. Sredstvo za pravo korištenja inicijalno se mjeri po trošku nabave, koji obuhvaća početni iznos obaveze najma korigiran za sve isplate najma izvršene prije datuma početka, plus svi nastali početni direktni troškovi i procjena troškova demontaže i uklanjanja svih napravljenih poboljšanja u imovinu. Sredstvo za pravo korištenja naknadno se amortizira linearnom metodom od datuma početka do kraja razdoblja najma. Uz to, imovina prava korištenja povremeno se umanjuje za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje i prilagođava za određena ponovna mjerenja obaveze najma.

Obaveza zakupa u početku se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na datum početka, diskontirana pomoću kamatne stope navedene u najmu ili, ako se ta stopa ne može lako utvrditi, stopom posudbe Banke. Općenito, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja kao diskontnu stopu.

Banka određuje svoju inkrementalnu stopu zaduživanja analizirajući svoje pozajmice iz različitih vanjskih izvora i vrši određene prilagodbe kako bi odražavala uvjete najma i vrstu imovine u najmu.

Isplate najma koje se uključuju u mjerenje obaveze najma sastoje se od sljedećeg: fiksne isplate, promjenjive najamnine koje ovise o indeksu ili stopi, iznosi za koje se očekuje da će se platiti u okviru garantovanog ostatka vrijednosti i čije korištenje opcije otkupa, ukoliko je razumno da će je Banka koristiti, i kazne za prijevremeni raskid najma, osim ako Banka nema razumnih razloga da neće prekinuti najam.

Obaveza najma mjeri se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate. Ponovno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja zakupa koja proizlaze iz promjene indeksa ili stope, ako dođe do promjene procjene Banke o iznosu za koji se očekuje da će biti plativ po jamstvu preostale vrijednosti, ako Banka promijeni svoju procjenu o tome hoće li izvršiti opciju kupnje, produljenja ili raskida ili ako postoji revidirana značajna fiksna najamnina.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

c) Plaćanja temeljem najma (nastavak)

Banka prezentira Imovinu sa pravom korištenja i obaveze po osnovu najma u okviru Nekretnina, opreme i imovine s pravom korištenja, Bilješka 27, u Izvještaju o finansijskom položaju.

Banka je odlučila da ne priznaje kao Imovinu sa pravom korištenja imovinu male vrijednosti i kratkoročne ugovore o najmu. Isplate najмова povezane sa tim najmovima priznaju se kao trošak, linearnom metodom tokom trajanja najma.

d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjjenje vrijednosti.

e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjjenja.

Povećanja vrijednosti proistekla iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazana na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjene, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Nekretnine i oprema (nastavak)

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2024.	2023.
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovinu u pripremi, prema linearnoj metodi, kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2024. i 2023.godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja,
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilansu stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

g) Aktiva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanj enje vrijednosti.

U skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo Federacije BiH, imovina stečena naplatom potraživanja se priznaje po vrijednosti manjoj od:

- a) Iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja, banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM.
- b) Procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanj enoj za očekivane troškove prodaje.

U slučaju da banka oduzetu imovinu ne proda u roku od tri godine nakon dana njenog početnog priznavanja u poslovnim knjigama banke, umanj it će njihovu vrijednost na 1 KM.

(h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerojatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanj enoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobici i gubici nastali ponovnim mjerenjem, priznaju se kroz bilans uspjeha.

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema se više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanj enja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadi vi iznos imovine. Gubitak uslijed umanj enja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanj enja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadi va vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanj ene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja, koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadi va vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanj enja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadi ve vrijednosti. Gubitak od umanj enja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanj enja vrijednosti.

(j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziona i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(j) Primanja zaposlenih (nastavak)

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje, u slučaju penzionisanja, otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odliv resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

(l) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve

Rezerve predstavljaju rezerve za bezuslovno, trajno i potpuno pokriće potencijalnih budućih gubitaka, kao i ostale rezerve nastale rasporedom dobiti nakon transfera vlasnicima i drugih transfera.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti nekretnina i finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(l) Kapital i rezerve (nastavak)

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

(m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

(n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke, te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

(o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

(p) Prihod i rashod od kamata

(a) finansijska imovina POCl-a, za koju je primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.

(b) Finansijska imovina koja nije „POCl“, ali je kasnije postala sredstvo, djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihod od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

(q) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(q) Prihod i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama. Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi. Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije. Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvrđenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.	Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža. Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.

Ugovor sa klijetom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

(r) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

(s) Prihod od dividendi

Dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatnu dobit.

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno, Banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka. Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku,
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI).

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3. Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke BiH.

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobici ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u poziciju "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiče na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

- **Derivatni finansijski instrumenti**

Derivatni instrument je finansijski instrument ili drugi ugovor koji posjeduje sve tri sljedeće karakteristike:

- njegova se vrijednost mijenja ovisno o promjeni određene kamatne stope, cijene finansijskog instrumenta, cijene robe, deviznog tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, ili drugih varijabli (ponekad se naziva „osnovna varijabla”),
- ne zahtijeva početno neto ulaganje ili početno neto ulaganje koje je manje od onoga koje bi se zahtijevalo za druge vrste ugovora od kojih bi se očekivalo da na sličan način odražavaju promjene tržišnih čimbenika; i
- podmiruje se na budući datum.

Uobičajeni su primjeri derivatnih instrumenata terminski ugovori (futures, forwards), ugovori o zamjeni (swap contracts) i ugovori o opciji (option contracts). Derivatni instrument obično ima nominalni iznos, što predstavlja iznos valute, broj dionica, broj jedinica ili obima ili drugih jedinica utvrđenih u ugovoru.

Derivatni finansijski instrumenti se početno priznaju u bilansu u skladu sa politikom za početno priznavanje finansijskih instrumenata. Nakon početnog priznavanja, derivatni finansijski instrumenti se mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se dobivaju iz kotiranih tržišnih cijena, kotiranih cijena posrednika, modela diskontiranih novčanih tokova i modela određivanja cijena opcija po potrebi. Svi derivatni instrumenti se iskazuju kao imovina kada je njihova vrijednost pozitivna, a kao obaveze kada je njihova vrijednost negativna.

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova - objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - depoziti kod banaka,
 - kreditni plasmani,
 - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine - objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
 - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
 - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) - objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

• **Vlasnički instrumenti**

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju, da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

• **Finansijske obaveze**

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Određivanje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo. Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno, po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminira ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 23 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

Kredit i potraživanja od klijenata

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledaj Bilješku 25), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

Investicione vrijednosnice

“Investicione vrijednosnice” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobici se priznaju kroz OSD, izuzev za sljedeće, koje se priznaje kroz bilans uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope;
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobici iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspjeha.

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobici vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilans uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilans uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilans uspjeha, izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobici i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

Finansijske garancije i kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasira kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Izdate finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijed:

- kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI 9 i iznosa kod početnog priznavanja (Bilješka 3(t)), kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15.

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD. Za ostale kreditne obaveze:

- banka priznaje umanjenja vrijednosti.

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove iz finansijske imovine ili prenese prava na primanje ugovornih novčanih tokova u transakciji u kojoj su uglavnom svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom prenesena ili u kojoj Banka niti prenosi niti zadržava u osnovi sve rizike i koristi vlasništva i ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine (ili knjigovodstvene vrijednosti raspoređene na dio imovine koji je prestao priznavati) i zbroja (i) primljene naknade (uključujući svako novo dobiveno sredstvo umanjeno za svaku novu obvezu pretpostavljeno) i (ii) svaki kumulativni dobitak ili gubitak koji je bio priznat u OCI priznaje se u dobiti ili gubitku.

Svaki kumulativni dobitak/gubitak priznat u OCI-u u vezi s vlasničkim investicijskim vrijednosnicama označenim kao FVOCI ne priznaje se u dobiti ili gubitku nakon prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira. Svaki udjel u prenesenoj finansijskoj imovini koji ispunjava uvjete za prestanak priznavanja koji je stvorila ili zadržala Banka priznaje se kao zasebna imovina ili obaveza.

Financijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obvezu kada su njezine ugovorne obveze podmirene, otkazane ili istječu.

4. Modifikacije finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmijenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije se obračunavaju kako slijedi:

- Naknade koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje su vezane za trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstava bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korisćenjem metode efektivne kamatne stope.

Prema regulativi Agencije za bankarstvo Federacije BiH od 01.01.2020. godine, Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, modifikacija može biti:

1. uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i sl.), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
2. uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema banci ili drugim povjericima.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza, uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obavaza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificirane finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada, Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

5. Umanjenje vrijednosti

Regulatorna odluka ističe model „tri nivoa kreditnog rizika“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

Regulatorna odluka zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (Nivo kreditnog rizika 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (Nivo kreditnog rizika 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (Nivo kreditnog rizika 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika („staging“), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvani „Nivo kreditnog rizika 1“) ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvani „Nivo kreditnog rizika 2“), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. „Nivo kreditnog rizika 3“, uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjenje vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenata
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- finansijska imovina koja nije djelimično ili u potpunosti nekvalitetna, na datum izvještavanja: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- finansijska imovina koja je djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- neiskorištene kreditne obaveze: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi i
- ugovori o finansijskim garancijama: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kako god, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti rezerve.

Otpis

Kredit i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (djelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine djelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procedurama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, djelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Računovodstveni otpis

U julu 2019. godine, Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, što je objašnjeno u Sažetku računovodstvenih politika - Umanjenje vrijednosti.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

(t) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

5. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

U skladu sa navedenom Odlukom, banke su u obavezi da provedu računovodstveni otpis finansijske aktive koja je rezervisana 100% i dospjela u punom iznosu najmanje dvije godine.

Banka nije izvršila računovodstveni otpis prije 1. januara 2020. godine. Potraživanja u knjigama Banke evidentirana su do naplate ili trajnog otpisa. Za razliku od prethodno objašnjenog Otpisa, Računovodstveni otpis je dio vanbilansnih evidencija i u Izvještaju o finansijskom položaju je dio bilješki koje se odnose na kretanja imovine u pojedinačnoj bilješki 25.

(u) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanom toku, novčani ekvivalenti i gotovina uključuju stanja s dospijanjem kraćim od tri mjeseca od datuma sticanja, uključujući novac i sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke BiH, druge odgovarajuće vrijednosne papire, kredite i zajmove dane bankama, te dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novac predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i blagajnama banke, sredstva iznad obavezne rezerve kod Centralne banke BiH i sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka s rokom dospelja do tri mjeseca.

(v) Pozajmice

Pozajmice se početno priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka historijskom trošku umanjenom za transakcijske troškove. Obaveze po kreditima naknadno se iskazuju po amortiziranoj vrijednosti, uzimajući u obzir sve razlike između priljeva sredstava umanjenih za transakcijske troškove i iznosa otplate. Trošak kamata priznaje se u računu dobiti i gubitka u razdoblju korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

(z) Transakcije s povezanim stranama

Prema definiciji MRS-a 24, povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja, direktno ili indirektno, preko jednog ili više posrednika, kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koje izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima;
- povezana društva u kojima Banka ima značajan utjecaj, a koja nisu ni povezana pravna osoba ni zajedničko ulaganje ulagača;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci, čime imaju značajan utjecaj na Banku, kao i svaka druga osoba za koju se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezanih osoba u poslovanju s Bankom;
- rukovoditelji na ključnim pozicijama, odnosno osobe koje imaju ovlasti i odgovornost za planiranje, usmjeravanje i kontrolu aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Kada se promatra bilo koja moguća transakcija s povezanom stranom, pažnja se usmjerava na suštinski odnos, a ne samo na pravni oblik.

ab) Promjene računovodstvenih politika i njihove primjene

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih MSFI i izmijenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2024. godine:

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

ab) Promjene računovodstvenih politika i njihove primjene (nastavak)

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, i primjenjuju se retrospektivno. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera Uprave ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objavljivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale značajnog uticaja na računovodstvene politike Banke.

- **MSFI 16 Najmovi: Obaveze po osnovu najma u transakciji prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-najmoprimac koristi u odmjerenju obaveze za najam koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac-najmoprimac određuje „najam plaćanja” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac-najmoprimac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprječava prodavca-najmoprimca da prizna, u bilansu uspjeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma. Prodavac-najmoprimac primjenjuje izmjenu retrospektivno na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je entitet prvi put primjenio MSFI 16. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale značajnog uticaja na računovodstvene politike Banke.

- **MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja - Finansijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmjene dopunjuju zahtjeve koji su već u MSFI i zahtijevaju od entiteta da objavi odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od entiteta se zahtijeva da na početku i na kraju izvještajnog perioda objave knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijski već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Entiteti također treba da objave vrstu i efekat bezgotovinskih promjena u knjigovodstvenim vrijednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje sprječavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmjene zahtijevaju od entiteta da na početku i na kraju izvještajnog perioda objavi raspon datuma dospijeca za finansijske obaveze koje duguju finansijskim i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu dio tih aranžmana. Novousvojeni MSFI i izmjene MSFI nisu imale značajnog uticaja na računovodstvene politike Banke.

ac) Standardi koji su objavljeni ali još uvijek nisu stupili na snagu, i nisu ranije primjenjeni

- **MRS 21 Efekti promjena kursa stranih valuta: Nemogućnosti razmjene (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune preciziraju kako entitet treba da procijeni da li je valuta razmjenljiva i kako treba da odredi spot kurs kada zamjena nije moguća. Smatra se da je valuta zamjenljiva u drugu valutu kada je entitet u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmjene u kojem bi transakcija razmjene stvorila izvršna

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

ac) Standardi koji su objavljeni ali još uvijek nisu stupili na snagu, i nisu ranije primjenjeni (nastavak)

MRS 21 Efekti promjena kurseva stranih valuta: Nemogućnosti razmjene (Dopune) (nastavak)

prava i obaveze. Ako valuta nije zamjenljiva u drugu valutu, od entiteta se traži da procijeni spot kurs na dan vrednovanja. Cilj entiteta u procjeni spot kursa je da odrazi kurs po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmjene na datum vrednovanja između učesnika na tržištu pod prevladavajućim ekonomskim uslovima. Izmjenama se napominje da entitet može da koristi dostupni kurs bez prilagođavanja ili druge tehnike procjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 18 Prezentacija i objavljivanje u finansijskim izvještajima**

MSFI 18 uvodi nove zahtjeve za prezentaciju u bilansu uspjeha. Zahtijeva od entiteta da klasifikuje sve prihode i rashode u okviru svog bilansa uspjeha u jednu od pet kategorija: operativni, investiranje, finansiranje, porezi na dobit i grupa za otuđenje. Ove kategorije su dopunjene zahtjevima za predstavljanje međuzbirova i zbirova za „poslovni dobitak ili gubitak“, „dobitak ili gubitak prije rezultata iz finansiranja i poreza na dobit“ i „dobitak ili gubitak“. Također, zahtijeva objavljivanje mjere uspješnosti definisanih od strane Uprave i uključuje nove zahtjeve za agregiranje i raščlanjivanje finansijskih informacija na osnovu identifikovanih „uloga“ primarnih finansijskih izvještaja i napomena. Pored toga, postoje posljedične izmjene i dopune drugih računovodstvenih standarda. MSFI 18 je na snazi za periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Retrospektivna primjena je potrebna kako u godišnjim tako i u periodičnim finansijskim izvještajima. U budućim izvještajnim periodima Uprava će analizirati zahtjeve ovog novoizdatog standarda i procijeniti njegov uticaj.

- **MSFI 91 Zavisna društva bez javne odgovornosti: objavljivanja**

MSFI 19 dozvoljava zavisnim društvima bez javne odgovornosti da koriste smanjene zahtjeve za objavljivanjem ako njihova matična kompanija (bilo krajnja ili posredna) priprema javno dostupne konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima. Ova zavisna društva i dalje moraju da primjenjuju zahtjeve priznavanja, mjerenja i prezentacije u drugim MSFI. Osim ako nije drugačije navedeno, kvalifikovani entiteti koji odluče da primjene MSFI 19 neće morati da primjenjuju zahtjeve za objavljivanje u drugim MSFI. MSFI 19 je na snazi za periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama 3(t).

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

(b) Porezi

Banka obračunava poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta za organizacione dijelove koji njima pripadaju. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

U skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanjem očekivanih kreditnih gubitaka, Banka primjenjuje sljedeća pravila minimalnog pokrića za definiranje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL-a).

Banka je dužna da, za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1, utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,

b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,

c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti,

d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da, za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2, utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

a) 5% izloženosti,

b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom banke.

Banka je dužna, da za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definiranim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (nastavak)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je banka poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti.

Pri tome, procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja. U slučaju da banka ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Banka je dužna da stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli 3.

Tabela 3. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka

R.br.	Dani Kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

(d) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 9.581 hiljadu KM (31. decembra 2023. godine: 10.048 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 34, Banka je rezervisala 1.256 hiljada KM (31. decembar 2023. godine.: 1.653 hiljade KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim.

S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom, što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika, čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima, uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 KREDITNI RIZIK

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospeljeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja, te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženošću kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispuni svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane izmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja/praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za procjenu kreditnog rizika. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničkih vrijednosnica i dužničkih instrumenata koji se mjere prema amortizacionom trošku. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješci 3(t).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2024.			2023.	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti - Bilješka 22					
Kvalitetni – Nivo 1	644.552	-	-	644.552	538.841
Ukupno bruto	644.552		-	644.552	538.841
	=====	=====	=====	=====	=====
Manje: ispravka vrijednosti	(598)	-	-	(598)	(511)
	=====	=====	=====	=====	=====
Neto vrijednost	643.954	-	-	643.954	538.330
	=====	=====	=====	=====	=====
Rezerve kod Centralne banke - Bilješka 25.1					
Kvalitetni – Nivo 1	244.140	-	-	244.140	224.766
Ukupno bruto	244.140	-	-	244.140	224.766
	=====	=====	=====	=====	=====
Manje: ispravka vrijednosti	(244)	-	-	(244)	(225)
	=====	=====	=====	=====	=====
Neto vrijednost	243.896	-	-	243.896	203.062
	=====	=====	=====	=====	=====
Kredit i potraživanja po amortizacionom trošku - Bilješka 25.2					
Kvalitetni – Nivo 1	1.705.616	-	-	1.705.616	1.563.430
Kvalitetni – Nivo 2	-	175.277	-	175.277	150.345
U kašnjenju	-	-	4.824	4.824	5.053
Naplata upitna	-	-	11.836	11.836	11.350
Problematični	-	-	30.765	30.765	35.959
Ukupno bruto	1.705.616	175.277	47.425	1.928.318	1.766.137
	=====	=====	=====	=====	=====
Manje: ispravka vrijednosti	(20.221)	(20.438)	(37.035)	(77.694)	(79.096)
	=====	=====	=====	=====	=====
Neto vrijednost	1.685.395	154.839	10.390	1.850.624	1.687.041
	=====	=====	=====	=====	=====
Ostala finansijska aktiva po amortiziranom trošku - Bilješka 25.3					
Ostala imovina	8.376	474	1.124	9.974	12.198
Ukupno bruto	8.376	474	1.124	9.974	12.198
Manje: ispravka vrijednosti	(75)	(103)	(1.067)	(1.245)	(1.109)
Neto vrijednost	8.301	371	57	8.729	11.089
Finansijska aktiva po FVOSD - Bilješka 24					
Kvalitetni – Nivo 1	154.845	-	-	154.845	120.847
Ukupno bruto	154.845	-	-	154.845	120.847
	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	154.845	-	-	154.845	120.847
Ukupno bilančna izloženost	2.736.391	155.210	10.447	2.902.048	2.581.848
Potencijalne obaveze - Bilješka 39					
Nivo 1	149.965	-	-	149.965	156.317
Nivo 2	-	3.519	-	3.519	4.700
Nivo 3	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	149.965	3.519	-	153.484	161.017
Manje: ispravka vrijednosti	(335)	(134)	-	(469)	(476)
Neto vrijednost	149.630	3.385	-	153.015	160.541
Odobreni limiti - Bilješka 39					
Nivo 1	454.466	-	-	454.466	395.390
Nivo 2	-	23.513	-	23.513	12.680
Nivo 3	-	-	377	377	527
Ukupno bruto	454.466	23.513	377	478.356	408.597
Manje: ispravka vrijednosti	(1.134)	(708)	(171)	(2.013)	(1.703)
Neto vrijednost	453.332	22.805	206	476.343	406.894
Ukupno vanbilančna izloženost	602.962	26.190	206	629.358	567.435
Ukupno izloženost kreditnom riziku	3.339.353	181.400	10.653	3.531.406	3.149.283

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja (nastavak)

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
LTV ratio		
Manje od 50%	62.548	52.158
51–70%	94.160	73.085
71–90%	54.718	60.383
91–100%	10.301	12.771
Više od 100%	1.473	418
	=====	=====
Ukupno	223.200	198.815
	=====	=====
Kreditni umanjene vrijednosti	2024.	2023.
Manje od 50%	1.036	1.153
51–70%	576	507
Više od 70%	678	890
Ukupno	2.290	2.550
	=====	=====

Imovina stečena preuzimanjem kolateralal

Detalji finansijske i nefinansijske imovine stečene preuzimanjem kolateralal tokom godine, koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi (bilješka 29).

	2024.	2023.
Nekretnine	34	34
	=====	=====
Ukupno	34	34
	=====	=====

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo kreditnog rizika 1" ili "Nivo kreditnog rizika 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospjelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo kreditnog rizika 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) (nastavak)

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija su: dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja (EWS) za mikro preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća, kao i za segment poslova sa stanovništvom. Uzimajući to u obzir, Nivo kreditnog rizika 3 je jednak statusu neizmirenja kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je kvantitativnom i u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja,
- Forborne status,
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Watch List (PCEM).

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obaveze.

Procjena nivoa za kredite:

Stage 1	Stage 2	Stage 3
- Performing izloženosti bez kašnjenja - Performing izloženosti sa maksimalno 30 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)*	- Performing izloženosti sa više od 30 a manje od 91 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu)* - Performing izloženosti sa značajnim povećanjem PD parametra u odnosu na inicijalno odobranje - Forborne performing izloženosti - Izloženosti u Forborne periodu oporavka - Performing izloženosti prema pravnim licima sa ranim znakovima pogoršanja (**) (narančasta, crvena ili svijetlo plava boja) ili evidencija na PCEM Watchlisti - Izloženosti prema klijentima čiji računi u Intesa Sanpaolo Banci BiH su blokirani na izvještajni datum (***) - Izloženosti prema fizičkim licima kojima je ukinuto korištenje Prekoračenja po tekućem računu u Banci, a koji imaju dospjeli dug po glavnici (****) - Performing izloženosti prema fizičkim licima koje pokazuju znakove ranog pogoršanja kreditnog kvaliteta na bazi interno određenih bihevioralnih indikatora (*****) ili se izloženost nalazi na internoj listi za praćenje zbog negativne procjene rizika prilikom odobranja.	- Izloženosti sa više od 90 dana kašnjenja po kontinuiranom brojaču kašnjenja (u materijalno značajnom iznosu) - Izloženosti u Default periodu oporavka - Izloženosti u Unlikely to Pay kategoriji - UTP Probation Period - Loši krediti - Doubtful - Forborne loši krediti NPV test > 1% u slučaju da je Banka modifikovala izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća dužnika ili poteškoća koje će uskoro nastati

Napomena: (**) EWS model za pravna lica uključuje nivo ili rizik procijenjen na temelju finansijskog izvještaja klijenta, transakcije izvršene na računu klijenta, blokiranja računa, podataka o ponašanju i AQR triggers.

Napomena: (***) Prema FBA "Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i procjeni očekivanih kreditnih gubitaka" Članak 19., tačka 4, tačka e), gdje:

- Za pravna lica, bilo kakva blokada uzima se u obzir kao dio EWS modela, dok za
- Klijente fizička lica, tehničke blokade se ne uzimaju u obzir, poput one koja se dogodi kada klijent izgubi svoju debitnu karticu radi sprečavanja krađe. Kao pokretač Stage 2 koriste se samo vanjske blokade koje proizlaze iz sudskih odluka.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 Kreditni rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Napomena: (****) U slučajevima kada klijent nema više priliva na svoj račun, automatski postupak poništava prekoračenje, te klijent mora vratiti cijeli iznos prekoračenja po tekućem računu. Dok se Overdraft ne otplati, to je signal povećanog kreditnog rizika i sva izloženost klijenta razvrstana je u Stage 2. Automatski postupak obavlja se jednom u tri mjeseca, provjeravajući da li je:

- Klijent imao manje od 3 priliva na računu, i ako
- Postoji neovlašteni dospjeli iznos prekoračenja do kraja tekućeg mjeseca.

Ako je ispunjen neki od ova dva uslova, procedura će poništiti korištenje prekoračenja.

Napomena: (*****) Znakovi povećanog rizika primjenjuju se na fizička lica koji nemaju hipotekarni kredit u banci i imaju:

1. prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 110 KM dospjelog iznosa u prosjeku za revolving proizvode u posljednjem mjesecu, ili
2. prosječno tromjesečno više od 1% dospjelog iznosa za sve izloženosti u Banci i više od 250 KM dospjelog iznosa za sve proizvode na datum izvještavanja.²

U slučaju negativne procjene rizika prilikom odobravanja izloženosti, u skladu sa Regulativom FBA, neophodno je da se sve izloženosti odobrene uprkos negativnoj procjeni rizika, uključe na internu listu za praćenje, te klasifikuju u Stage 2. Interno definisan period za boravak na internoj listi za praćenje je 9 mjeseci, nakon čega slijedi period od 3 mjeseca probnog perioda za povratak u Stage 1, te ovakve izloženosti moraju minimalno 12 mjeseci provesti u Stage-u 2.

Uvođenje internog rejtinga kao dijela metodologije MSFI 9 zahtijeva da se PD (ili rejting klasa) također koristi kao pokazatelj značajnog povećanja kreditnog rizika (SICR).

U segmentu stanovništva, ISP BiH koristi jednostavni pristup, što znači da se na svaki datum računanja ECL (očekivanih kreditnih gubitaka) vrši usporedba prvobitne rejting klase i trenutne rejting klase klijenta, a u slučaju da je došlo do značajnog pogoršanja rejtinga, posmatrana izloženost se klasificira u NKR 2.

Agencija za bankarstvo Federacije BiH je tokom 2019. godine usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Odluka Agencije za bankarstvo reguliše pravila klasifikacije finansijskih instrumenata koja proističu iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), sa uvođenjem određenih specifičnosti za BH tržište.

Ključne izmjene koje su propisane novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka su u najvećoj mjeri konzistentne sa Smjernicama koje je izdalo Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA).

Odlukom se, kao i Smjernicama, klijenti koji značajno kasne u podmirivanju finansijskih obaveza više od 90 dana kontinuirano, automatski klasifikuju u status default-a.

Značajano kašnjenje u podmirivanju finansijskih obaveza u skladu sa FBA regulativom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- a. Fizičko lice - 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- b. Pravno lice - 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

¹Ostali primjeri: Blokirani račun radi sprječavanja korištenja kreditne linije prije nego što se ispune ugovorne obaveze, blokirani računi sa imovinom koja je kolateral itd.

²Pokazatelji su odabrani korištenjem statističke analize i pokazali su najviši omjer tačnosti za predviđanje defaulta za stanovništvo među svim analiziranim pokazateljima ponašanja.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Značajno kašnjenje je u skladu sa onim koje je propisano EBA Smjernicama. Intesa Sanpaolo Banka je primjenila jedinstvene pragove materijalnosti od:

- a. Fizička lica - 100 EUR i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika; i
- b. Pravna lica - 500 EUR i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Intesa Sanpaolo Banka primjenjuje jedinstvene pragove materijalnosti od 100 EUR i 500 EUR.

Primjena nižih prakova materijalnosti (100 EUR za Fizička lica i 500 EUR za Pravna lica) zadovoljava zahtjeve i FBA i ECB.

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara kreditnog rizika prema MSFI 9 zahtijeva uključivanje očekivanih budućih makroekonomskih elemenata u izračun doživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

U Intesa Sanpaolo Banka, sukladno metodologiji Intesa Sanpaolo Grupe, učinak ovog uključivanja temelji se na primjeni koeficijenta EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent stresnog testa koristi se za izradu scenarija za tri godine, u odnosu na početnu tačku svake banke. Koeficijenti stres testa su množitelji za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-gubitak. Ovaj korak uključuje izračun PD koji je uvjetovan EBA koeficijentom stres testa, a isto je učinjeno i za uvjetovanje LGD parametra, koji koristi očekivanu stopu BDP-a za BiH.

Budući da Europska regulatorna agencija za bankarstvo (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenarij, potrebno je procijeniti koeficijente najboljeg scenarija kako bi uključili komponentu „dopuna“ u životni PD, što se radi pomoću normalne standardne distribucije.

Tokom 2023. i 2024. godine, sukladno prognozama koje je objavila EBA, Banka je prilagođavala buduće makroekonomske elemente kroz koeficijente EBA testa otpornosti na stres.

Dodatno, prepoznajući objektivne poteškoće u formiranju očekivanja u budućnosti u ovoj godini, Banka je odlučila da implementira „management overlay“ kao dodatni konzervativni element u obračunu ispravki vrijednosti po MSFI 9 (koja se posmatra kao dodatna prilagodba): Uprava je „management overlay“ bazirala na analizi osjetljivosti za portfolio stanovništva u odnosu na rizike pada i neizvjesnosti u vezi sa očekivanjima za 2024. godinu kao i izloženosti pravnih lica u pojedinim industrijama ocijenjenim kao industrije povećanog rizika. Na osnovu analize osjetljivosti portfolija stanovništva i pravnih lica „management overlay“ se procjenjuje na 2,65 miliona KM, od čega 1,40 miliona KM na portfolio stanovništva, a 1,25 miliona KM na portfolio pravnih lica, te je prvenstveno vezano za potencijalno povećanje NPL portfolija.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o kreditu mogu biti modificirani iz različitih razloga, uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu za računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješci 3(t).

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(iv) Modificirana finansijska imovina (nastavak)

Banka revidira kredite klijentima koji su u finansijskim poteškoćama ("forbearance") da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospeljeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o kreditu. Krediti stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili povratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD. Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(t)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss)

Procjene kreditnog rizika i procjene očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasne i vjerovatnoćom prilagođene i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

Vjerovatnost neispunjenja obaveza (PD) je vjerovatnost neispunjavanja obaveza tokom određenog vremenskog horizonta. Pruža procjenu vjerovatnosti da zajmoprimac neće biti u mogućnosti podmiriti svoje dužničke obaveze. U skladu sa MSFI 9, PD parametar se procjenjuje počevši od skupa matrica (najmanje tri) koje opisuju prelaze između faza ugovornih strana u portfelju Banke. Ove procijenjene matrice imaju vremenski horizont od 12 mjeseci.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza (LGD) mjeri očekivani gubitak koji je pretrpjela Banka u slučaju neizvršenja obaveze druge ugovorne strane. U Intesa Sanpaolo Banci, LGD se procjenjuje za nenaplative izloženosti, dok se za procjenu očekivanih gubitaka naplativih izloženosti LGD izračunava kao LGD Proxy - prosječna razina rezerviranja (LGD) novih neizvršenih NPL izloženosti u tom konkretnom segmentu rizika.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjenja obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

Slijedeća tabela prikazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata za Date kredite i potraživanja po amortiziranom trošku:

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

	2024.				2023.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	18,419	19,387	41,290	79,096	20,224	16,984	42,852	80,060
Transferi u Nivo 1	7,890	-7,830	-60	-	6,445	-6,391	-54	-
Transferi u Nivo 2	-3,157	4,638	-1,481	-	-1,392	3,113	-1,721	-
Transferi u Nivo 3	-2	-2,817	2,819	-	-5	-3,126	3,131	-
Neto mjerenje umanjnja vrijednosti	10,615	5,227	2,279	18,121	8,458	4,785	2,286	15,529
Nova finansijska imovina	-8,349	11,169	5,498	8,318	-8,985	11,187	9,201	11,403
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-5,195	-9,337	-9,659	-24,191	-6,326	-7,166	-9,248	-22,740
Ukupan efekt kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 25)	-2,929	7,059	-1,882	2,248	-6,853	8,806	2,239	4,192
Trajni i računovodstveni otpisi	-	-	-3,801	-3,801	-	-	-5,126	-5,126
Promjena uslijed protoka vremena - unwinding	-	-	-133	-133	-	-	-252	-252
Prodaja i ostala usklađenja	-	1.00	283	284	0	1	221	222
Stanje na 31. decembar	20,221	20,438	37,035	77,694	18,419	19,387	41,290	79,096

Na poziciji ostale finansijske imovine nije bilo reklasifikacije između nivoa kreditnog rizika u 2024. godini.

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženost po segmentima, te pripadajuće ispravke vrijednosti (Bilješka 25.2):

31. decembar 2024.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Bruto izloženost				
Kreditni stanovništvu				
Potrošački krediti	404.850	39.634	29.189	473.673
Stambeni krediti	290.548	18.288	5.589	314.425
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	37.172	6.820	2.618	46.610
Ukupno	732.570	64.742	37.396	834.708
Kreditni pravnim licima				
Velika	523.163	59.843	1.469	584.475
Ostali	449.883	50.692	8.560	509.135

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Ukupno	973.046	110.535	10.029	1.093.610
	=====	=====	=====	=====
Ukupna bruto izloženost	1.705.616	175.277	47.425	1.928.318
	=====	=====	=====	=====
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Ispravka vrijednosti				
Kreditni stanovništvo				
Potrošački krediti	8.500	6.587	24.712	39.799
Stambeni krediti	2.667	1.918	3.049	7.634
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	759	483	2.198	3.440
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	11.926	8.988	29.959	50.873
	=====	=====	=====	=====
Kreditni pravnim licima				
Velikim	4.870	6.058	694	11.622
Ostalim	3.425	5.392	6.382	15.199
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	8.295	11.450	7.076	26.821
	=====	=====	=====	=====
Ukupno ispravka vrijednosti	20.221	20.438	37.035	77.694
	=====	=====	=====	=====
	1.685.395	154.839	10.390	1.850.624
	=====	=====	=====	=====

Tabela u nastavku prikazuje bruto izloženost po segmentima, te pripadajuće ispravke vrijednosti:

31. decembar 2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
Bruto izloženost				
Kreditni stanovništvo				
Potrošački krediti	382.521	35.891	32.671	451.083
Stambeni krediti	254.669	15.903	6.411	276.983
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	38.641	6.416	3.052	48.109
	=====	=====	=====	=====
Ukupno	675.831	58.210	42.134	776.175
	=====	=====	=====	=====
Kreditni pravnim licima				
Velikim	446.671	37.681	302	484.654
Ostalim	440.928	54.454	9.926	505.308

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss) (nastavak)

Ukupno	887.599	92.135	10.228	989.962
Ukupna bruto izloženost	1.563.430	150.345	52.362	1.766.137
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Ispravka vrijednosti</i>				
Kreditni stanovištvu				
Potrošački krediti	7.991	4.925	27.066	39.982
Stambeni krediti	2.211	1.601	3.671	7.483
Kreditni po kreditnim karticama i tekući računi	734	464	2.528	3.726
Ukupno	10.936	6.990	33.265	51.191
Kreditni pravnim licima				
Velikim	4.499	4.739	213	9.451
Ostalim	2.984	7.658	7.812	18.454
Ukupno	7.483	12.397	8.025	27.905
Ukupno ispravka vrijednosti	18.419	19.387	41.290	79.096
Ukupno neto izloženost	1.545.011	130.958	11.072	1.687.041

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Neprihodujući krediti – Nivo 3

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti neto izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Stanovništvo			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2024.							
Bruto izloženost	29.189	5.589	2.618	37.396	1.469	8.560	10.029
Umanjenje:	(24.712)	(3.049)	(2.198)	(29.959)	(694)	(6.382)	(7.076)
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Neto	4.477	2.540	420	7.437	775	2.178	2.953
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Stopa umanjenja	85%	55%	84%	80%	47%	75%	71%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	103	2.539	-	2.642	-	1.030	1.030
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno	103	2.539	-	2.642	-	1.030	1.030
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Stanovništvo			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bruto izloženost	32.671	6.411	3.052	42.134	302	9.926	10.228
Umanjenje:	(27.066)	(3.671)	(2.528)	(33.265)	(213)	(7.812)	(8.025)
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Neto	5.605	2.740	524	8.869	89	2.114	2.203
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Stopa umanjenja	83%	57%	83%	79%	71%	79%	78%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	185	2.737	-	2.922	-	1.605	1.605
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno	185	2.737	-	2.922	-	1.605	1.605
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

Neprihodujući krediti – Nivo 3 (nastavak)

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjene vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjene vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisani krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta. Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospeljeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjene. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 10.284 hiljade KM za kredite pravnim licima i 13.363 hiljade KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2024. godine (2023.: 9.277 hiljada KM krediti pravnim licima, 14.510 hiljada KM krediti stanovništvu). Pregled bruto iznosa i umanjene vrijednosti dat je kao u nastavku:

	Stanovništvo			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2024.							
Bruto izloženost	12.489	874	-	13.363	-	10.284	10.284
Umanjenje:	(8.120)	(133)	-	(8.253)	-	(2.538)	(2.538)
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Neto	4.369	741	-	5.110	-	7.746	7.746
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Stopa umanjjenja	65%	15%	-	62%	-	25%	25%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Stanovništvo			Pravna lica			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja	Ukupno	Veliki	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bruto izloženost	13.431	1.050	29	14.510	752	8.525	9.277
Umanjenje:	(8.680)	(218)	(18)	(8.916)	(40)	(2.104)	(2.144)
	_____	_____	-	_____	_____	_____	_____
Neto	4.751	832	11	5.594	712	6.421	7.133
	_____	_____	-	_____	_____	_____	_____
Stopa umanjjenja	65%	21%	62%	61%	5%	25%	23%
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.4 Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Restrukturisani krediti i potraživanja sa promjenom uslova (nastavak)

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti - nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite),
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti, te
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

5.1.5 Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Zemlje van EU	Ukupno
31. 12. 2024.				
FINANSIJSKA IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	385.750	211.233	46.971	643.954
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	26.307	128.538	-	154.845
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	956	-	956
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	2.099.606	3.643	-	2.103.249
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	2.511.663	344.370	46.971	2.903.004
	=====	=====	=====	=====

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Zemlje van EU	Ukupno
31. 12. 2023.				
FINANSIJSKA IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	429.021	99.047	10.262	538.330
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	20.151	100.696	-	120.847
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	270	-	270
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.917.060	5.611	-	1.922.671
UKUPNA FINANSIJSKA IMOVINA	2.366.232	205.624	10.262	2.582.118
	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.1 KREDITNI rizik (nastavak)

5.1.6 Odluka o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa i Odluka o posebnim mjerama koje Banka primjenjuje u vanrednim okolnostima - poplave iz oktobra 2024. godine

Agencija za bankarstvo Federacije BiH donijela je 28. septembra 2022. godine novu Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa kao mjeru koja se odnosi na ublažavanje rizika uzrokovanog mogućim povećanjem referentnih kamatnih stopa, inflatornim pritiscima i drugim poremećajima koji mogu imati negativan učinak na tržište BiH. Primarni ciljevi Odluke su izbjegavanje naglog povećanja kamatnih stopa u Federaciji BiH, odnosno zaštita korisnika finansijskih usluga, stabilizacija bankarskog sistema u smislu efekata FBA Odluke na kvalitetu kreditnog portfelja banaka i postizanje makroekonomske ravnoteže. Banka je prema odluci FBA izradila Plan upravljanja kamatno induciranim kreditnim rizikom koji uključuje

- usporedbu postojeće visine kamatnih stope s visinom kamatne stope na referentni datum,
- projekciju povećanja kamatne stope i njezin efekt na kreditni rizik,
- mjere koje Banka treba poduzeti kako bi smanjila kreditni rizik i njegove posljedice za zajmoprimca.

S obzirom na činjenicu da Banka u portfelju ima relativno mali udio kredita s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz EURIBOR u odnosu na ukupni kreditni portfelj, kamatno inducirani kreditni rizik za Banku je od malog značaja, što je utvrđeno i tokom godišnje identifikacije rizika tokom ICAAP procesa.

Kako bi dodatno smanjila kreditni rizik i posljedice po korisnike kredita, Banka je poduzimala sljedeće mjere:

- nuđenje klijentima mogućnosti modificiranja svoje kreditne izloženosti s ciljem da nastave uredno ispunjavati svoje obaveze prema Banci. Modifikacije kreditne izloženosti su uključivale jednu od sljedećih mjera: korekciju kamatne stope, promjenu vrste kamatne stope, produženje dospelja kredita, izmjene plana otplate itd. (ili kombinaciju predloženih mjera). Tretman modifikacija u smislu utvrđivanja razine kreditnog rizika definiran je Pravilnikom o klasifikaciji i mjerenju kreditne izloženosti.

- prilikom izmjene postojećih ugovora o kreditu, uzrokovane značajnim povećanjem kamatne stope, Banka nije naplaćivala naknade vezane uz promjenu postojećih ugovora o kreditu, niti naplaćivala druge naknade i troškove vezane uz promjenu ugovornog odnosa, npr. naknada za prijevremenu otplatu kredita.

- prilikom izmjene postojećih ugovora o kreditu, u slučaju promjene vrste kamatne stope, uzrokovane značajnim povećanjem kamatne stope, Banka je klijentima nudila fiksnu kamatnu stopu u skladu s trenutno važećim tržišnim uvjetima, tj. kamatnu stopu koju Banka trenutno nudi klijentima sa sličnim profilom rizika i karakteristikama proizvoda.

- Banka je krenula u implementaciju proizvoda s kombinacijom fiksne i promjenjive kamatne stope (fiksna u promjenjiva), koji bi u prvim godinama otplate kredita imao fiksnu kamatnu stopu, a nakon tog razdoblja kamata bi bila varijabilna kako bi u prvim godinama otplate tokom postojanja značajnih oscilacija kamatne stope na tržištu klijenti bili zaštićeni od kamatno induciranih kreditnih rizika.

- Banka je uvela i dodatno praćenje i izvješćivanje Odbora za upravljanje kreditnim rizicima o kvaliteti portfelja s promjenjivom kamatnom stopom kako bi se na vrijeme prepoznale potencijalne ranjivosti i pogoršanja portfelja.

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka je evidentirala 790 kredita, u ukupnom iznosu od 72.054 hiljade KM sa značajnim povećanjem kamatne stope u odnosu na referentni datum iz odluke FBA, tj. 30.06.2022. godine (31.12.2023. godine: 504 kredita; izloženost 55.901 hiljadu KM).

Agencija za bankarstvo Federacije BiH donijela je, 8. oktobra 2024. godine, Odluku o posebnim mjerama koje Banka primjenjuje u vanrednim okolnostima - poplave iz oktobra 2024. godine.

Banka je uradila analizu potencijalnih efekata ove Odluke, a nije imala niti jedan zahtjev svojih komitenata za primjenom iste.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti je mjera u kojoj se od Banke može zahtijevati da prikupi sredstva kako bi ispunila svoje obaveze vezane za finansijske instrumente. Banka vodi svoje profile likvidnosti u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena dnevnim pozivima na svoje raspoložive novčane resurse iz prekonoćnih depozita, tekućih računa, depozita koji dospijevaju, povlačenja kredita, garancija i iz marže i drugih poziva na derivate sa namirivanjem u gotovini. Banka ne održava novčana sredstva da bi zadovoljila sve ove potrebe jer iskustvo pokazuje da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može predvidjeti sa visokim nivoom sigurnosti. Banka postavlja ograničenja na minimalni udio dospjelih sredstava dostupnih za ispunjavanje takvih poziva i na minimalni nivo međubankarskih i drugih kreditnih mogućnosti koje treba da postoje za pokrivanje povlačenja po neočekivanim nivoima potražnje.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke, na dan 31. decembar 2024. godine i 31. decembar 2023. godine, osim za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospeljeća do jedan mjesec i obaveznu rezervu, koja se klasifikuje u period dospeljeća do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospeljeće, raspoređena su u period dospeljeća preko 5 godina.

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2024.						
Finansijska aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	635.670	8.284	-	-	-	643.954
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	956	-	-	-	-	956
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	20.129	44.620	75.753	14.180	163	154.845
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	371.836	192.404	879.351	354.811	304.847	2.103.249
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	243.896	-	-	-	-	243.896
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	119.211	192.404	879.351	354.811	304.847	1.850.624
<i>Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku</i>	8.729	-	-	-	-	8.729
Unaprijed plaćeni porez na dobit	3.750	-	-	-	-	3.750
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	1.032.341	245.308	955.104	368.991	305.010	2.906.754
	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.569.473	41.151	252.371	670.487	40.324	2.573.806
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organiz.</i>	27.053	5.800	44.300	44.968	-	122.121
<i>Depoziti od klijenata</i>	1.510.179	31.971	170.174	446.993	14.719	2.174.036
<i>Obaveze po kreditima i drugim pozajmicama</i>	20	3.036	34.688	166.035	16.133	219.912
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>	171	344	3.209	12.491	9.472	25.687

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	32.050	-	-	-	-	32.050
Ukupno	1.569.473	41.151	252.371	670.487	40.324	2.573.806
Neusklađenost ročne strukture	(537.132)	204.157	702.733	(301.496)	264.686	332.948

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.						
Finansijska aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	538.330	-	-	-	-	538.330
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	270	-	-	270
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	9.981	19.849	37.463	53.395	159	120.847
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	327.426	123.940	517.366	680.132	273.807	1.922.671
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	224.541	-	-	-	-	224.541
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	91.796	123.940	517.366	680.132	273.807	1.687.041
<i>Ostala finansijska aktiva po amortizovanom trošku</i>	11.089	-	-	-	-	11.089
Unaprijed plaćeni porez na dobit	3.402	-	-	-	-	3.402
Ukupno	879.139	143.789	555.099	733.527	273.966	2.585.520
Finansijske obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.430.490	65.665	274.380	450.551	42.826	2.263.912
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organiz.</i>	9.491	3.552	34.069	46.306	-	93.418
<i>Depoziti od klijenata</i>	1.384.192	58.650	203.348	288.517	14.373	1.949.080
<i>Obaveze po kreditima i drugim pozajmicama</i>	271	3.053	35.058	109.268	27.920	175.570
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>	203	410	1.905	6.460	533	9.511
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	36.333	-	-	-	-	36.333
Ukupno	1.430.490	65.665	274.380	450.551	42.826	2.263.912
Neusklađenost ročne strukture	(551.351)	78.124	280.719	282.976	231.140	321.608

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje ugovoreni rok prema dospelju potencijalnih i preuzetih obaveza Banke. Svaka nepovučena obaveza kredita uključena je u vremenski raspon koji sadrži najraniji datum kada se može povući. Za izdane ugovore o finansijskim garancijama, maksimalni iznos garancije raspoređuje se na najranije razdoblje u kojem se garancija može pozvati (bilješka 39).

	Manje od 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupni bruto novčani tokovi	Ukupna knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2024.							
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze							
Neiskorišteni odobreni krediti	17.737	32.620	151.227	276.772	-	478.356	478.356
Potencijalne obaveze	8.164	31.586	64.108	46.215	3.411	153.484	153.484
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	25.901	64.206	215.335	322.987	3.411	631.840	631.840
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
31. decembar 2023.							
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze							
Neiskorišteni odobreni krediti	15.719	27.395	155.046	210.437	-	408.597	408.597
Potencijalne obaveze	17.784	26.282	67.824	45.716	3.411	161.017	161.017
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	33.503	53.677	222.870	256.153	3.411	569.614	569.614
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Ukupno očekivani odliv

Procijenjeni budući novčani tokovi Bankinih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2024. i 31. decembar 2023. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigov- odstvena vrijednost
31. decembar 2024.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27.120	6.174	45.989	47.987	-	127.270	122.121
Obaveze po kreditima	63	3.813	37.681	173.710	16.250	231.517	219.912
Obaveze prema klijentima	1.511.273	33.230	175.354	467.101	15.286	2.202.244	2.174.036

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.2 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Ukupno očekivani odliv (nastavak)

Obaveze po osnovu najma	238	476	3.772	14.506	10.252	29.244	25.687
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno očekivani odliv	1.538.694	43.693	262.796	703.304	41.788	2.590.275	2.541.756
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2023.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	9.496	3.757	35.347	48.312	-	96.912	93.650
Obaveze po kreditima	322	3.117	36.800	112.764	28.196	181.199	175.570
Obaveze prema klijentima	1.383.752	59.874	206.217	299.764	14.929	1.964.536	1.948.848
Obaveze po osnovu najma	204	457	2.028	6.720	533	9.942	9.511
	—	—	—	—	—	—	—
Ukupno očekivani odliv	1.393.774	67.205	280.392	467.560	43.658	2.252.589	2.227.579
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5.3 TRŽIŠNI RIZIK

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

5.3.1 Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursevima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

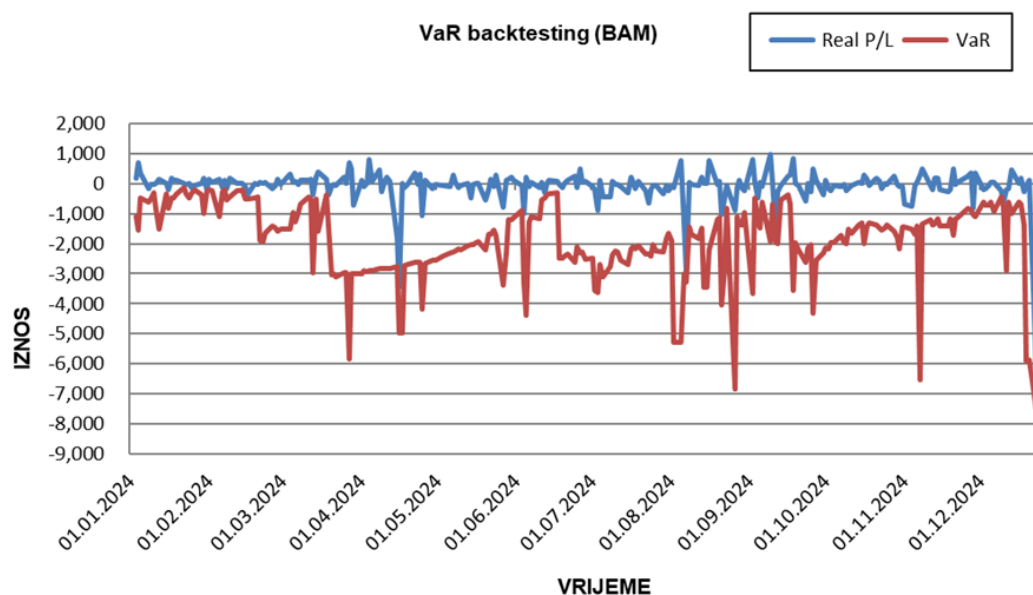
Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik - koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije - od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

*Tabela iznad prikazuje vrijednost adherentnu riziku (eng. Value at Risk - VaR), i prikazana je u BAM.

Tokom 2024. godine, Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da je tokom 2024. godine Banka zabilježila jedno izuzeće (2023.: nula izuzeća), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama. Banka zbog fiksnog kursa eura u odnosu na konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute američki dolar (USD) i švicarski frank (CHF). Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2024.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(986)	(99)	99
GBP	3.040	304	(304)
USD	(9.983)	(998)	998
CAD	959	96	(96)
SEK	(617)	(62)	62
Ostale valute	(4.398)	(440)	440
EUR	2.406.724	240.672	(240.672)

31. decembar 2023.

Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(20.725)	(2.073)	2.073
GBP	770	77	(77)
USD	12.077	1.208	(1.208)
CAD	5.915	592	(592)
SEK	1.180	118	(118)
Ostale valute	3.708	371	(371)
EUR	1.415.990	141,599	(141.599)

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa, izraženo u apsolutnim iznosima.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod/(gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta)/ smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak)/dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursovima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine. U tabeli je uključena finansijska aktiva i finansijska pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO “.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. decembar 2024.	EURO	Vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Finansijska Aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	191.295	-	191.295	46.639	26.573	379.447	643.954
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	956	-	956	-	-	-	956
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	128.539	-	128.539	-	-	26.306	154.845
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	11.748	609.488	621.236	1	2	1.482.010	2.103.249
Rezerve kod Centralne banke	5.874	-	5.874	-	-	238.022	243.896
Kredit i potraživanja od klijenata	-	609.488	609.488	-	-	1.241.136	1.850.624
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	5.874	-	5.874	1	2	2.852	8.729
Unaprijed plaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	3.750	3.750
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno aktiva	332.538	609.488	942.026	46.640	26.575	1.891.513	2.906.754
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	758.407	209.573	967.980	46.636	24.470	1.534.720	2.573.806
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	5.298	65.823	71.121	14.176	-	36.824	122.121
Obaveze prema klijentima	530.193	143.750	673.943	32.073	24.450	1.443.570	2.174.036
Obaveze po kreditima	219.912	-	219.912	-	-	-	219.912
Obaveze po osnovu najma	-	-	-	-	-	25.687	25.687
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	3.004	-	3.004	387	20	28.639	32.050
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno obaveze	758.407	209.573	967.980	46.636	24.470	1.534.720	2.573.806
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto devizna pozicija	(425.869)	399.915	(25.954)	4	2.105	356.793	332.948
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.1 Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija (nastavak)

31. decembar 2023.	EURO	Vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Finansijska Aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	83.203	-	83.203	9.556	23.404	422.167	538.330
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	270	-	270	-	-	-	270
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	106.935	-	106.935	-	-	13.912	120.847
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	7.255	564.604	571.859	-	-	1.350.812	1.922.671
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	-	-	-	224.541	224.541
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	-	564.604	564.604	-	-	1.122.437	1.687.041
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	7.255	-	7.255	-	-	3.834	11.089
Unaprijed plaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	3.402	3.402
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno aktiva	197.663	564.604	762.267	9.556	23.404	1.790.293	2.585.520
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Finansijske obaveze							
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	665.541	171.932	837.473	29.010	23.414	1.374.015	2.263.912
<i>Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama</i>	2.629	79.051	81.680	-	-	11.970	93.650
<i>Obaveze prema klijentima</i>	482.691	92.881	575.572	28.298	23.379	1.321.599	1.948.848
<i>Obaveze po kreditima</i>	175.570	-	175.570	-	-	-	175.570
<i>Obaveze po osnovu najma</i>	-	-	-	-	-	9.511	9.511
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	4.651	-	4.651	712	35	30.935	36.333
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Ukupno obaveze	665.541	171.932	837.473	29.010	23.414	1.374.015	2.263.912
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Neto devizna pozicija	(467.878)	392.672	(75.206)	(19.454)	(10)	416.278	321.608
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost finansijske pozicije Banke kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na Bankinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige Banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koja razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjerena na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti,
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 0 hiljada KM / -19.558 hiljada KM (0 hiljada EUR / 10.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2024. godine iznosi -12.467 hiljada KM (31. decembar 2023. godine: -10.780 hiljada KM).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

U 2024. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosit kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
0 hiljada KM/ -19.558 hiljada KM (0 mil EUR/ - 10 mil EUR)	3.912 hiljada KM/ -5.867 hiljada KM (2 mil EUR/ -3 mil EUR)	3.912 hiljada KM/ -9.779 hiljada KM (2 mil EUR / -5 mil EUR)	3.912 hiljada KM/ -15.647 hiljada KM (2 mil EUR / -8 mil EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)

	31. decembar 2024.				31. decembar 2023.			
	UKUPNO	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO	0-18 mjeseci	18 mjeseci -5 godina	preko 5 godina
EUR	(3.815)	339	3.224	(7.378)	(2.421)	(374)	2.850	(4.897)
USD	268	35	228	5	204	28	171	5
CHF	1	(2)	3	-	98	6	92	-
KM	(8.922)	(2.527)	(3.637)	(2.758)	(8.660)	(2.162)	(3.791)	(2.707)
Ostale valute	1	1	-	-	(1)	(1)	-	-
	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Total	(12.467)	(2.154)	(182)	(10.131)	(10.780)	(2.503)	(678)	(7.599)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Osjetljivost kamatne marže mjeri kratkoročni (dvanaest mjeseci) uticaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivni i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih nivoa kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -5.867 hiljada KM (-3.000 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2024. godine je povećanje za 10.167 hiljada KM (31. decembar 2023. godine: 7.737 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 11.123 hiljade KM na dan 31. decembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: sniženje za 8.932 hiljade KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 5.152 hiljade KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od 5.552 hiljade KM na dan 31. decembar 2024. godine (31. decembar 2023. godine: 3.930 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 4.459 hiljada KM za -50 baznih poena).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (nastavak)

5.3.2 Kamatni rizik (nastavak)

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uslovima, rizik promjene kamatnih stopa mjeri sistem koji je usvojila Banka i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općem nivou kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilnosti tržišne cijene.

5.4 UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji za bankarstvo FBiH se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije za bankarstvo FBiH sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacije rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug,
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom, klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembar 2024. i 31. decembar 2023. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji za bankarstvo FBiH na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.776	44.776
Dionička premija	57.415	57.415
Rezerve i ostale rezerve	241.936	212.297
Nematerijalna imovina i odgođeni porez	(2.036)	(4.717)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	342.091	309.771
	—	—

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.4 UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

Dopunski kapital		
Prioritetne dionice	6	6
	—	—
Ukupno Dopunski kapital	6	6
	=====	=====
Ukupno regulatorni kapital	342.097	309.777
	=====	=====
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.721.052	1.484.757
Operativni rizici	111.664	107.715
	—	—
Ukupno	1.832.716	1.592.472
	=====	=====
Adekvatnost kapitala (nerevidirano)	18,67%	19,45%
	=====	=====

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Koeficijent adekvatnosti kapitala će se revidirati tokom revizije u skladu s regulatornim zahtjevima.

Stopa finansijske poluge iznosi 11,02% na dan 31. decembar 2024. godine (regulatorno ograničenje: 6,0%), te je izračunato u skladu s Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o izračunu kapitala Banke kao omjer između Tier 1 kapitala i izloženosti sačinjenom u skladu sa regulatornim zahtjevima.

5.5 RIZICI KLIMATSKIH PROMJENA

Klimatske promjene i degradacija okoliša izvori su strukturnih promjena koje utječu na ekonomsku aktivnost, te time i na finansijski sistem. Banke igraju ključnu ulogu na polju klimatskih promjena pošto su u mogućnosti usmjeriti finansiranje i investicije prema okolišno održivim transakcijama i kompanijama kako bi ograničili rizike povezane sa klimatskim promjenama.

Klimatski i okolišni rizici su dva glavna faktora rizika prisutna na nivou svih tradicionalnih kategorija rizika:

- fizički rizik, odnosi se na ekonomski/finansijski uticaj kao rezultat značajnih događaja povezanih sa klimatskim promjenama, uključujući češće ekstremne vremenske događaje i postupne promjene klime, kao i degradacije okoliša, tj. zagađenje zraka, vode i tla, oskudice vode, gubitka bioraznolikosti i deforestacije. Fizički rizik se klasifikuje kao "akutan" ukoliko je uzrokovan ekstremnim događajima kao što su poplave, oluje i požari, ili pak kao "hroničan" ako je uzrokovan progresivnim promjenama poput porasta temperature što vodi sušama, rastućim nivoom mora, oskudicama vode, promjeni u korištenju zemlje, uništenjem staništa, te oskudnošću resursa. Ovaj rizik može dovesti direktno do npr. materijalne štete ili pada produktivnosti, te indirektno uticati na npr. prekide u lancu proizvodnje.
- tranzicijski rizik je ekonomski/finansijski gubitak koji institucija može pretrpiti, bilo direktno ili indirektno, kao rezultat nemogućnosti prilagodbe niskougljičnoj i više okolišno održivoj ekonomiji. Do ovoga bi npr. moglo doći relativno iznenadnim usvajanjem klimatskih i okolišnih politika, tehnološkim napretkom ili promjenom tržišnog povjerenja ili preferencija.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (nastavak)

5.5 RIZICI KLIMATSKIH PROMJENA (nastavak)

Do uticaja koji klimatski i okolišni rizici imaju na aktivnosti može doći direktno, npr. kroz umanjenu profitabilnost kompanija ili devaluaciju imovine, ili indirektno, npr. kroz zakonske izmjene (pravni rizik) ili štetu po reputaciju nastalu ukoliko javnost, druge ugovorne strane date institucije i/ili investitori povežu instituciju sa nepovoljnim okolišnim efektima (reputacijski rizik). Ovi rizici se mogu predstaviti kao faktori rizika koji utiču na postojeće kategorije rizika.

Banka uzima u obzir okolišne, društvene i upravljačke rizike povezane sa aktivnostima klijenata - privrednih društava i privrednom djelatnošću u koju investiraju, kao i kontekstom u kojem posluju. Ovi se faktori posebno razmatraju u odnosu na princip dvojne značajnosti:

- na finansijskom polju, u smislu uticaja faktora ESG rizika na "poslovanje, razvoj i položaj" razmatrane privredne djelatnosti, te
- društvenog i okolišnog područja, u smislu uticaja koji privredne i finansijske aktivnosti imaju na okolišni i društveni kontekst u kojem se odvijaju.

Područje upravljanja pod nadležnošću CRO se posebno fokusira na uticaje koje generišu faktori okolišnog i klimatskog rizika, integrišući ih unakrsno u različite segmente upravljanja rizikom, te sprovodeći monitoring i koordinaciju ESG rizika kako bi se osigurala predmetna vizija i dosljednost u smislu usvojenih pristupa i metodologija.

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealer-a. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene

6.1 Tehnike mjerenja

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)

6.1 Tehnike mjerenja (nastavak)

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti - hijerarhija fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u Izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2024.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	24				
Trezorski zapisi izdati od strane Belgije		19.768	-	-	19.768
Trezorski zapisi izdati od strane FBiH		-	17.589	-	17.589
Trezorski zapisi izdati od strane Španije		10.075	-	-	10.075
Obveznice izdane od strane Hrvatske		40.096	-	-	40.096
Obveznice izdane od strane Luksemburga		28.996	-	-	28.996
Obveznice izdane od strane Španije		19.763	-	-	19.763
Obveznice izdane od strane Francuske		9.730	-	-	9.730
Obveznice izdane od strane FBiH		-	8.665	-	8.665
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica		-	109	-	109
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
		=====	=====	=====	=====
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha					
Dionice	23	956	-	-	956
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC	26	-	27	-	27
Ukupno		129.384	26.444	-	155.828
		=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha					
Derivati koji se drže radi trgovanja -OTC	32	-	-	-	-
		=====	=====	=====	=====
Ukupno		-	-	-	-
		=====	=====	=====	=====

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)

6.2 Finansijski instrumenti po fer vrijednosti – hijerarhija fer vrijednosti (nastavak)

31. decembar 2023.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD	24				
Trezorski zapisi izdati od strane Španije		19.642	-	-	19.642
Trezorski zapisi izdati od strane Francuske		19.414	-	-	19.414
Trezorski zapisi izdati od strane Belgije		9.930	-	-	9.930
Trezorski zapisi izdati od strane FBiH		-	9.789	-	9.789
Obveznice izdane od strane Hrvatske		39.836	-	-	39.836
Obveznice izdane od strane Francuske		9.490	-	-	9.490
Obveznice izdane od strane Luksemburga		8.517	-	-	8.517
Obveznice izdane od strane FBiH		-	4.070	-	4.070
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica		-	105	-	105
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
		=====	=====	=====	=====
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha					
Dionice	23	270	-	-	270
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC	26	-	4	-	4
Ukupno		107.099	14.022	-	121.121
		=====	=====	=====	=====
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha					
Derivati koji se drže radi trgovanja -OTC	32	-	311	-	311
Ukupno		-	311	-	311
		=====	=====	=====	=====

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2024.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	144.654	499.300	643.954	643.954
Rezerve kod Centralne banke	-	-	243.896	243.896	243.896

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata	-	444.325	1.360.342	1.804.667	1.850.624
Ostala finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	8.729	8.729	8.729
Ukupno	-	588.979	2.112.267	2.701.246	2.747.203
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. Institucijama	-	56.522	64.396	120.918	122.121
Obaveze prema klijentima	-	1.529.042	639.310	2.168.352	2.174.036
Obaveze po kreditima	-	-	181.543	181.543	219.912
Obaveze po osnovu najma	-	-	25.687	25.687	25.687
Ukupno	-	1.585.564	910.936	2.496.500	2.541.756

31. decembar 2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	60.340	477.990	538.330	538.330
Rezerve kod Centralne banke	-	-	224.541	224.541	224.541
Kredit i potraživanja od klijenata	-	343.162	1.292.853	1.636.015	1.687.041
Ostala finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	11.089	11.089	11.089
Ukupno	-	403.502	2.006.473	2.409.975	2.461.001
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. Institucijama	-	30.898	59.473	90.371	93.650
Obaveze prema klijentima	-	1.435.968	504.875	1.940.843	1.948.848
Obaveze po kreditima	-	-	159.537	159.537	175.570
Obaveze po osnovu najma	-	-	9.511	9.511	9.511
Ukupno	-	1.466.866	733.396	2.200.262	2.227.579

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (nastavak)

6.3. Finansijski instrumenti koji se ne mjere po fer vrijednost (nastavak)

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti noedređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjoročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, stanovništvom i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice. Neizravna raspodjela troškova vrši se prema unaprijed određenim alokacijskim ključevima s ciljem sveobuhvatne alokacije troškova na identificirane segmente poslovanja (pravne osobe, građani, fondovi i finansijska tržišta). Najvažniji ključevi distribucije su: količina imovine, broj zaposlenih, površina prostora, broj kartica itd. Neizravna raspodjela troškova odnosi se, između ostalog, na troškove poslovanja središnje organizacijske jedinice, informacijske tehnologije, održavanja, najma i komunikacija.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	44.039	26.852	13.885	84.776
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(7.397)	(7.246)	(3.881)	(18.524)
	—	—	—	—
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	36.642	19.606	10.004	66.252
	==	==	==	==
Prihodi od naknada i provizija	28.826	12.885	340	42.051
Rashodi od naknada i provizija	(6.278)	(4.417)	(387)	(11.082)
	—	—	—	—
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	22.548	8.468	(47)	30.969
	==	==	==	==
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(3.310)	(947)	(458)	(4.715)
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	-	-	137	137
Neto dobici/(gubici) od derivatnih finansijskih instrumenata	-	-	504	504
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	-	-	4.716	4.716
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	-	-	(6)	(6)
Prihodi od dividende	-	-	47	47
Ostali prihodi	1.802	353	=	2.155
Troškovi zaposlenih	(25.036)	(7.037)	(837)	(32.910)
Troškovi amortizacije	(5.308)	(745)	(110)	(6.163)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Ostali troškovi i rashodi	(21.929)	(6.580)	(2.099)	(30.608)
	=====	=====	=====	=====
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	5.409	13.118	11.851	30.378
	=====	=====	=====	=====
Tekući porez na dobit				(3.642)
Odgođeni porez na dobit				(4)
				=====
POREZ NA DOBIT				(3.646)
				=====
NETO DOBIT GODINE				26.732
				=====

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	50.082	-	593.872	643.954
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	956	956
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	154.845	154.845
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	788.872	1.067.382	246.995	2.103.249
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	243.896	243.896
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	783.835	1.066.789	-	1.850.624
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	5.037	593	3.099	8.729
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	49.126
	=====	=====	=====	=====
UKUPNO IMOVINA	838.954	1.067.382	996.668	2.952.130
	=====	=====	=====	=====
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	986.828	1.349.078	237.900	2.573.806
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>	-	104.402	17.719	122.121
<i>Depoziti od klijenata</i>	963.255	1.210.781	-	2.174.036
<i>Obaveze po kreditima</i>	-	-	219.912	219.912
<i>Obaveze po najmovima</i>	2.428	23.259	-	25.687

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	21.145	10.636	269	32.050
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	5.753
UKUPNO OBAVEZE	986.828	1.349.078	237.900	2.579.559

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	42.246	24.594	8.776	75.616
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(3.773)	(3.337)	(3.077)	(10.187)
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	38.473	21.257	5.699	65.429
Prihodi od naknada i provizija	26.333	12.333	675	39.341
Rashodi od naknada i provizija	(5.542)	(3.733)	(382)	(9.657)
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	18.069	10.833	210	29.112
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(4.255)	(4.530)	(382)	(9.167)
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	-	-	43	43
Neto dobici/(gubici) od derivatnih finansijskih instrumenata	-	-	388	388
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	-	-	3.851	3.851
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	-	-	(70)	(70)
Prihodi od dividende	-	-	15	15
Ostali prihodi	1.965	481	-	2.446
Troškovi zaposlenih	(21.818)	(6.053)	(706)	(28.577)
Troškovi amortizacije	(4.749)	(660)	(76)	(5.485)
Ostali troškovi i rashodi	(19.936)	(5.849)	(1.543)	(27.328)
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	10.471	13.246	7.512	31.229
Tekući porez na dobit				(3.925)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (nastavak)

Odgođeni porez na dobit				146
POREZ NA DOBIT				(3.779)
NETO DOBIT GODINE				27.450

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine.

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	42.461	-	495.869	538.330
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	270	270
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	120.847	120.847
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	732.382	962.664	227.625	1.922.671
<i>Rezerve kod Centralne banke</i>	-	-	224.541	224.541
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	725.014	962.027	-	1.687.041
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	7.368	637	3.084	11.089
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	31.670
UKUPNO IMOVINA	774.843	962.664	844.611	2.613.788
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	873.575	1.208.331	182.006	2.263.912
<i>Depoziti od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>	-	87.608	6.042	93.650
<i>Depoziti od klijenata</i>	851.876	1.096.972	-	1.948.848
<i>Obaveze po kreditima</i>	-	-	175.570	175.570
<i>Obaveze po najmovima</i>	3.279	6.232	-	9.511
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	18.420	17.519	394	36.333
Ostali neraspoređeni iznosi	-	-	-	6.226
UKUPNO OBAVEZE	873.575	1.208.331	182.006	2.270.138

8. PRIHOD OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2024.	2023.
Prihod od kamata na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		
Građani	40.837	39.540
Pravna lica	30.027	27.266
Banke i druge finansijske institucije	9.486	6.454
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		
Kamata po osnovu vrijednosnih papira	4.426	2.356
	—	—
	84.776	75.616
	=====	=====

9. RASHOD OD KAMATA I SLIČNI RASHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2024.	2023.
Rashod od kamata na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		
Građani	6.497	3.076
Pravna lica	6.450	2.699
Banke i druge finansijske institucije	3.799	2.864
Negativna kamata na kamatonosnu imovinu	18	9
Trošak kamate od najмова	375	193
Ostalo	108	146
Rashodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		
Kamata po osnovu vrijednosnih papira	1.277	1.200
	—	—
	18.524	10.187
	=====	=====

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2024.	2023.
Kartično poslovanje	14.939	12.545
Unutrašnji platni promet	7.165	7.402

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

Prihodi od vođenja računa	5.691	5.603
Vanjski platni promet	4.525	4.510
Kreditni kljentima	2.740	2.772
Garancije i akreditivi	2.102	2.125
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.954	1.815
Usluge komisiona	57	63
Ostalo	2.878	2.506
	42.051	39.341

Ostali prihodi uključuju prihode od naknada za usluge podizanja gotovine na bankomatima i naknada za usluge mobilnog bankarstva u poslovima sa stanovništvom.

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2024.	2023.
Kartično poslovanje	9.155	7.808
Bankovne usluge	1.065	967
Unutrašnji platni promet	394	380
Ostalo	468	502
	11.082	9.657

12. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2024.	2023.
Neto kreditni gubici / (otpuštanja) za imovinu po amortizovanom trošku (bilješke 22, 25.1, 25.2, 25.3, 25.4)	(2.516)	(4.362)
Neto rezerve za imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (bilješka 24)	(370)	(420)
Neto rezervisanja za vanbilansne stavke (bilješka 34)	(303)	497
Neto rezerve za pravne sporove (bilješka 34)	(1.526)	(4.882)
	(4.715)	(9.167)

12. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA (nastavak)

Neto kreditni gubici/ (otpuštanja) za imovinu po amortizovanom trošku		
za gotovinu i gotovinske ekvivalente (bilješka 22)	(15)	129
za rezerve kod Centralne banke BiH (bilješka 25.1)	(19)	(22)
za plasmane bankama (bilješka 22)	(72)	(36)
za dužničke instrumente po amortizovanom trošku	-	-
za kredite klijentima (bilješka 25.2)	(2.248)	(4.192)
za ostalu finansijsku imovinu (bilješka 25.3)	(162)	(241)
	=====	=====
	(2.516)	(4.362)
	=====	=====

13. OSTALI DOBICI / (GUBICI) OD FINANSIJSKE IMOVINE

	2024.	2023.
Neto dobiti/(gubici) od finansijskih instrumenata kroz bilans uspjeha – dionice	137	43
	=====	=====
	137	43
	=====	=====

14. NETO POZITIVNE / (NEGATIVNE) KURSNE RAZLIKE

	2024.	2023.
Neto dobiti/(gubici) od derivatnih finansijskih instrumenata	504	388
Neto dobiti/(gubici) od preračuna valute imovine i obaveza	(1.340)	436
Ostali poslovi mjenjačnice i konverzije	6.056	3.415
	=====	=====
	5.220	4.239
	=====	=====

15. DOBICI / (GUBICI) OD DUGOROČNE FINANSIJSKE IMOVINE

	2024.	2023.
Neto dobiti/(gubici) od materijalne imovine	(6)	(66)
Neto dobiti/(gubici) od imovine namijenjene prodaji	-	(4)
	=====	=====
	(6)	(70)
	=====	=====

16. PRIHOD OD DIVIDENDE

	2024.	2023.
Prihod od dividende	47	15
	<u> </u>	<u> </u>
	47	15
	<u> </u>	<u> </u>

17. OSTALI PRIHODI

	2024.	2023.
Naplata vanbilansno obračunate kamate	1.516	1.838
Ostali prihodi iz ranijeg perioda	274	220
Naplata ranije otpisanih potraživanja po osnovu kredita	42	47
Ostali prihodi	323	341
	<u> </u>	<u> </u>
	2.155	2.446
	<u> </u>	<u> </u>

18. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2024.	2023.
Neto plate	19.759	17.365
Porezi i doprinosi	11.026	9.210
Ostali troškovi	1.948	1.842
Rezervisanja za otpremnine i ostale koristi (bilješka 34)	177	160
	<u> </u>	<u> </u>
	32.910	28.577
	<u> </u>	<u> </u>

19. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI

	2024.	2023.
Troškovi održavanja	6.367	5.547
Premija osiguranja depozita	4.227	3.457
Telekomunikacije i troškovi pošte	3.333	3.239
Usluge posredovanja u kartičnom poslovanju	3.178	2.955
Troškovi osiguranja i transporta	2.905	2.883
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	2.128	1.653
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	1.588	1.556

19. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI (nastavak)

Troškovi reprezentacije i marketinga	1.284	983
Troškovi konsultantskih usluga	1.205	1.132
Troškovi materijala	809	765
Troškovi energije	801	791
Ostale premije osiguranja	572	576
Ostali troškovi	2.211	1.791
	=====	=====
	30.608	27.328
	=====	=====

20. POREZ NA DOBIT

	2024.	2023.
Tekući trošak poreza	3.642	3.925
Odgođeni porez (bilješka 33)	4	(146)
	=====	=====
Ukupno porez na dobit	3.646	3.779
	=====	=====

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Stopa poreza na dobit iznosi 10% (2023.: 10%).

	2024.	2023.
Dobit prije poreza	30.378	31.229
Porez izračunat po stopi 10%	3.038	3.123
Porezno nepriznati troškovi	604	802
Odgođena porezna imovina (bilješka 33)	4	(146)
	=====	=====
Trošak poreza na dobit	3.646	3.779
	=====	=====
Efektivna stopa poreza na dobit	12,00%	12,10%
	=====	=====

21. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2024.	2023.
Neto dobit (000 KM)	26.732	27.450
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	59,70	61,31
	=====	=====

22. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Tekući račun kod Centralne banke BiH	336.004	386.947
Tekući računi kod drugih banaka	94.671	17.911
Plasmani drugim bankama	163.795	91.522
Gotovina u domaćoj valuti	43.055	34.931
Gotovina u stranoj valuti	7.027	7.530
	—	—
	644.552	538.841
	—	—
Manje: umanjenje vrijednosti	(598)	(511)
	643.954	538.330
Stanje 1. januara	511	604
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	87	(93)
Stanje na 31. decembar	598	511
	—	—

Plasmani drugim bankama:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM
LANDESBANK BADEN-WUERTTEMBERG	EUR	35.067	68.585
BELFIUS BANK SANV	EUR	26.119	51.085
INTESA SANPAOLO SPA	EUR	17.201	33.643
INTESA SANPAOLO SPA	CHF	4.002	8.295
INTESA SANPAOLO SPA	GBP	430	1.014
INTESA SANPAOLO SPA	SEK	2.800	477
INTESA SANPAOLO SPA	CAD	320	416
INTESA SANPAOLO SPA	AUD	240	280
			—
TOTAL			163.795
			—

23. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Dionice vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	956	270
	=====	=====
	956	270
	=====	=====

Dionice vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na 31.12.2024. i 31.12.2023. godine odnose se na dionice u Intesa Sanpaolo S.p.A, u iznosu od 956 hiljada KM (31.12.2023: 270 hiljada KM).

24. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Trezorski zapisi izdati od Belgije	19.768	9.930
Trezorski zapisi izdati od Federacije Bosne i Hercegovine	17.589	9.789
Trezorski zapisi izdati od Španije	10.075	19.642
Trezorski zapisi izdati od Francuske	-	19.414
Obveznice izdate od Hrvatske	40.096	39.836
Obveznice izdate od Luksemburga	28.996	8.517
Obveznice izdate od Španije	19.763	-
Obveznice izdate od Francuske	9.730	9.490
Obveznice izdate od od Federacije Bosne i Hercegovine	8.665	4.070
	=====	=====
	154.682	120.688
	=====	=====
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice po fer vrijednosti	163	159
	=====	=====
	163	159
	=====	=====
	154.845	120.847
	=====	=====

24. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPAN REZULTAT(nastavak)

Promjene u fer vrijednosti i pripadajućoj ispravci vrijednosti za očekivane kreditne gubitke za finansijsku imovinu vrednovanu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Nivo kreditnog rizika 1) su kako slijedi:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na dan 1. januar	(282)	(2.848)
Učinci fer vrednovanja (bilješka Promjene u kapitalu)	1.819	2.146
Troškovi očekivanih kreditnih gubitaka (bilješka 12)	370	420
	—	—
Ukupne promjene tokom godine	2.189	2.566
	—	—
Stanje na dan 31. decembar	1.907	(282)
	=====	=====

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Rezerve kod Centralne banke BiH	243.896	224.541
Kredit i potraživanja od clijenata	1.850.624	1.687.041
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	8.729	11.089
	—	—
	2.103.249	1.922.671
	=====	=====

25.1 REZERVE KOD CENTRALNE BANKE BIH

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obavezna rezerva	244.140	224.766
	—	—
	244.140	224.766
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(244)	(225)
	—	—
	243.896	224.541
	=====	=====
Stanje 1. januara	225	203
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	19	22

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.1 REZERVE KOD CENTRALNE BANKE BIH (nastavak)

Stanje na kraju perioda	244	225

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procenat prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena.

U 2024. godini, Centralna banka BiH (CBBiH) je zadržala isti iznos naknada na obaveznu rezervu koje plaća komercijalnim bankama. Shodno tome, na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti KM, CBBiH komercijalnim bankama isplaćuje naknadu po stopi od 50 baznih poena (0,50%), a na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom po stopi od 30 baznih poena (0,30%).

Gotovina koja se drži kao obavezna rezerva na računu kod CBBiH nije dostupna za korištenje bez posebnog odobrenja CBBiH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

25.2 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kratkoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	479.818	383.596
- u stranoj valuti	-	-
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	59.516	59.949
	539.334	443.545
Dugoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	613.792	606.366
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	775.192	716.226
	1.388.984	1.322.592
Ukupno krediti	1.928.318	1.766.137
Manje: umanjenje vrijednosti	(77.694)	(79.096)
	1.850.624	1.687.041

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.2 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.727 hiljada KM (2023.: 5.202 hiljade KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 5.436 hiljada KM (2023.: 7.031 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2024. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM/EUR u iznosu od 2.331 hiljadu KM, odnosno 630.067 hiljada KM (31. decembra 2023.: 12.406 hiljada KM, odnosno 576.761 hiljadu KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2024.	2023.
Stanje 1. januar	79.096	80.060
	—	—
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	2.248	4.192
Promjena uslijed protoka vremena - unwinding	(133)	(252)
Trajni i računovodstveni otpisi	(3.801)	(5.126)
Prodaja i ostalo	284	222
	—	—
Stanje na 31. decembar	77.694	79.096
	==	==

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Trgovina	420.749	381.605
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	349.081	311.636
Administracija i ostale javne institucije	86.136	76.884
Usluge, finansije, sport i turizam	85.418	72.291
Građevinarstvo	67.070	70.182
Transport i telekomunikacije	60.608	51.270
Ostalo	24.548	26.094
Stanovništvo	834.708	776.175
	—	—
	1.928.318	1.766.137
	==	==

25. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

25.3 OSTALA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	4.490	6.776
Potraživanja za naknade	1.611	1.477
Ostala imovina	3.873	3.945
	=====	=====
Ukupno ostala aktiva	9.974	12.198
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.245)	(1.109)
	=====	=====
	8.729	11.089
	=====	=====

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

Stanje 1. januar	1.109	918
	=====	=====
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 12)	162	241
Trajni otpisi i prodaja imovine	(26)	(50)
	=====	=====
Stanje na 31. decembar	1.245	1.109
	=====	=====

26. DERIVATIVNI FINANSIJSKI INSTRUMENTI

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Finansijska imovina		
Derivati koji se drže radi trgovanja	27	4
	=====	=====
	27	4
	=====	=====

26. DERIVATIVNI FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.	31. decembar 2023.
Finansijska imovina	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC proizvodi</i>	6.612	27	189	4
Valutni terminski ugovori - forward-i	6.612	27	189	4
	=====	=====	=====	=====

27. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevine	Računarska i druga oprema	Investicije u toku	Zakup- ulaganje	Zgrade s pravom korištenja	Oprema s pravom korištenja	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Na 1. januar 2023.	12.611	16.183	101	8.721	16.037	2.436	56.089
Povećanje u periodu	-	-	1.417	-	690	947	3.054
Otuđenja	-	(971)	-	(111)	(1.796)	(541)	(3.419)
Svođenje na fer vrijed- nost – kroz račun dobiti i gubitka	(85)	-	-	-	-	-	(85)
Svođenje na fer vrijednost – kroz kapital	5	-	-	-	-	-	5
Transferi	75	982	(1.125)	68	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	12.606	16.194	393	8.678	14.931	2.842	55.644
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	-	-	1.923	-	19.604	869	22.396
Otuđenja	-	(1.270)	-	(294)	(3.406)	(485)	(5.455)
Ažuriranje vrijednosti	(4.901)	-	-	-	-	-	(4.901)
Transferi	72	2.018	(2.248)	158	-	-	-
Na 31. decembar 2024.	7.777	16.942	68	8.542	31.129	3.226	67.684
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Akumulirana amortizacija							
Na 1. januar 2023.	4.525	12.326	-	8.070	6.620	293	31.834
Amortizacija u periodu	377	1.050	-	209	2.232	563	4.431
Otuđenja	-	(969)	-	(111)	(1.339)	(139)	(2.558)
Na 31. decembar 2023.	4.902	12.407	-	8.168	7.513	717	33.707

27. MATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

Amortizacija u periodu	270	1.213	-	218	2.591	679	4.971
Ažuriranje vrijednosti	(4.901)	-	-	-	-	-	(4.901)
Otuđenja	-	(1.263)	-	(294)	(2.053)	(204)	(3.814)
Na 31. decembar 2024.	271	12.357	-	8.092	8.051	1.192	29.963
Neto sadašnja vrijednost							
Na 31. decembar 2024.	7.506	4.585	68	450	23.078	2.034	37.721
Na 31. decembar 2023.	7.704	3.787	393	510	7.418	2.125	21.937

Vrijednost nekretnina i opreme koja je u upotrebi i 100% amortizovana na kraju 2024. godine iznosi 8.868 hiljada KM (2023.: 9.042 hiljade KM).

Obaveze po osnovu najma	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze po osnovu imovine s pravom korištenja - MSFI 16		
- Obaveze po osnovu najma poslovnog prostora	23.655	7.421
- Obaveze po osnovu najma ostale opreme	2.032	2.090
Ukupno obaveze - MSFI 16	25.687	9.511

Analiza dospijeca - Ugovoreni nediskontovani novčani tokovi obaveza po najmu prikazani su kako slijedi:

	Zgrade	Oprema	Ukupno
Manje od jedne godine	3.091	633	3.724
Između jedne i pet godina	11.153	1.337	12.490
Više od pet godina	9.411	62	9.473
Na 31. decembar 2024.	23.655	2.032	25.687
Manje od jedne godine	1.979	539	2.518
Između jedne i pet godina	5.154	1.306	6.460
Više od pet godina	288	245	533
Na 31. decembar 2023.	7.421	2.090	9.511

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver i licenca	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na 1. januar 2023.	19.042	426	19.468
Povećanje u periodu	65	1.266	1.331
Transferi	1.459	(1.459)	-
Otuđenja	(449)	-	(449)
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2023.	20.117	233	20.350
	=====	=====	=====
Povećanje u periodu	-	1.028	1.028
Transferi	1.261	(1.261)	-
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2024.	21.378	-	21.378
	=====	=====	=====
Akumulirana amortizacija			
Na 1. januar 2023.	15.807	-	15.807
Amortizacija u periodu	1.054	-	1.054
Otuđenja	(449)		(449)
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2023.	16.412	-	16.412
	=====	=====	=====
Amortizacija u periodu	1.192	-	1.192
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2024.	17.604	-	17.604
	=====	=====	=====
Neto sadašnja vrijednost			
Na 31. decembar 2024.	3.774	-	3.774
	=====	=====	=====
Na 31. decembar 2023.	3.705	233	3.938
	=====	=====	=====

Vrijednost nematerijalne imovine koja je u upotrebi i 100% amortizovana na kraju 2024. godine iznosi 15.220 hiljada KM (2023.: 14.035 hiljada KM).

29. DUGOROČNA IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Imovina namijenjena prodaji - nekretnine	1.030	1.030
Imovina stečena naplatom potraživanja	34	34
Ukupna imovina	1.064	1.064
	=====	=====
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.064)	(1.064)
	=====	=====
Neto sadašnja vrijednost	-	-
	=====	=====

30. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Unaprijed plaćeni troškovi	3.078	1.610
	=====	=====
	3.078	1.610
	=====	=====

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	122.121	93.650
Obaveze prema klijentima	2.174.036	1.948.848
Obaveze po kreditima	219.912	175.570
Obaveze po osnovu najмова	25.687	9.511
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	32.050	36.333
	=====	=====
	2.573.806	2.263.912
	=====	=====

31.1. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
-u KM	176	385

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.1. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA (nastavak)

-u stranoj valuti	529	659
Oročeni depoziti		
-u KM	3.000	5.000
-u stranoj valuti	14.046	-
	17.751	6.044
Obaveze prema drugim finansijskim institucijama		
Depoziti po viđenju		
-u KM	10.125	8.355
-u stranoj valuti	142	10
Oročeni depoziti		
-u KM	89.384	77.280
-u stranoj valuti	4.719	1.961
	104.370	87.606
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	122.121	93.650

Obaveze prema bankama prikazane su sa uključenim obračunatim kamatama u iznosu od 1 hiljadu KM (2023.: 7 hiljada KM).

Obaveze prema drugim finansijskim institucijama prikazane su sa obračunatom kamatom u iznosu od 33 hiljade KM (2023.: 385 hiljade KM).

31.2 OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
- u KM	442.570	396.045
- u stranoj valuti	106.930	102.998
Pravna lica:		
- u KM	764.082	691.476
- u stranoj valuti	178.063	162.341

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.2. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA (nastavak)

Ukupno depoziti po viđenju	1.491.645	1.352.860
Oročeni depoziti:		
Građani:		
- u KM	162.921	123.968
- u stranoj valuti	250.834	228.865
Pravna lica:		
- u KM	217.747	202.991
- u stranoj valuti	50.889	40.164
Ukupno oročeni depoziti	682.391	595.988
Total Obaveze prema klijentima	2.174.036	1.948.848

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 4.878 hiljada KM (2023.: 2.413 hiljada KM).

U poslovima sa stanovništvom kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0,01% (2023: 0,01%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,01% do 0,30% (2023: od 0,01% do 0,30%), a za ostale oročene depozite (dječja štednja Crispy, Step štednja, štednja uz premiju) do 1% (2023: do 1%).

U poslovima sa malim pravnim licima kamatne stopa na depozite po viđenju iznose 0,00% (2023: 0,00%) Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 2,2% (2023: od 0,00% do 2,20%)

U poslovima sa pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0,00% do 0,10% (2023: od 0,00% do 0,10%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0,00% do 3,50% (2023: od 0,00% do 3,00%)..

31.3 OBAVEZE PO KREDITIMA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Dugoročni krediti		
- Strane banke	219.912	175.570
- Druge finansijske institucije	-	-
Ukupno Obaveze po kreditima	219.912	175.570

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.3. OBAVEZE PO KREDITIMA (nastavak)

	31. decembar 2024.	Prosječna kamatna stopa	31. decembar 2023.	Prosječna kamatna stopa
Banka ima kredite od sljedećih institucija				
Krediti od banaka				
Intesa Sanpaolo SPA	59.946	4,28%	-	-
European Investment bank - EIB	92.991	0,81%	112.897	0,94%
European bank for Reconstruction and Development – EBRD	66.689	2,51%	62.477	1,27%
	—		—	
	219.626		175.374	
	—		—	

Krediti od banaka prethodno prikazani sadrže obračunatu kamatu u iznosu od 286 hiljada KM (31. decembar 2023: 196 hiljada KM).

Na dan 31. decembra 2024. godine, nepovučena zaduženja iznose ukupno 45.962 hiljade KM, a odnose se na Social Impact Loan od Evropske investicione banke (EIB) u iznosu od 39.117 hiljada KM čiji krajnji rok povlačenja će biti predmet novih pregovora između Banke i EIB-a, te 6.845 hiljada BAM u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) 'Go Green' čiji je krajnji rok za povlačenje 12.06.2026. godine.

31.4 OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze po osnovu najмова - Poslovni prostori	23.655	7.421
Obaveze po osnovu najмова – Oprema	2.032	2.090
	—	—
	25.687	9.511
	—	—

31.5 OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospijeca	12.268	11.129
Obaveze prema zaposlenima za bonuse i drugo	6.081	5.239
Obaveze po kreditnim karticama	5.826	7.011
Obaveze prema dobavljačima	2.689	2.522
Obaveze prema dioničarima	146	197

31. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

31.5. OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

Ostale obaveze	5.040	10.235
	—	—
	32.050	36.333
	==	==

32. DERIVATIVNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Derivati koji se drže radi trgovanja	-	311
	—	—
	-	311
	==	==

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.	31. decembar 2023.
Finansijske obaveze	Nominalni iznos	Fer vrijednost	Nominalni iznos	Fer vrijednost
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	-	-	19.823	311
	==	==	==	==

33. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA / OBAVEZE

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2023.	60	616
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	=====	=====
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	-
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	(1)
Povećanje odgođene porezne obaveze za ostale rezerve	16	164
	=====	=====
Stanje 31. decembar 2024.	76	779
	=====	=====
Stanje 1. januar 2024.	76	779
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>	=====	=====
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	(40)
Povećanje odgođene porezne obaveze / imovine za ostale rezerve	1	37
	=====	=====
Stanje 31. decembar 2024.	77	776
	=====	=====

34. REZERVISANJA

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku (bilješka 39)	2.482	2.179
Rezervisanja za sudske sporove (bilješka 12)	1.256	1.653
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (bilješka 18)	1.097	983
	=====	=====
	4.835	4.815
	=====	=====

34. REZERVISANJA (nastavak)

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (bilješka 12)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 18)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 39)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2023.	1.955	876	2.681	5.512
Neto promjena kroz bilans uspjeha	4.882	160	(497)	4.545
Smanjenje uslijed plaćanja – pravni sporovi	(457)	(53)	(5)	(515)
Smanjenje uslijed plaćanja – porezni sporovi	(4.727)	-	-	(4.727)
Stanje na dan 31. decembar 2023.	1.653	983	2.179	4.815
Stanje na dan 1. januar 2024.	1.653	983	2.179	4.815
Neto promjena kroz bilans uspjeha	1.526	177	303	2.006
Smanjenje uslijed plaćanja – pravni sporovi	(949)	(63)	-	(1.012)
Smanjenje uslijed plaćanja – porezni sporovi	(974)	-	-	(974)
Stanje na dan 31. decembar 2024.	1.256	1.097	2.482	4.835

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 809 hiljada KM (31. decembar 2023.: 725 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuara, koristeći diskontnu stopu od 3% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 288 hiljada KM (31. decembar 2023.: 258 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

35. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Razgraničeni prihodi	633	606
Obaveze po osnovu komisionih poslova (bilješka 41)	22	27
Ostale obaveze	186	391
	841	1.024

36. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2024. i 31. decembar 2023.		
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	Ukupno
Broj dionica	447.760	60	447.820
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
Ukupno	44.776	6	44.782

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2024. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

37. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2023. godini, transferisano je 30.121 dionica, te je kupljeno 42.751 dionica, čime je na kraju 2023. godine u portfelju Banke bilo 52.264 dionica. Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

Tokom 2024. godine transferisano je 32.707 dionica, te kupljeno 107.021, čime je na kraju 2024. godine u portfelju Banke bilo 126.578 dionica. Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

38. DODATNE INFORMACIJE O IZVJEŠTAJU O NOVČANIM TOKOVIMA

U tabeli ispod predstavljena su kretanja na poziciji Obaveza prema bankama i drugim finansijskim institucijama (Napomena 31.1) koja imaju uticaj na kretanje novca i novčanih ekvivalenata:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na 1. januar	93.650	207.757
Prilivi po osnovu prijema depozita	11.475.882	4.644.419
Odlivi po osnovu povlačenja depozita	(11.447.289)	(4.760.048)
	=====	=====
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i dr. fin. inst.	28.593	(115.629)
	=====	=====
Ostale promjene:		
Efekat promjene deviznih kurseva depozita od banaka i dr. fin. inst.	(122)	1.522
	=====	=====
Stanje na 31. decembar (Napomena 31.1)	122.121	93.650
	=====	=====

U tabeli ispod predstavljena su kretanja na poziciji Obaveza prema klijentima (Napomena 31.2) koja imaju uticaj na kretanje novca i novčanih ekvivalenata prikazana su u tabeli ispod:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na 1. januar	1.948.848	1.771.726
Prilivi po osnovu prijema depozita	24.352.630	22.094.128
Odlivi po osnovu povlačenja depozita	(24.128.655)	(21.915.705)
	=====	=====
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata	223.975	178.423
	=====	=====
Ostale promjene:		
Efekat promjene deviznih kurseva depozita od klijenata	1.213	(1.301)
	=====	=====
Stanje na 31. decembar (Napomena 31.2)	2.174.036	1.948.848
	=====	=====

U tabeli ispod predstavljena su kretanja na poziciji Obaveza po kreditima (Napomena 31.3) koja imaju uticaj na kretanje novca i novčanih ekvivalenata prikazana su u tabeli ispod

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na 1. januar	175.570	196.637
Prilivi od kredita od banaka	88.599	17.600
Otplate glavnice kredita od banaka	(44.257)	(38.667)

38. DODATNE INFORMACIJE O IZVJEŠTAJU O NOVČANIM TOKOVIMA (nastavak)

Neto povećanje / (smanjenje) obaveza po kreditima	44.342	(21.067)
Stanje na 31. decembar (Napomena 31.3)	219.912	175.570

39. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditivi i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	93.510	105.396
Plative garancije	42.792	48.723
Akreditivi	17.182	6.898
Ukupno potencijalne obaveze	153.484	161.017
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobrenih krediti	478.356	408.597
Ukupno preuzete obaveze	478.356	408.597
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	631.840	569.614

Kretanje umanjenja vrijednosti preuzetih i potencijalnih obaveza po klasama izloženosti dato je kao u nastavku:

	2024				2023			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara	1.497	412	270	2.179	1.829	521	331	2.681
Efekti prve primjene FBA metodologije	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferi u Nivo 1	236	(236)	-	-	196	(193)	(3)	-
Transferi u Nivo 2	(78)	92	(14)	-	(51)	73	(22)	-
Transferi u Nivo 3	(1)	(10)	11	-	-	(21)	21	-

39. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE (nastavak)

Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	3.085	1.354	148	4.587	1.946	644	176	2.766
Nova finansijska imovina	(284)	308	80	104	(573)	125	264	(184)
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	(2.986)	(1.078)	(324)	(4.388)	(1.850)	(737)	(492)	(3.079)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupan efekat kroz račun dobiti i gubitka (Bilješka 12)	(185)	584	(96)	303	(477)	32	(52)	(497)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Ostala kretanja	-	-	-	-	-	-	(5)	(5)
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Stanje na 31. decembra	1.469	842	171	2.482	1.497	412	270	2.179
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

40. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe (Intesa Sanpaolo Grupa). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2023.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i uživ članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	378	443
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	61.515	48.528
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	24	-
Ostala potraživanja - Intesa Sanpaolo Grupa	30	24
	=====	=====
	61.947	48.995
	=====	=====
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	915	1.444
Kredit i oročeni depoziti - Intesa Sanpaolo Grupa	60.584	1.591
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	-	311
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	918	-
	=====	=====

40. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	62.417	3.346
	=====	=====
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	4.543	3.582
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	98	105
	=====	=====
	4.641	3.687
	=====	=====

	2024.	2023.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	18	13
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	1.778	1.565
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	240	225
	=====	=====
	2.036	1.803
	=====	=====
Rashodi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	3	2
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	1.254	636
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	4.720	3.701
	=====	=====
	5.977	4.339
	=====	=====

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2024.	2023.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.316	1.230
Porezi i doprinosi na neto plate	1.029	960
Plaćanja po osnovu vlasničkih udjela	250	268
Bonusi Upravi i zaposlenicima	601	507
Ostale naknade Upravi	1.481	572
	=====	=====
	4.677	3.537
	=====	=====

41. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	6.349	13.009
Vladine organizacije	7.461	7.476
Udruženja i agencije	255	258
	=====	=====
Total	14.065	20.743
	=====	=====
Imovina		
Kreditni datumi preduzećima	13.860	20.532
Kreditni datumi stanovništvu	183	184
	=====	=====
Ukupno	14.043	20.716
	=====	=====
Dug prema osnovnim kreditorima - komisioni (Bilješka 35)	22	27
	=====	=====

42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

U skladu sa Strategijom koju slijedi, Banka je oglašila prodaju zgrade Uprave Banke koja se nalazi u Sarajevu, što je u skladu s planom preseljenja na novu lokaciju u 2025. godini. U skladu s dogovorenim rokovima, očekuje se da će prodaja biti završena najkasnije do kraja 2025. godine. Navedena imovina je prikazana u bilješci 7 - Poslovni segmenti - Imovina, u koloni Ostali neraspoređeni iznosi.

Na dan 31. decembra 2024. godine, do datuma izdavanja finansijskih izvještaja, osim prethodno navedenog, nije bilo događaja koji bi mogli značajno uticati na finansijski izvještaj za 2024. godinu ili koji su bili od značajne važnosti za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu unutar bilješki uz finansijske izvještaje za 2024. godinu.

